

Upravništvo: Ljubljana, Knašjeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašjeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

Ugibanja o Italiji

Kolikor bolj se zapleta vojna, v kateri so neposredno udeležene samo tri velesile, toliko bolj se utrjuje pričanje, da vojna ne bo ostala omejena samo na nje, temveč da se bo razširila še na druge velesile. Ako se v tej zvezi v prvi vrsti vedno misli na Italijo, je to povsem naravno, saj nakazuje to povezanost Italije z razpletom vojne več razlogov. Predvsem je Italija nemška zaveznica, torej po svojih dosedanjih pogodbah in prevzetih obveznostih že v naprej opredeljena velesila, četudi je še izven vojne. Nadalje postavlja tudi Italija določene zahteve, ki so v glavnem naperjene proti obema zapadnima velesilama, zlasti proti Franciji, torej proti državam, ki so v vojni z Nemčijo. Končno je vedno bolj očitno, da se v Italiji narod že nekaj časa pripravlja na neizbežnost italijanskega vstopa v vojno, češ da velesila, kakršna je Italija, ne more čakati konca te vojne, ne da bi tudi sama spregovorila svojo besedo in poskrbela za svojo prisotnost, ko se bodo palagali novi politični temelji našemu kontinentu in znatni svetu sploh.

Spričo tolikšnih razlogov, ki Italijo narekujejo, da se v trenutku, ki ga bo smatrala za najprimernejšega, vmeša v sedanjo vojno, predvsem zaradi zavarovanja svojih lastnih interesov, ni seveda prav nič čudno, ako se o tem njenem verjetnem vstopu v vojno povsod toliko ugiblje. Ugibanja o Italiji so se prav za prav začela že ob samem izbruhu vojne, dasi je tedaj proglašeno »nevojskovanje« kot vmesna stopnja med pravno nevtralnostjo in pravi vojskovanjem dopuščalo še domneve na obe strani. Sedaj se domneve o tem, da bi Italija sploh ne stopila v vojno, izločajo kot neodgovarjajoče dejanskemu položaju in se vsa ugibanja sučejo le še okoli trenutka, v katerem bi se to moglo zgoditi. Za razvoj v tej smeri je zlasti značilno zadržanje obeh zapadnih velesil, ki sta še do pred nekaj dnevi, ko so, kakor se zdi, dokončno propadli vsi načrti za sporazum z Rimom, gledali na Italijo s precejšnjimi upi, mened, da bo ostala nevtralna, medtem ko sedaj prav informacije, ki se razširjajo iz Londona in Pariza, z največjo gotovostjo napovedujejo bližnji vstop Italije v vojno. Ali odgovarjajo te informacije samo trenutni taktiki zaveznikov, ali pa so se ti zares že vdali prepričanju, da Italije nič ne more več zadržati od njenega vstopa v vojno na nemški strani, se za sedaj še ne more presoditi.

Glavni narodnosocialistični organ »Völkischer Beobachter« je v svojem diplomatskem pregledu pretekli teden zapisal glede Italije, da je njeno stališče v sedanji vojni popolnoma jasno. Kakor Nemčija, se tudi Italija v polni meri zaveda pomena tako zvanega »jelenega pakta«, podpisanega 22. maja lanskega leta v Berlinu. Po govoru grofa Ciana v Cremoni ni več nobene dvoma glede njenih odločitev: Italija čaka samo še na povelje Mussolinija, ki bo po svoji lastni izjavi prekinil svoj molk samo še z dejanji.

Medtem se intervencijska kampanja v Italiji stonja iz dneva v dan, tako da je vedno bolj jasno, da se bliža italijanska odločitev. Trije činitelji se zlasti navajajo kot dokaz za te domneve: 1. vsestransko vojaško pripravljenost na kopnem, na morju in v zraku, doma in v kolonijah, ter stalna Mussolinijeva posvetovanja z najvišjimi vojaškimi poveljniki; 2. vedno bolj očitno poudarjanje italijanskih zahtev v tisku ter manifestiranje italijanskega javnega mnenja za vsop v vojno; 3. ponatiskovanje vseh inozemskih vesti, ki napovedujejo bližnji italijanski vstop v vojno.

Virginio Gayda, ravnatelj poluradnega rimskega organa »Giornale d'Italia«, je v zadnjem času ubedel v svojem listu tako rekoč vsa vprašanja, ki jih Italija v tej vojni postavlja kot svoj minimalni program. Polslužbena zunanje-politična revija »Relazioni Internazionali« je v svoji poslednji številki zapisala, da so pogledi italijanskega naroda vedno bolj uprti v Tunis, Korziko, Malto in Suez in da je že nastopil trenutek, ko »bodo spregovorile vse oborožene sile fašistične Italije na kopnem, na morju in v zraku«. Pokrajinski fašistični tajniki, zbrani pred dnevi v Rimu, so poslali Mussoliniju resolucijo, v kateri izjavljajo med drugim: »Italijanski narod, zbran okrog duceja in pripravljen na sleherni žrtev, pričakuje od njega popolno izpolnitev narodnega zedinjenja in svobodo domovine na morjih.«

Sredi teh pojavov in manifestacij je bila za večerj napovedana seja italijanske vlade. Zanj je vladalo po vsem svetu največje zanimanje, saj so glasovi od vsepovsod napovedovali z naraščajočo zanesljivostjo, da bodo ob tej priliki poslednje odločitve. Pozno ponoči pa se je razširila vest, da se seja odločena. Ta senzacija sicer ni bila potrjena, ali tudi one druge napovedane senzacije ni bilo. Seja se je vršila, toda komunikacije, ki je bil o njej izdan,

Konec bojev v Flandriji

Nemci v Dunkerqueu — Churchillov ekspeze

Nemška poročila o zavzetju Dunkerquea — Odhod zavezniške mornarice — Po Churchillovih podatkih so zavezniški preko Dunkerquea rešili 335.000 vojakov, angleške izgube pa znašajo 30.000 mož in ves vojni material

Nemške priprave za novo ofenzivo

London, 4. jun. s. (Reuter) V spodnji zbornici je podal danes ministrski predsednik in obrambni minister Winston Churchill dolgo poročilo o bojih zavezniških vojsk v Flandriji in njihovemu umiku iz Dunkerquea. Izjavil je med drugim:

Preko Dunkerquea se je posrečilo evakuirati 335.000 francoskih in angleških vojakov. Angleška ekspedicijska vojska je izgubila 30.000 mož na padlih, ranjenih in pogrešanih. Velike so izgube vojske na vojnem materialu. Izgubljenih je skoro tisoč topov ter vsa transportna in oklopna vozila, ki jih je imela angleška vojska v Flandriji. Opozarjam, da je treba pričakovati skoro neposrednega novega udara proti Angliji in Franciji, da se bo na Anglijo v vsakem primeru borila do konca svojih moči in da ne bo nikdar popustila.

Usodne posledice bitke ob Meusi

Ob koncu drugega tedna v maju se je posrečilo Nemcem prodreti v francoske postojanke pri Sedanu in ob Meusi. Od tedaj je izgledalo, da bi mogla samo ena stvar, namreč hiter umik do Amiens, rešiti zavezniške vojske v Flandriji, ki so na poziv kralja Leopolda odšle na pomoč belgijski vojski. Toda niso se vsi takoj zavabili, da je položaj tak. Francosko vrhovno poveljstvo je upalo, da bo mogoče vrzel še zamašiti. Poleg tega je bilo treba vpoštevati, da bi tak umik pomenil uničenje odlične belgijske armade, ki je štela 20 divizij, ter zapustitev cele Belgije. Ko smo se zavedli celotnega obsega posledice takega umika, sta se angleška in francoska vojska odločili, da poskusita držati desno krilo belgijske armade, svoje desno krilo pa sta prepustili novi francoski armadi, ki je bila v veliki jakosti organizirana na mnogih postojankah na jugu. Toda nemške enice so izredno hitro prodrale naprej z očitnim namenom, da udarijo proti severu in proti armadi v Flandriji. Prišlo je 8 do 9 nemških oklopnih divizij, ki je bilo tu v akciji, vsaka od njih je razpolagala s 400 oklopnimi vozili različnih vrst. Nemci so na svojem prodoru uničili vse naše prometne zveze z glavno francosko armado ter so s prodorom ob Rokavskem prelivu, v katerem so dospeli skoro do Dunkerquea, odrezali naši vojski v Flandriji dovoz živil in municije. Za nemškimi oklopnimi divizijami so prodirale divizije pehote in avtomobili, za temi zopet vsa masa nemške armade.

Boulogne in Calais sta bila opuščena po junaški borbi. Iz Boulogne so se umaknile zavezniške čete po povelju iz Anglije. Calais je branilo skupno 4.000 mož. Od teh je bilo tisoč Francozov, ostali pa so pripadali strelcem 60. angleškega polka in polka kraljice Viktorije. Z njimi je sodeloval tudi oddelek angleških tankov. Poveljniku angleških čet v Calaisu so dali Nemci enourni rok za predajo. Poveljnik je zahtevo odklonil. Nato so se bili štiri dni hudi boji, iz katerih se je naša mornarica posrečilo rešiti samo 30 ranjenih vojakov. Usoda ostalih branilcev Calaisa nam je neznana. Toda njihove žrtve niso bile zaman. Najmanj dve nemški oklopni diviziji, ki bi se bili sicer obrnili proti angleški ekspedicijski vojski, sta bili vezani pri Calaisu. Ti dve diviziji bi bili sicer lahko udarili proti Gravelinesu, tako pa so imeli francoski oddelki čas za utrditve in obrambo vodne črte pri Gravelinesu. Edino na ta način je bilo sploh mogoče, da je postala pot skozi Dunkerque naši vojski zaprta.

Položaj zavezniških vojsk se je zdel tedaj tak, da je bilo skoro nemogoče, da bi prodrli skozi nemške postojanke. Armadi sta bili skoro obkoljeni. Na razpolago jima je bila za umik samo še ena luka, a tudi ta je bila izpostavljena hudim nemškim napadom, zlasti veliki premoči nemškega letalstva. Ko sem pred enim tednom sporočil v zbornici, da bom na današnji dan poročal o položaju, bom se bal, da bom tako nesrečen, da bom moral poročati o največji vojaški nesreči v zgodovini. Zdelo

se je, da bo mogoče rešiti samo 20.000 do 30.000 mož zavezniške vojske. Zdelo se je, da bosta vsa prva francoska armada in vsa angleška ekspedicijska vojska na severu razbiti, ali pa, da bosta morali kapitulirati zaradi pomanjkanja živeža in municije. To je bilo ono, kar sem smatral, da bom moral povedati zbornici v današnjem poročilu. Izgledalo je torej, da je vsa armada ali izgubljena ali pa, da bo padla v ujetništvo.

se je, da bo mogoče rešiti samo 20.000 do 30.000 mož zavezniške vojske. Zdelo se je, da bosta vsa prva francoska armada in vsa angleška ekspedicijska vojska na severu razbiti, ali pa, da bosta morali kapitulirati zaradi pomanjkanja živeža in municije. To je bilo ono, kar sem smatral, da bom moral povedati zbornici v današnjem poročilu. Izgledalo je torej, da je vsa armada ali izgubljena ali pa, da bo padla v ujetništvo.

Leopoldova vdaja

Prišel pa je še nov udarec, ki bi bil res lahko dokončno povzročil katastrofo. Francija in Anglija sta rešili Belgijo v zadnji vojni uničenja. Tokrat bi bili lahko rešili ne samo Belgijo, temveč tudi Poljsko na začetku vojne, če se ne bi Belgija oklepala usodne nevtralnosti. Tako pa je šele tedaj, ko so Nemci že vkorakali v Belgijo, poklical kralj angleško in francosko vojsko na pomoč. Hrabra in odlična belgijska armada, ki je štela skoro pol milijona mož, je zavzela položaje na levem krilu zavezniških vojsk ter je krila odsek ob morju. Potem pa je belgijski kralj, ne da bi zaželel svojo vlado, ne da bi obvestil zavezniške, popolnoma po lastnem preudarku poslal svojega opolnomočenca k nemškemu vrhovnemu poveljstvu, ki je predal vso belgijsko armado in izpostavil zavezniško vojsko največji nevarnosti. (Klici: strahota!) Pred tednom sem prosil, da odložite svojo sodbu, ker dejstva še niso bila jasna. Toda sedaj ni nobenega razloga več, da ne povemo svoje mnenja (Klici: Izdaja!)

Reševanje ogroženih zavezniških vojsk

S kapitulacijo belgijske armade je moral zavezniška vojska v najkrajšem času kriti krilo do morja v širini 50 km. sicer bi bila odrezana od umika in bi doživela isto usodo kakor belgijska armada. Angleška vojska je izgubila tudi zvezo z dvema izmed treh francoskih armadnih zborov na severu. Izgledalo je nemogoče, da bi se moglo večje število zavezniških vojakov prebiti do obale. Vrstili so se močni sovražni napadi, predvsem pa je mnogo močnejše sovražno letalstvo in tudi topništvo neprestano obstreljevalo Dunkerque. V ponovnih letalskih napadih je včasih sodelovalo po sto nemških letal. Pa tudi podmornice in hitri motorni čolni so napadali naše transporte. Ena nemška podmornica je bila pri tem potopljena. Nemci so v Kanalu položili še tudi magnetne mine. Pod takimi okoliščinami so bili štiri do pet dni v teku močni boji. Velika masa nemške pehote in topništva je vedno bolj zoževala ozko odprtino, ki sta jo še držali angleška in francoska armada. Med tem pa sta vojna in trgovska mornarica z vsemi silami izvajali evakuacijo ob težavnih obali in pod vedno hujšim sovražnim pritiskom. Imeli nista pri tem nobenega počitka. Nemci so v letalskih napadih napadali tudi bolnišniške ladje. Toda angleško letalstvo je bilo isto tako ves čas v akciji in je nudilo uspešno zaščito vojske in mornarice.

Sedaj je položaj jasen. Grom in blisk sta za trenutek, samo za trenutek izginila. Po zaslugi discipline, spretnosti in odločnosti vseh prizadetih je bil dosežen uspeh. Sovražnik je bil ponovno odbit celo od umikajočih se angleških in francoskih oddelkov. Naše letalstvo je prizadelo sovražniku štirikrat večje izgube nego jih je imelo samo. Rešili smo 335.000 vojakov, francoskih in angleških s flandrske obale, tako rekoč iz krempljev smrti.

Vloga angleškega letalstva

To seveda ni zmaga. Vojne ni mogoče dobiti z uspešno izvedeno evakuacijo. Toda pravo zmago je doseglo letalstvo. Ponovno je prišlo do preizkušnje moči med angleškimi in nemškimi letali. Nemško

vojsko, temveč izvedla svojo ločeno, do vseh podrobnosti v naprej preinjšeno akcijo, ki bo namenjena izključno le akcijam v okviru »zavarovanja italijanskih interesov«. Presenečenje v tej »vojni presenečenj« je tudi za države, ki so še izven vojne, a se ji izogniti bodisi ne žele, bodisi ne bodo mogle, eden izmed temeljnih pogojev za uspeh. To nam po mnenju poučenih krogov razlaga, zakaj je Italija v svoji dose-danji intervencijski kampanji postavila tako obsežen program svojih zahtev.

Ne smemo seveda misliti, da bi Mussolini, ki je velik realist, sprejel kakršnekoli odločitve brez upoštevanja vseh elementov, pozitivnih in negativnih, ki prihajajo pri vsaki izmed njih v poštev. Ako pa je že res, da se čas italijanske odločitve vedno bolj bliža, bi bilo vendar pretirano ugibati o terminu te odločitve. Tako veliki in usodni sklepi se v naprej časovno sploh ne dajo vezati. V tem je njihova tajnstvenost in skrivnost.

letalstvo si je zastavilo cilj, da sploh vso evakuacijo iz Dunkerquea onemogoči in potopi vse ladje, ki so prevažale vojaštvo. To nalogo je skušalo nemško letalstvo z vztrajnostjo izvesti, toda zaman. Štirikrat več so morala nemška letala plačati za vsako izgubo, ki so nam jo prizadela. Mnogo nemških letalskih formacij, ki so šle v napad, se je razpršilo, čeprav je bilo število angleških letal štirikrat manjše. Vsa naša lovska letala in vsi piloti so pokazali premoč nad sovražnikom. Vse to bo pokazalo še mnogo večjo prednost pri obrambi Anglije.

V hudih bojih na treh frontah je bilo ubitih in ranjenih, oziroma je pogrešanih skupno 30.000 naših vojakov. Toda veliko število ranjenih se je vrnilo v Anglijo in mnogo pogrešanih se bo morda še vrnilo. Proti našim izgubam so sovražne izgube neprimerljivo večje. Naše izgube znašajo morda eno tretjino onih, ki smo jih imeli na začetku kampanje v marcu leta 1918. Pač pa so ogromne naše izgube na materialu. Angleška ekspedicijska vojska je bila opremljena z našim najboljšim materialom. Da to izgubo popravimo, je odvisno od povečanja naporov in dela v Angliji, naporov, ki morajo biti brez primere. Produkcija Anglije se je že povečala. Ni razloga, zakaj ne bi v nekaj tednih popravili izgube, ki smo jo pretrpeli v Flandriji, ne da bi to oviralo naše splošno oboroževanje.

Pričakovanje novih nemških napadov

Kljub vsem priznanjem se moramo zavedati, da smo doživeli v Flandriji ogromen vojaški neuspeh. Francoska armada je oslabilena in belgijska armada je izginila. Velik del francoskega ozemlja je padel v sovražne roke, z mnogimi rudniki in tovarnami. Sovražnik obvladuje tudi sedaj vse luke ob Kanalu z vsemi strateškimi posledicami, ki so s tem združene. Moramo pričakovati skoro neposredno novega udara z nemške strani, bodisi na nas ali na Francijo. Pravilo, da ima Hitler načrt za napad na angleške otoke. Toda tak načrt je imel tudi Napoleon z velikim brodom in v veliko armado. Tedaj je nalezl Napoleon na močno obrambo. Obramba proti Nemcem pa bo še močnejša. Za domačo brambo imamo na razpolago več vojaških sil nego smo jih imeli kdajkoli v tej ali prejšnji vojni, ne bomo pa se zadovoljili samo z obrambno oborožitvijo. Zopet bomo ustanovili novo ekspedicijsko vojsko pod junaškim poveljstvom lorda Gorta. Toda med tem mora biti naša

obramba v takem stanju, da nam lahko nudi učinkovito varnost in primerne rezerve za uspešno akcijo. Na tem vsi delamo. Parlament bo o ukrepih v tej smeri razpravljal na tajni seji. Na ta način bo lahko izvedel o vseh ukrepih na način, ki ne bo koristil sovražniku kakor bi se to zgodilo v primeru javne seje.

Vlada je povečala varnostne ukrepe v notranjosti proti tujcem in onim sumljivim angleškim državljanom, ki bi lahko postali nevarni. Obžalujem, da so med onimi tujci, ki jih taki ukrepi prizadevajo, tudi goreči sovražniki nacionalno-socialistične Nemčije. Toda ti bodo v primeru nemških padalskih napadov mnogo bolj na varnem na mestih, na katerih so sedaj, nego sicer. Vlada je prosila za izredna pooblastila glede varnostnih ukrepov. Teh pooblastil se bo brez oklevanja poslužila. Nikdar ni bilo časa, ko bi bili naš otok popolnoma varen pred invazijo. Vedno je obstajala taka možnost ter vzemirzala domišljijo. Gotovo je, da se moramo pripraviti na nove nemške strateške načrte ter izdajalske manevre. Nobena možnost napada nam ne sme uiti izpred oči. Pomorske sile in letalstvo nam v lokalni obrambi nudita dobro zagotovilo naše varnosti.

»Nikdar ne bomo kapitulirali«

Popolnoma zaupam, da bomo, če vsak stori svojo dolžnost, vihar vojne pregnali in zmagali. Od tedaj se bomo borili, če treba tudi sami in če potrebno tudi več let. V tej odločnosti so si edini vlada, parlament in narod. Anglija in Francija sta združeni na svoji poti in v svoji stiski odločni, da branita svojo rodno zemljo. Tudi če velik del zavezniške zemlje pride pod nemško oblast, se bomo borili do konca. Branili bomo naš otok, kakršnakoli bo cena. Borili se bomo, če bo treba na poljih in cestah. Nikdar ne bomo kapitulirali. Tudi če naš otok ali njega velik del pripade sovražniku, bosta imperij in brodom je nadaljevala vojno, dokler novi svet z vsemi silami ne bo zopet osvobodil starega sveta.

Anglija in Rusija

Podtajnik za zunanje zadeve Butler je nato sporočil na neko vprašanje, da je angleška vlada pripravljena obnoviti normalne diplomatske odnose s Sovjetsko Rusijo. Butler je izjavil, da upa, da bo lahko že jutri o tem podal zbornici točnejše poročilo.

Ognjeni krst Pariza

254 mrtvih, 652 oseb ranjenih, nad 100 hiš porušenih ali poškodovanih, 25 letal sestreljenih

Pariz, 4. jun. s. (Reuter) Število smrtnih žrtev večerjanske letalske napade na Pariz in okolico je po uradnih podatkih sedaj naraslo na 48. Ranjenih je bilo 149 oseb. V napadu je sodelovalo okoli 250 do 300 nemških letal, ki so vrgla nad tisoč bomb vseh kalibrov, tako zažigalnih, kakor tudi eksplozivnih. Letala so zaradi varnosti letela izredno visoko in zato niso mogla dovolj precizno meriti pri bombardiranju. Francoska protiletalska obramba je sestrelila tekom napada 17 nemških letal, število nemških izgub pa je bilo morda celo večje. Napad sam je trajal nad eno uro. V pariških predmestjih je bilo porušenih od bomb 91 poslopij, med njimi 4 šole in ena pomožna šola. V Parizu same je bilo povzročenih 13 požarov in so bombe porušile 6 zgradb, v predmestjih in okolici pa 48 požarov in je bilo porušenih oziroma poškodovanih okoli 100 hiš.

Žrtev napada bi bil skoro postal ameriški veleposlanik Bullitt, ki je bil ravno na kosilu pri francoskem letalskem ministru Laurent-Eynacu. Ena bomba je padla na streho jedilne dvorane, samo poldrugi meter od mesta, kjer je sedel Bullitt. K sreči ni eksplodirala. Tudi v okolici poslopja je padlo več bomb, naker so vsi navzoči zbežali v najbližje zaklonišče. Veleposlanik Bullitt je ostal nepoškodovan, nekaj oseb v bližini pa je bilo ranjenih od drobec bomb in stekla.

Pariz, 4. jun. s. (Ass. Press.) Davi ob 9. je bilo v Parizu zopet slišati streljanje protiletalskih topov. Letalski alarm pa ni bil dan in tudi ni znano, da bi bile vržene bombe na mesto.

O večeršnjem napadu ne daje letalsko ministrstvo še vedno nobenih podrobnostnih podatkov. Sporočeno je bilo samo, da je bilo zadetih nekaj tovarn in letališč.

Pariz, 4. jun. s. (Reuter) Francosko vojni ministrstvo je nocoj javilo, da znaša dokončno število smrtnih žrtev večerjanskega nemškega letalskega napada na Pariz 254. Ranjenih je bilo 652 oseb. Ugotovljeno je sedaj, da je bilo sestreljenih najmanj 25 nemških letal.

Santiago de Chile, 4. jun. br. (Havas). Vest, da je bilo pri večeršnjem letalskem napadu na Pariz od večje bombe zadeto tudi čilsko poslanstvo in da je bil pri tem ranjen čilski poslanški svetnik, je izzvala v Čilu veliko vznemirjenje. Leta danes

močno reagirajo na ta napad in zahtevajo, naj vlada nemudno z vso odločnostjo protestira v Berlinu.

Okolica Le Havrea bombardirana

Le Havre, 4. junija. AA. (Havas) Nocoj je bilo bombardirano področje Le Havra, in sicer med 22.15 in 1.30. Sovražni letalci so metali eksplozivne bombe. Zadeti je bilo nekaj zasebnih hiš. Izpod razvalin so potegnili žrtve bombardiranja.

Pariz, 4. junija. s. (Ass. Press.) Nemška letala so danes ponovila bombne napade na dolino Rodana. Podrobnosti še niso znane.

Francoski odgovor

Pariz, 4. jun. s. (Ass. Press.) Zastopnik francoskega vojnega ministrstva je nocoj sporočil, da so francoska letala kot represalijo za nemški letalski napad na Pariz bombardirala letališča in vojaške objekte v Frankfurtu in Monakovu.

★

Francosko vojno poročilo

Pariz, 4. jun. br. (Havas). Vrhovno poveljstvo francoske vojske je objavilo davi naslednje 549. vojno poročilo:

V pretekli noči se je vkrcavanje vojaštva v Dunkerque nadaljevalo po zaslugi čet, ki so še nadalje zadrževale sovražnika, čeprav je njegov pritisk postajal zmernejši.

Na ostali fronti ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

Angleško vojno poročilo

London, 4. jun. s. (Reuter). Tudi preteklo noč se je nadaljeval prevoz zavezniških čet iz Dunkerquea preko Kanala. Poleg vojakov je bilo iz Dunkerquea preplavljenih tudi več francoskih otrok, ki so izgubili svoje starše.

V borbi za Dunkerque sam so Nemci sedaj dosegli predmestja Dunkerquea.

Nadaljevanje na 2. strani

Nemško topništvo in pehota napadala zavzeške čete, ki se krijejo umik. Zlasti težko topništvo obstreljuje mesto, ki je že od preje popolnoma v razvalinah. Nekatero zgradbo še vedno gore.

Čestitka kralja Jurija angleški vojski

London, 4. junija. AA. (Reuter). Kralj Jurij je poslal vojski naslednjo poslanico: Želim izraziti svoje občudovanje za izredno junaštvo, ki sta ga pokazali naša vojska in trgovinska mornarica o priliki evakuacije angleškega ekspedicijskega zbora iz severne Francije. Tako težke operacije so se mogle izvesti samo zaradi sijajnega vodstva in nezlomljivega duha vseh treh vrst orožja. Za ta uspeh, ki je večji kakor smo to mogli pričakovati, se moramo zahvaliti v prvi vrsti mornarici in letalstvu. V tem sijajnem podvigu, pri katerem imajo naši zavezniki Francozi velik delež, se je bolestjo v duši spomnimo izgovorih hrabrih mož, zaradi katerih požrtvovanja se je ta katastrofa končala s triumfom.

Pismo kralja Leopolda Rooseveltu

Washington, 4. jun. s. (Ass. Press.). Ameriški poslanik pri belgijski vladi, ki se muči še vedno v Bruslju, je javil, da se je preteklo nedeljo sestal s kraljem Leopoldom in njegovem sedanjem odločenem bi-višču. Do sestanika je prišlo po Leopoldovi želji. Razgovor je trajal dve uri. Kralj

Nemška vojna poročila

Vdor v Dunkerque in borba od hiše do hiše s francosko posadko — Napad na pariška letališča in industrijske naprave letalske vojne sile

Berlin, 4. jun. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je opoldne objavilo naslednje vojno poročilo:

Borba za Dunkerque je pred zaključkom. Naše čete so vdrle v mesto in so obupno borečemu se sovražniku odvzele utrdbo Louis. V teku so borbe od hiše do hiše s francoskimi četami, ki jim je bila poverjena naloga, da krijejo beg angleških vojakov na ladje.

Letalske vojne sile so, kakor je bilo objavljeno že v posebnem poročilu v teku včerajšnjega dne, v močnih formacijah vseh vrst nenadno napadle francoska letalska oporišča okrog Pariza. Uspešno je izločilo iz borbe sovražno protiletalsko obrambo ter v sistematičnih visokih in nizkih poletih doseči največje učinke na letališčih in industrijskih napravah francoske letalske vojne sile. Opaženo je bilo mnogo požarov in eksplozij.

V letalskih spopadih so bila streljena 104 letala, v hangarjih in na vzletiščih je bilo uničenih 300 do 400 letal.

Protiletalsko topništvo je v teku včerajšnjega dne streljalo 21 aparatov. Nasprotni temu izrednemu uspehu se le 9 nemških letal ni vrnilo v svoja oporišča.

V noči od 3. na 4. junij je sovražnik znova napadel in bombardiral kraje na Nizozemskem, v zapadni in južnozahodni Nemčiji. Pri tem je dosegel prav tako neznatne uspehe, kakor pri prejšnjih napadih. Pri Rotterdamu in v zapadni Nemčiji je protiletalsko topništvo streljalo dve letali. Nočnim lovskim letalom je uspelo sestreliti nadaljnji dve sovražni letali.

Berlin, 4. jun. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je nočjo objavilo naslednje posebno poročilo:

Po hudi borbi je nemška vojska danes zavzela utrjeno luko Dunkerque. Priborila si je ogromen plen v luki. 40.000 sovražnih vojakov je bilo ujetih. Sedaj je vsa obala ob Kanalu do izliva reke Somme v nemških rokah.

Po informacijah iz vladnih krogov je Dunkerque padel danes opoldne. Med ujetimi

Leopold je izročil ob tej priliki poslaniku posebno pismo za predsednika Roosevelta, v katerem pojasnjuje s svojega stališča okoliščine, ki so dovele do njegove kapitulacije.

Ameriški poslanik ni hotel dati ameriškim novinarjem v Bruslju nobenih podatkov o vsebini tega pisma. Poslanik je sporočil, da bo ostal tudi še nadalje v Belgiji, in sicer z namenom, da podpira delo Rdečega križa za pomoč prebivalstvu. Poslanik je dejal, da zadostujejo zaloge živil v Belgiji za prehrano prebivalstva samo še za 50 dni.

V Washingtonu je sporočil danes tajnik predsednika Roosevelta, da Roosevelt omenjenega pisma kralja Leopolda še ni prejel, kar je pripisoval dejstvu, da redne brzogovorne zveze z ameriškim poslanštvom v Bruslju ne poslujejo v redu.

Odlikovani državni podtajnik

Pariz, 4. junija. AA. (Havas). Bivši državni podtajnik v notranjem ministrstvu Jacquinot je odlikovan z viteškim križcem legije časti. Jacquinot je rezervni artiljerijski poročnik. Opustil je za nekaj časa svoje funkcije, da se udeleži bojev na fronti, kjer je bil hudo ranjen.

Pogrešan angleški poslanec

London, 4. jun. s. (Ass. Press.). Med angleškimi vojski iz Flandrije, ki jih še posreduje, je tudi član spodnje zbornice sir Arnold Wilson.

Nemška vojna poročila

Vdor v Dunkerque in borba od hiše do hiše s francosko posadko — Napad na pariška letališča in industrijske naprave letalske vojne sile

ki je največ Francozov, nekaj pa tudi Belgijcev in Angležev.

Napad na Pariz

Berlin, 4. jun. br. (DNB). O včerajšnjem letalskem napadu na Pariz je vrhovno poveljstvo nemške vojske davi objavilo naslednje posebno poročilo:

Večje formacije nemških bombnikov in lovcev so včeraj v prvih popoldanskih urah napadle oporišča francoske letalske vojne sile v Parizu in njegovi okolici. V visokih in nizkih poletih so dosegle velike uspehe in razdejale letalske naprave, objekte in vzletišča sovražnika. Spričo okoliščine, da je bil napad izveden povsem nenadoma, je bila protiletalska obramba v širši okolici mesta izločena iz borbe. V letalskih spopadih je bilo ob tej priliki sestreljenih 70 sovražnih letal. S tega velikega napadnega poleta se le 5 nemških letal ni vrnilo v svoja oporišča.

Berlin, 4. jun. br. (DNB). Neko nemško izvidniško letalo je bilo danes nad Parizom, da doseže definitivne rezultate včerajšnjega letalskega napada. Letalec je sporočil med drugim, da je veliko pariško letališče Villeneuve d'Orly popolnoma razdejano. Glavni dve poslopji na letališču sta razdejani. Enako tudi dve stranski poslopji. Tudi dva arzenala v bližini letališča sta porušena. Več bencinskih rezervov je uničenih.

Žrtve letalskega napada na Freiburg

Freiburg, 4. junija. AA. (DNB). O priliki napada zaveznikih letal na odprto mesto Freiburg v Breisgauu, ki leži izven vojne cone in v katerem ni nobenih vojaških naprav, je bilo ujetih, kakor je sedaj ugotovljeno, 53 civilistov, od teh 20 otrok, ki so se igrali na nekem igrišču. Ranjenih je bilo 150 civilistov, od teh 73 hudo, med njimi 37 otrok.

Izgube vojnih mornaric pred Dunkerqueom

Francoska admiraliteta javlja izgubo 7 rušilcev, Angleži izgubo še 3 angleških rušilcev — Zavezniško brodogradništvo se je umaknilo izpred Dunkerquea

Pariz, 4. junija. s. (Ass. Press.). Francoska admiraliteta je javila nočjo, da se je zavezniška vojna mornarica umaknila izpred Dunkerquea, potem ko je uničila tam ves vojni material in dovršila svojo nalogo. Admiraliteta nadalje javlja, da je bilo pred Dunkerqueom potopljenih 7 francoskih rušilcev.

Letalska bitka nad Švico

Bern, 4. junija. z. Uradno poročajo, da so danes popoldne nemška vojna letala zopet na več krajih preletela švicarsko ozemlje. V zapadni Švici je prišlo do letalskih bitk, pri čemer so bila tri nemška letala tako hudo poškodovana, da so morala pristati tik za mejo. Eno švicarsko letalo je bilo sestreljeno, pri čemer je bil pilot poročnik Frickenbacher ubit.

Amerika in Japonska

Tokio, 3. junija. AA. (DNB). »Ašahi šimbun« razpravlja o ameriskem embargu proti Japonski ter pravi, da smatrajo uradni krogi v Tokiju nove ameriške ukrepe za mnogo dalekosežnejše od moralnih sankcij, ker imajo pomen velikega embarga. Očitno je, da je ameriška vlada odločena ubiti z enim udarcem dve muhi na ta način, da zvišuje preskrbo zapadnih veleposlanikov s materialom, istočasno pa omejuje porabilnost vojne materiala Japonski, da bi s tem zadela kontinentalno politiko Japonske. Zaradi tega bodo nastala nove težave v ameriško-japonskih trgovinskih odnosih. Japonska vlada spremlja z največjo pozornostjo zadržanje Amerike. Japonska namerava podvzeti gotove protiukrepe, ako bo Amerika v resnici začela izvajati napovedani embargo.

Demonstracije v Španiji

Madrid, 4. jun. o. Objavljen je bil službeni komunik, v katerem se je španska vlada opravičila pri angleškem veleposlaniku zaradi protiangelskih demonstracij ob priliki njegovega prihoda v Španijo. Kljub temu so se danes demonstracije proti zapadnim zaveznikom nadaljevale.

V RIMU ŠE NI ODLOČITVE

Na včerajšnji tako nestrpno pričakovani seji vlade niso bili sprejeti nobeni politični sklepi, temveč samo ukrepi notranjega značaja

Rim, 4. jun. br. (Stefani) Z največjo napetostjo so vsi politični in diplomatski krogi pričakovali današnjo sejo italijanske vlade, na kateri naj bi bili sprejeti odločilni sklepi glede nadaljnjega italijanskega stališča do sedanje vojne v Evropi. Manifestacije vseh vrst, vojaški ukrepi, odredbe o zatemanju velikih mest, evakuacija vojskva in oblasti iz Rima in nekaterih drugih vele mest, ki bodo proglašena za nezaščiten mesta, so ustvarili zelo bojevitno razpoloženje. Zanimanje za današnjo sejo vlade je bilo spričo tega povsem utemeljeno.

Vlada se je sestala ob 10. dopoldne v palači Viminale pod vodstvom ministrskega predsednika Mussolinija. Trajala je do 11.30. Takoj po seji je bil za inozemske novinarje izdan kratek komunik, ki ugotavlja:

Kljub okoliščinam, da se je vlada sestala povsem v okviru svojega normalnega delovnega programa in da je bilo 3. pričetek maja napovedano, da se bo ministrski svet odletel redno sestajati prvi dni vsakega meseca, je bilo veliko zanimanje za današnjo sejo. Ministrski svet na tej seji se je sprijel na nekakega sklepa, ki bi bil političnega značaja.

Uro po seji je agencija Stefani objavila običajno daljše poročilo, v katerem nasteva celovito zakonskih načrtov upravnega značaja, ki so se obravnavali na seji vlade. Med drugim omenja načrt zakona, po katerem bodo v nasprotju s sedanjimi zakonskimi določbami po odredbah pristojnih ministrov lahko prevzeli službo v civilni upravi, upokojenci in ženske. Po drugi uredbi se zakon o civilni mobilizaciji prebivalstva v danem primeru razširi na vse kolonije. Ukrepi o pripravljanju in prisilni oddaji obrabljenih kovinskih predmetov, kakor tudi glede prisilne oddaje vsega žita, so bili poostreni. Odobreni so bili novi krediti za dograditev novih petrolejskih rezervov in v industrijskem centru Margeri pri Benetkah. Poostreni so bili tudi ukrepi glede kontrole vseh zaloz življenjskih potrebščin, katerih konzum bi se v danem primeru še racionaliziral.

Zavezniki še vedno za pogajanja

Pariz, 4. jun. s. (Reuter) Ministrski predsednik Reynaud je podal nočjo pred zunanjepolitičnim odborom senata važno izjavo o zaveznikih odnosih do Italije. Izjavil je med drugim:

Ce Italija stopi v vojno, bo to storila premišljeno, z izključnim namenom, da začne vojno. Pred septembrom lanskega leta in tudi pozneje smo ponovno sporočili italijanski vladi, da smo pripravljeni razpravljati z njo na prijateljski način o vseh odprtih vprašanjih. Vse te naše ponudbe so ostale brez odgovora. Toda to stališče, ki ga je italijanska vlada zavzela, ni povzročilo žalitve francoskih čustev ter je ostalo tudi v francoskih listih brez odmeva. V zadnjih nekaj dneh je napravila francoska vlada skupno z angleško pri italijanski vladi enak korak kakor ob prejšnjih prilikah. Mussolini se zaveda te demarše in duha, v katerem je bila podvzeta. Nič izvalnega ni v njej, enako tudi ne v angleški demarši. Nismo zapirali vrati in tudi sedaj jih ne zapiramo za pogajanja.

Program italijanskega življenjskega prostora

Berlin, 4. junija. d. Današnji Völkischer Beobachter razpravlja o zahtevah Italije o odnosu o njenem vojnem programu. Italija si je osvojila nemški pojem življenjskega prostora. Njene zahteve se ne dajo ostvariti kot posamezna vprašanja, temveč le v okviru nove ureditve razmerja sil. Ta njihov dinamični značaj ustvarja skupnost prirodnih zahtev Italije in Nemčije. V tej zvezi opozarja »Völkischer Beobachter« na ona vprašanja, ki morajo biti urejena, da bo italijanski življenjski prostor osiguran. Tu je predvsem Korzika. Republika Genua je ta otok prodala Ludviku XV. Ali naj ta trgovski posel še veže današnjo Italijo? Na obali Tunisa je francosko vojno pristanišče Bizerta preteče odprto proti Siciliji. Več nego sto tisoč Italijanov živi v Tunisu. Ali naj bo njihovo delo napreduje proti lastni domovini? Zakaj naj bi bila Malta, ki leži neposredno južno od Sicilije, manj italijanska, kakor sosednji otok Pantellerija? Zakaj naj bi bili Nizza in Savoja francoski ko jih je Napoleon III. od Italije izsilil? Glede Sueza, Džibutija in Gibraltarja pa velja, da italijanske zahteve niso samo teritorialne. Gre sedaj za vzpostavitev novega reda, kjer bo vsaka država imela toliko pravice, kolikor lahko izpolnjuje dolžnosti. V tem smislu je vojna velika preizkušnja in Italija ve, da se mora te preizkušnje podvreči, da bi mogla pri bodoči novi ureditvi reči sodočestno besedo. Zato Italija čaka, da bo svoje prirodne zahteve utrdila v ognju vojne.

„Zakaj Italija okleva“

London, 4. junija. z. Londonski diplomatski krogi so soglasno mnenja, da so za vstop Italije v vojno mnogo bolj merodajni politični, kot pa vojaški razlogi. Dejstvo, da Italija še vedno okleva, spravlja v londonskih diplomatskih krogih v zvezo z akcijo ameriških Zedinjenih držav, ki si še vedno prizadevajo, da bi preprečile razširjenje vojne. »Times« poroča, da je v tem pogledu bila izvršena v Rimu posebna demarša Zedinjenih držav, v katerih je bilo Mussoliniju sporočeno, da bi Zedinjene države takoj izdale zelo dalekosežne ukrepe, če bi Italija stopila v vojno na strani Nemčije. Kakšni bi bili ti ukrepi, seveda ni znano, domnevajo pa, da bi bili to predvsem zelo dalekosežni gospodarski in finančni ukrepi. Na drugi strani so v Londonu mnenja, da tudi take grožnje Italije ne bodo odvrnile od njenih namenov, ker ničesar ne kaže na to, da bi bila Italija pripravljena sedaj, ko se je

propaganda proti zaveznikom stopnjevala že do skrajnosti, in ko so italijanske vojaške priprave zavzele že obseg prav tega vojnega stanja, se popustiti.

Rusija za status quo na Balkanu

Curich, 4. jun. z. »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da Sovjetska Rusija vztraja na svoji nevtralnosti in da v tem okviru tudi ne misli spremeniti svoje zunanje politike do Nemčije. Zaradi tega tudi Moskva ne bo ničesar storila, da bi olajšala položaj zapadnih zaveznikov. Sovjetska Rusija pa slej ko prej vztraja na tem, da se očuva mir v južnovzhodni Evropi. V tem pogledu se stališče Moskve docela sklada s stališčem Rima, ki je še pred potovanjem grofa Ciana v Albanijo sporočil Beogradu, da Italija ne bo ničesar storila, kar bi moglo Jugoslavijo ali katerokoli drugo balkansko državo zaplesti v vojno. Moskovska vlada je s svoje strani obvestila tako Rim kakor tudi Berlin, da vztraja na ohranjanju statusa quo na Balkanu, kajti v nasprotnem primeru ne bi mogla ostati ravnodušna. Na drugi strani se Italija skrbno izogiba vsemu, kar bi moglo izzvati Sovjetsko Rusijo ali pospešiti njeno ekspanzijo na Balkan. Baš to stališče Italije in Sovjetske Rusije je najboljšje jamstvo, da bo Balkan ostal izven vojne.

...tudi Italija

Rim, 4. junija. z. Italijanski listi poročajo iz balkanskih prestolnic, da smatrajo tam intervencijo Italije v sedanji vojni za neizogibno, vendar pa prevladuje mnenje, da Balkan zaradi te intervencije ne bo prizadet. Sklenitev sporazuma med Jugosla-

vijo in Sovjetsko Rusijo na eni ter prihod jugoslovanske delegacije v Rim smatrajo za znak pomirjenja. Razen tega opozarjajo v Rimu na izboljšanje odnosov med Rumunijo in Italijo. Dejstvo, da Rusija ne prikriva svojega zanimanja za Balkan, zlasti pa za Jugoslavijo, smatrajo v Rimu za nadaljnji činitelj miru v tem delu Evrope.

Gafencova posebna misija v Ankari

Carigrad, 4. junija. z. »Exchange Telegraph« doznava, da bo bivši rumunski zunanji minister Gafencu v kratkem prispel v Ankaru v posebni misiji. Njegova naloga bo ugotoviti, kakšno stališče bi zavzela Turčija v primeru, da bi bila Rumunija s katerekoli strani napadena.

Potovanje Hitlerjevega namestnika v Rim

Pariz, 4. junija. p. (Havas). Iz Rima poročajo, da prispe te dni v Italijo Hitlerjev namestnik Rudolf Hess v spremstvu pet nemških oficirjev. Hess bo obiskal Mussolinija in se sestal še z nekaterimi drugimi člani italijanske vlade.

Papen v audienci pri Ismetu Ineniju

Ankara, 4. jun. s. (Ass. Press.). Sinoči je sprejel predsednik turške vlade Ismet Ineni v audienco nemškega poslanika von Papena. Pri razgovoru je bil navzoč tudi podtajnik turškega zunanjega ministrstva. Kakor poročajo, je veljal razgovor izmenični misli, ki se vrši med nemško in turško vlado glede stališča, ki bi ga zavzela Turčija v primeru, da vstopi Italija v vojno.

Za skupno obrambo vseh ameriških držav

Pittmanov predlog za sklicanje konference vseh 21 ameriških republik, na kateri naj bi se razpravljalo o položaju

Washington, 4. jun. br. (Havas). Uspehi nemške vojske v Flandriji so napravili v Zedinjenih državah izredno močan vtis. V Ameriki se je razvil že cel pokret, ki ima nalogo z vsi intenzivnostjo pripraviti Zedinjene države pa tudi vse ostale ameriške republike na obrambo ne le za primer, da bi bili ameriški kontinent izpostavljen neposrednemu napadu kakšne izvenameriške sile, marveč v še vse večji meri proti eventualni revolucionarni akciji, ki bi jo omogočila in podpirala tako znana peta kolona.

V pretekli noči in danes je prezident Roosevelt prejel na tisoče brzojav, v katerih Američani zahtevajo ne le skrajni napor za obrambo ameriškega kontinenta, nego celo neposredno aktivno intervencijo v priloz zaveznikov. V tej zvezi je vzbudil veliko pozornost predlog, ki ga je vložil v senatu predsednik senatskega zunanjepolitičnega odbora senator Pittman, po katerem naj bi se nemudoma sklical konferenca vseh 21 ameriških republik. Na tej konferenci naj bi se določile osnovne smerice za stališče, ki naj bi jih ameriške države prevzele v primeru, da bi se na kakršen koli način spremenila suverenost enega ali drugega ameriškega ozemlja. Ameriške republike naj bi se že sedaj obvezale, da ne bodo priznale nobenega prenosa suverenosti nad določenim ameriškim ozemljem od kake ameriške na kako izvenameriško državo.

Snoči je imel državni podtajnik zunanjega ministva Sumner Welles konferenco z vsemi diplomatskimi zastopniki vseh ameriških republik v Washingtonu. Kolikor je bilo mogoče zvesti, so na konferenci razpravljali o načrtu, ki ga je pripravljalo državno tajništvo za zunanje zadeve za skupno obrambo vseh ameriških držav proti kakršnemu koli napadu od zunaj, kakor tudi proti kakršni koli revoluciji v eni ali drugi državi, ki naj bi nasilno spremenila njen ustavni režim.

Varnostni pas v ameriških vodah

Rio de Janeiro, 4. junija. AA. (Havas). Vseameriški odbor je sprejel celo vrsto sklepov, ki se nanašajo na vzpostavitev varnostnega pasu v teritorialnih vodah vsake ameriške države. Vsaka država bo mogla opravljati promet v omenjenih varnih pasovih. Toda ne bo dovoljeno niti eno dejanje sovražnosti ali vojaške delavnosti. Kar se tiče trgovskih ladij vojskujočih se držav, ki so se zadržale v kakem pristanišču, jim ne bo dovoljeno odpluti iz pristanišča, če bi s tem utegnile kršiti varnostni pas. V primeru kršitve tega pasu bodo ameriške republike morale izvesti anketo, ki bo ugotovila odgovornost. Vsem bojnim ladjam je prepovedan dostop in bivanje v pristaniščih, ki spadajo v varni pas.

Hull zanika ameriško mirovno akcijo

Washington, 4. junija. AA. (Havas). Zunanji minister Cordell Hull je izjavil, da mu ni ničesar znano o tem, da bi Beia hiša proučevala kake predloge za sklenitev miru v Evropi. Dodal je, da govori tudi v imenu Roosevelta.

45.000 novih pilotov

Washington, 4. junija. s. (Reuter). Ameriška vlada je izdelala načrt na podlagi katerega se bodo mogli tudi civilisti izvežbati za vojaške pilote. Po tem načrtu bo do 1. julija prihodnjega leta dobila Amerika 45.000 novih pilotov.

Fordove tvornice bodo izdelovale letala

Washington, 4. junija. AA. (Havas). Finančni minister Morgenthau je izjavil predstavnikom tiska, da je imel v intere-

Potreba oborožitve Zedinjenih držav

Cincinnati, 4. junija AA. (DNB). Pomočnik vojnega ministra Johnson je imel govor, v katerem je med drugim dejal, da se morajo Zedinjene ameriške države oborožiti in biti pripravljene za vsak primer. Johnson pravi, da je treba takoj začeti z opravljanjem te velike in važne naloge, kajti kar se tiče letalstva, ta naša ne more biti rešena v celoti v kratkem času dveh let, pa tudi če se zastavijo vse sile. Šele v takšnem primeru bo Amerika mogla mirno čakati na morebitni napad. Kar se tiče oklopnih vozil, topov in drugega vojnega materiala, se pričakuje, da bodo do konca 1942 končane priprave za vojsko, ki bi štela milijon mož. Od vsega tega je 280.000 mož določenih za formiranje redne vojske.

Johnson pravi, da je Rooseveltov program oboroževanja skromen. Ne more se oborožiti velika vojska kar čez noč, ne more se zagotoviti takoj niti zaloga municije za prvih šest mesecev večje vojne. Ta program teži za navadno oborožitvijo in pripravljenostjo države, da se brani.

Povečanje vojne mornarice

Washington, 4. junija. AA. (Reuter). Senat je sprejel zakonski predlog, ki pooblašča vlado, da zviša tonazno ameriške vojne mornarice za 11%. Ta zakonski predlog določa tudi zgraditev 4.500 letal, ki bodo služila potrebam pomorskih enot.

Washington, 4. jun. s. (Ass. Press.). V okviru novega oborožitvenega programa je predložil predsednik Roosevelt kongresu zgraditev treh novih nosilcev letal, 13 križark, 22 podmornic in 30 rušilcev, skupno 68 novih ladij. Poleg tega dob mornarica za 300 milijonov dolarjev novih letal.

Nemško sporočilo ameriški vladi

Washington, 4. junija. s. (Ass. Press.). Nemški odpravnik poslov v Washingtonu je izročil ameriški zunanemu ministru noto nemške vlade, v kateri ta obvešča ameriško vlado, da se po njenih informacijah nahajajo v Južni Ameriki in v okolici Panamskega prekopa angleški in francoski agenti, ki na vzbude vtis, da se udeležujejo tam nemški agenti.

Ameriško poslanstvo v Berlinu je brzojavno sporočilo v Washington, da javlja nemška agencija DNB, da pripravljajo Angleži in Francozi napade na ameriška prekomornika »Washington« in »President Roosevelt«, ki vozita ameriške begunce iz Evrope v Ameriko. Napadi naj bi bili izvedeni s torpedi in peklenskimi stroji.

Samomor Slovenca v Zagrebu

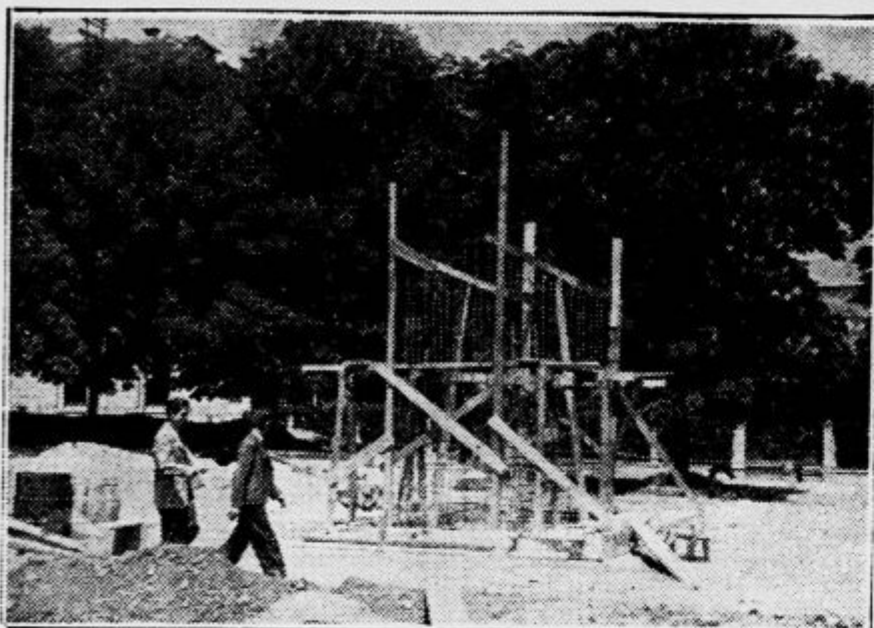
Zagreb, 4. jun. o. V pretekli noči si je v Zagrebu vzlet življenje Slovenec Rado Zakej, 32 let stari delavec iz Marijanske dvora pri Ratečah. V Gornjem Stenčevcu se je sredi noči vlezal na tračnice in nekaj minut pozneje so mu košesa potekala glava odrezala glavo. Bil je pri priči mrtve. V poslovnem činu je navedel, da se je odločil za samomor zaradi nesrečne ljubezni.

Vremenska napoved

Zemunska: Na zapadni polovici države se bo polagoma zjasnilo. Po večini oblačno. Toplina se ne bo dosti spremenila. Na vzhodu, kjer bo ponekod deževalo,

Naši kraji in ljudje

Kraljev spomenik v Zvezdi nastaja

Železno ogrodje podstavka, ki ga bodo zalili z betonom. Poseka kaže, kolikšen bo prostor okrog spomenika. V ozadju ob kazinskem vrtu stoji še nekaj kostanjev, ki jih bodo še podirli.

Ljubljana, 4. junija

Sedaj, ko je končana stavka stavbinih delavcev, so se zopet lotili dela pri spomeniku Viteškega kralja v Zvezdi. Izveštine je svet že izravnal, odvisna zemlja odvložena in tudi železno ogrodje za betonski podstavek je pripravljeno. Temelj in visoki podstavek za bronasti spomenik bosta iz betona in obložena s kamenjem. Podoba je, da bo šlo delo hitro izpod rok in da bo

spomenik na Vidovdan lahko odkrit. Dela na regulaciji Zvezde in za spomenik imajo vselej mnogo gledalcev. Posebno upokojenici, ki jim je bila doslej Zvezda posebno ob vročih dneh priljubljena zatočišče, kažejo mnogo zanimanja za spremembe. Vsi so prepričani, da bo dokončno urejena Zvezda lepša ko dosedanja, čeprav jim ne bo več mogoče posedati v senci starikavih, trhljih kostanjev.

Pomoč Slovenskim goricam

Iz mnogih občin zgornjega dela Slovenskih goric prihajajo poročila o uničujočem učinku vremenske katastrofe, ki je prejšnji teden zadela naše lepe, a siromašne obmejne kraje. Posebno so prizadeti kraji v župnijah Sv. Lenart, Sv. Jakob, Jarenina, Sv. Ana, Marija Snežna in Sv. Jurij v Slov. goricah. Debela toča je uničila vse upe, ki so jih stavili ljudje v letošnjo letino. Ponekod je škoda stodoletna. Vinogradi bodo za dve leti zahtevali same stroške, ne da bi kaj dajali. Nesrečna ujma je tako sklestila dreve, da ponekod ni ostalo lista na drevesu. Tudi setve so uničene. Vinska, sadna in žitna letina so šle rakom zvizgat. Pre-

bivalstvu, ki je v teh krajih in zlasti še v sedanjih razmerah še brez tega dovolj siromašno, preti lakota.

Potreba ni bila takojšnja in temeljita pomoč. Društvo prijateljev Slovenskih goric v Ljubljani je pod vodstvom podpredsednice ge. Majcnove že storilo prve ukrepe, zlasti za pomoč dojenčkom in otrokom, ki utegnejo prav posebno občutiti trdoto novega osiromašenja. Upati je da bo društvo našlo pri svoji hvale vredni akciji za dostojno umevanje in podporo vseh, ki se zavajajo nujnosti in pomena človekoljubnega dela v težko prizadetih obmejnih krajih.

Jubilejni koncert Trboveljskega slavčka

Trbovlje, 3. junija

V nedeljo je proslavil Trboveljski slavček 10-letnico svojega plodovitega vzgojnega, muzikalnega in tudi socialnega dela s koncertom v trboveljskem Sokolskem domu. Današnji zbor je že močno prenovljen in razpolaga s svežimi glasovi mladih pevcev, ki se z vidnim veseljem oklepajo petja. Na jubilejnim koncertu so predstavili celo vrsto pesmi iz prejšnjih programov. Po Grbčevem »Gospodi pomiluj« so zapeli razgibane Lajovčeve »Vesele kolednike in nato zelo zanimivo, ritmično izrazilo Adamičevo »Pesem beračev«; dalje Krejčijevo

»Ukolebavko« in preprosto, v duhu češke narodne motivike zvonečo pesem češkega skladatelja šina »Babka«, ki je izvala spontano navdušenje. Ob koncu so še mali pevci zapeli Svarovo »Moj očka ima konjčka dva«, Tomčovo »Kolo«, Mirkov »Jutranji zvon« in Adamičevo »Slovenske narodne« ter so svoj jubilejni koncert enako kot otvorili tudi zaključili s svojo himno »Mi smo pa od tam doma«. Zbor je rešil svojo nalogo skrbno, intonativno čisto, tehnično razen v malenkostih odlično in intrapretacijski poglobljeno. Kolikor mi je znano, bo začel sedaj študirati nov program, kar bo nedvomno izredno koristno in bo poleg regeneracije omogočilo dosežanje viškov tudi v tem pogledu. Sočasno pa se bo zbor izognil neizbežnemu formalizmu in mehaniziranju, v katerega bi zašel ob prečestem in stalnejšem ponavljanju ali predelovanju starega programa. Po svojih smernicah je torej Trboveljski slavček na najboljši poti, da nadaljuje in požiwi svojo slavno tradicijo.

Razen zbora sta nastopili v duetih Režika Koritnikova in Pepca Vidergarjeva ter sta zapeli Kogojev »Kaj ne bila bi vesela«, Osterčev »Novico« in Vodopivčev »Pojdimo spat«. Režika Koritnikova, ki je izšla iz Trboveljskega slavčka, pa je sama z lepo tehnično zmogljivostjo, občutnim vsebinskim podajanjem in lahkotno zapela arijo Gilde iz Verdijevega »Rigoletta« ter spev Olimpije iz Hoffmannovih pripovedk. To sicer ni spadalo v stil koncerta, vendar je imel njen nastop izrecni namen pokazati napredek bivše solistke zbora Trboveljskega slavčka. Pri klavirju

ZA OBLETNICO SLOVESA

(Spominu prof. Dolmeta Lapajnetu)

Dolil bom rožam Ti kraseč gomilo,
Odečo v zarjo in spomine moje.
Ljubče v cvetje vili bom stih svoje,
Falerca sok in duše posvetilo.

Izročil času sem gorja zdravilo,
Ječečo bol, ki moje srce poje,
Utrip noči, ki tužno pesem poje,
Lesket solza in žalosti bodrilo.

A duši Tvoji, dragi bratec mili,
Poklanjam pesem iz srca spočeto,
Akorde strun, da v večnost bi se zili,

In vedi, da, ko je srce prežeto
Nemirnih slutenj sna, ki v njega sili
Erate sprev, je v Tvoji spomin zajeto.
Joža Prinč.

Kulturni pregled

Hugo Wolf in Slovenci

Z vprašanjem za osebnimi odnosi Hugona Wolfa do Slovencev, s katerim izveni »Jutro« ob osemdesetletnici tega skladatelja objavljeni članek, sem se bavil pred 30 leti ob petdesetletnici njegovega rojstva v svojem članku »Hugo Wolf in Slovenci«, ki je izšel v letniku 1910 Novih Akordov. Dotaknil sem se tam nekoliko tudi mladostnih let, ki jih je Wolf prebil v svojem rojstnem kraju in drugih mestih Štajerske in Koroške. Omenil sem, da je bil Slovenec pater Salezij Pirc, prijatelj njegovega očeta, graškega slavista Gregorija Kreka, od leta 1871 do 1873 Wolfov študijski prefekt na konviktski gimnaziji benediktincev v St. Pavlu v Laibodu dolini, kjer je bil v XVIII. stoletju opat sloviti glasbeni pisatelj Martinus Gerbertus. Tu se je Wolf učil v II. razredu tudi slovensčine, toda (kakor latinščine) v prvem semestru samo z zadostnim, v drugem semestru celo z nezadostnim uspehom. Popravlil je sicer ta neuspeh z naknadnim izpitom, vendar je toliko, da je mogel prestopiti v mariborsko gimnazijo in tam l. 1875 končati IV. razred s — tretjim redom (popolnoma nezadostno), s čimer je bilo njegovim srednješolskim študijem konec. Leta 1875 se je vpisal na dunajskem konservatoriju, ki ga je moral zapustiti že leta 1877. Patru Saleziju je bil Wolf kljub njegovim slabim uspehom iz obveznih predmetov in mladostnim nagadam drag ker je bil že takrat izvrsten pevec spreten pianist in orglavec. O njegovem izvoru iz slovenskega okolja priča izpoved njegovega razred-

nika v I. razredu graške gimnazije. Šolskega svetnika Jurija Kaasa, ki se je še v začetku tega stoletja živo spominjal, da je bila Wolfova nemščina »mehka, zategnjena, mit slovenskem Anklange«.

Bolj, kakor te ugotovitve, utegnejo morda zanimati izvajanja omenjenega članka, ki se tičejo vpliva slovenske folklorne na kompozicije Wolfa začetnika. Tako je na primer l. 1875 ali 1876. torej ko petnajstletni šestnaestletni mladenič najbrž na očetu domu v Slovenem Gradu uglasbil Goethejevo »Majsko pesem« (Majlied) za moški zbor, ki v svojo okornostjo in pojmovanju besedila, v obliki in stavku ne kaže nobene od značilnih potez njegove zrele mude. Dokazoval sem na navedenem mestu, da je glavni tema te skladbe malone istoveten z našo narodno »Se danjo mračni«. Tudi glede harmonične primitivnosti obdelave teme ki je — lahko se reče — edini melodični domislek zbora, ni bistvene razlike od narodne, če abstrahiramo od modulacije v dominantno harmonijo na koncu osmega takta, ki je že znak vpliva umetne glasbe, in od nekatereh, v članku navedenih malenkosti. Le značaj obeh pesmi je različen: Medtem ko je narodna bolj otožna in jo pojejo bolj počasi, je Wolfov zbor po besedilu in glasbi vesel in živahen. Vsekakor je mladi Wolf v tej skladbi morda hotel, najbrž pa nehoti uporabljal slovensko melodično.

V zrelih delih od takih vplivih ni več nobenega sledu. Wolf je bil glasbi, ki se motivično naslanja na folklorne elemente,

je pevko, enako zbor in duet spremljal odlični dirigent Svara. Zboru pa je dirigiral njegov dolgoletni odlični vodja Šušljog, ki je tudi tokrat porabil vse sile za čim kvalitativnejšo izvedbo ter je dosegel s svojim zborom zelo lep uspeh.

Jubilejni koncert Trboveljskega slavčka je bil pomemben dogodek v življenju slo-

venskega mladinskega petja, ki jo prav z omenjenim zborom dobilo največjo spodbudo za tvorjenje mladinske zborovske literature in za razširjenje mladinskih zborov. Ta ideja, ki se je popularizirala in rodila na eni strani vrsto kvalitativnih skladb, na drugi pa vrsto odličnih zborov, na primer rakeskega, se je izkazala za važnega činitelja v rasti mladinske kulture. Zato je delo Trboveljskega slavčka, ki jo je pospeševal, toliko pomembnejše in mu ob jubileju čestitamo z željo in upanjem, da se bo še nadalje razvijal in dosegel vedno širše in višje smote.

Mati

napravi največje veselje sabi in svojemu otroku, če si že spočeta zgotovi njegov zdrav razvoj. Sodobna zdravniška veda je potrdila, da brez

vitaminov

ni življenja. Zaredi tega pazite, da haste svojemu otroku poleg vsakodnevnih hrane tudi oni odvisek rednih vrednot in vitaminov, ki so njegovemu organizmu neobhodno potrebni.

OVOMALTINE

je naravni virec moči, ki vsebuje vse redilne vrednote, mineralne soli in vitamine, ki so potrebni za razvoj telesa.

Topla ali mrzla Ovomaltine odlično prija. Dobiva se povsod.

CENE NESPREMENJENE!

se bodo v primeru potrebe naselili, je treba takoj zbrati potrebni material in denarna sredstva. Zato vas prosimo, da takoj pristopite v svojem delokrogu k zbiranju materialnih in denarnih sredstev, pri čemer upoštevajte sledeče:

- 1) V poštev prihaja predvsem: blago za rjuhe, perilo, obleka, slamnjače, koci, nide, je, kosi otroškega perila in obleke, obutev, nogavice, otroške košare, nahrbtniki, vreče, plašči itd. itd., dalje vseh vrst posoda, jedilni pribor, pribor za šivanje, skratka vse, karkoli se da uporabiti v sil. Vsaka najmanjša stvar je dobrodošla.
- 2) Ves zbrani material takoj dostavite po najkrajši poti ali vašemu krajevemu odboru unije ali pa na naslov: Jugoslovanska unija za zaščito otrok, Tyrseva 23. Poslani material se bo takoj pregledal, razporedil in odposlal v kraje, kjer se bodo otroci in matere v slučaju vojne naseljevali.
- 3) V kolikor bi kdo ne mogel prispevati v materialu, naj prispeva v denarju. Ves v te svrhe nabrani denar takoj dostavite vašemu krajevemu odboru unije ali pa ga nakazite po poštni položnici št. 13882 na naslov: Jugoslovanska unija za zaščito otrok, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. Iz tega denarja se bo nabavilo izključno samo blago in oprema za otroke, da se izpopolnijo zaloge.

Jugoslov. unija za zaščito otrok, sekcija za dravsko banovino

Mrakov »Karadjordje« v Kranju

Dr. Ivan Mrakov »Karadjordje« v Narodnem domu v Kranju. Uvodno besedo srpegovorci Vlacav Držaj. Opozorjamo na ta kulturni dogodek narodno čuteči Kranj.

Zadolženost učiteljstva in uradništva

Samo učiteljski dolgovi znašajo nad 20 milijonov

Splošno gospodarstvo je bilo že prej po močnem valu gospodarske krize močno oslabiljeno. Pljusk nove vojne, ki je zgodovina še ni zabeležila v takšni sriliti silil uničevanja, čutimo tudi mi — nevtralc — v povečani dragini, v dvigu cen vsem življenjskim potrebščinam. Pri vseh narodih opažamo skupni klic po slogi, po ohranitvi mirnih živcev, po življenju v narodni svobodi in rešitvi iz zmešnjav vojnih presenečenj. Brez dvoma je naš narod pokazal, da zna trezno in pravilno presojati dogodke ter da bo izven vsakega suma in debate tudi sposoben ohraniti narodno svobodo in neodvisnost naše države. In to je prav!

Državni in samoupravni uradniki vseh vrst in stopenj so se s posebno resnostjo zavzeli svoje odgovorne dolžnosti ter s svojim povečanim delovnim naporom dokazali, da cenijo svojo domovino in so pripravljeni zanjo vse žrtvovati. Vse javno uradništvo stopa preko najtežjih žrtev. Posebno velja to za naše podeželsko učiteljstvo, ki v tiem naporu svojih energij dela v najbolj izpostavljenih delih ter kot kilec zdravega narodnega napredka in kot narodni svetovalec, pomočnik in vodnik stoji na braniku domovine. Današnji gmojni položaj učiteljstva ni več v pravem razmerju z važnostjo njegovega dela. Pogledimo številke!

Štiri tisoč slovenskih učiteljev ima nad 20 milijonov dolga in to okrog 6 milijonov pri denarnih zavodih, 10 pri zasebnikih, ostale 4 milijone pa znašajo hipoteke. Že v prejšnji dobi je učiteljstvo komaj izhajalo s svojimi skromnimi plačili, zato je venomer opozarjalo na svoj težavni finančni položaj. V »Učiteljskem tovarišu« nam rubrika najmlajših (Učitelji pripravniki in njihovi polčolaji) z obupno zgovornostjo priča o njihovem težkem stanju. Z novo vojno draginjo se je položaj še obupno poslabšal. Kile združenih javnih namenešencev po zvišanih plačah je ostal brez učinka. Plače so ostale iste, a draginja je narasla za 30 odstotkov. Pri tem je »Učiteljski tovariš« nekako pred mesecem poročal, da prejema neki mladi, na pljučih bolehnih učitelj 600 din netto plače. Ostalo so mu zaplenili upniki za dolgeve, ki jih je najel, da se je lahko zdravil na Golniku. Ali se kdo zaveda njegovega položaja v današnji draginji? Kako naj živi tak bolehen fant in še poleg tega dela v pre-

napolnjeni učilnici? Takih primerov je veliko! Pomanjkanje, skromnost in primitivnost življenja, asketstvo v telesnem in duševnem oziru so posledica obupno nizkih plač.

Učiteljstvo potrebuje za svoje delo ugleda, ker ima opravka z živo materijo, z narodom, ki pa zahteva brezpogojno le resničnega človeka, sproščene vseh skrbi za vsakdanji kruh. Danes mora učitelj, razjeden od skrbi, učiti in voditi narod v optimistični veri v zdravo odpornost naroda mimo vseh nevarnosti. Nič boljši ni položaj ostalega javnega nameščenstva, saj polovica od njih ne prejema niti 1000 din mesečnih prejemkov, ki so z uredbo zaščiteni za zasebne uradnike kot njih minimalna plača.

Učiteljstvo in uradniki so navezani na svoje skromne dohodke, upniki nas preganjajo brez odpora. Če ni možno dvigniti plače na primerno višino, naj se doseže vsaj zaščita naših dolgov ter ugodnosti pri njih odplačevanju oziroma v prevzemu dolgov s strani države.

Posebno obsejno učiteljstvo prenaša danes naravno nezno eksistenčne razmere ter kljub temu dela z vsem idealizmom, zato bi bil na mestu za dobo teh razmer — moratorij. Spomnimo se samo bolehnega učitelja s šestimi otroki in nekaj ukrenimo v zaščito najbolj izpostavljenih javnih delavcev.

J. K.

Poziv

vsem slovenskim obrtnikom, trgovcem in industrijcem

V okviru letošnjih otroških dni, ki se vrše z geslom: »Otrokom je treba ob velikih nesrečah najprej pomagati« in ki so v sedanjem resnem času v eminentnem interesu za zaščito otrok in mater, vas prosimo, da vzamete ta naš poziv kar najresneje in z največjo pozornostjo:

Čas, v katerem živimo, nam narekuje najstrožjo pripravljenost. V tej pripravljenosti nikakor ne sme biti vrzeli v pogledu zaščite otrok in mater v primeru vojne. Ta zaščita mora biti organizirana tako, da ne bo niti enega otroka, niti ene matere, ki bi jim v danem trenutku ne mogli nuditi pomoči in varnosti.

Za zaščito, to je pomoč in varnost, ki naj se nudi otrokom in materam tam, kjer

zapel njegove lastne pesmi, Nemški umetnik ne ni sprijaznil z romanskim pojmovanjem. Ko pa je bil prijatelj nekaj njegovih samospevov prevedel na španščino in francosčino (n. pr. znanega »Vrtnarja«), je bil Wolf ves navdušen. Očividno je subtilno čutečega skladatelja motilo le nesoglasje med nemško besedo in med romanskim pojmovanjem. Romansko besedilo pa se je z romanskim pojmovanjem ujemalo.

Bila je to le epizoda. Njuna pota so se kmalu razšla. Wolf je umrl. Ko je njegov prijatelj pozneje neke v Hamburju prvič bil pri predstavi njegove edine dovršene opere »Corregidor«, čuje nekaj znanega. Ali ni to bila ona El dia di Santo Antonio, ki jo je bil Wolf zapel v mali sobi v Johannesgasse? Od spominov razravan, od bolesti pretresen je pobežnil iz gledališča; ni mogel več poslušati nadaljevanja.

Tako približno poroča Ernst Deczey v III. zvezku svojega, s čudovitim razumevanjem in v nazornem, naravnost poetičnem jeziku napisanega dela o Wolfu (Leipzig-Berlin 1904), sledeč pri tem lastnemu pripovedovanju Wolfovega prijatelja — princa Božidara Karadjordjevića, bratranca našega blagopokojnega kralja Petra I. Osvoboditelja. Tudi to spada gotovo v poglavje »Wolf in Slovenci«.

Wolfovo ustvarjanje v dobi dovršenosti je bilo pod vsemogočnim vplivom Riharda Wagnerja, čigar nova načela glasbene drame je skladatelj primerno presadil na polje samospeva. Kar je pri starejših skladateljih in Schumannu, Brahmsu, ni pr. pri Schubertu, Schumannu, Brahmsu, bolj podzavestna izjema, je bilo Wolfu konfesijska, program: največje spoštovanje pesnika in njegove umetnine. Poglabljaj se je v besedilo v takrat še nečuvni meri in tako vselej našel najzanimivejši glasbeni izraz, strogo pazeč, da se njegova in pesnikova deklaracija spoji v vzorno celoto. Kakor daje Wagner v svojih glasbenih dramah (ne operah)

vsaki sodelujoči umetnosti, kar ji gre, tako je pri Wolfovih uglasbitvah pesni literarna plat upoštevana kot popolnoma enakovredna z glasbo. Med njegovimi samospevi ni nobenega, ki bi iskal cenjen glasbeni efekt. Vse je le izraz nepremagljivega hrepenenja po umetniškem udejstevovanju, ki se izživlja, ali je to komu všeč ali ne. Čudovita je vase obrnjena lepota, ki se zrcali v tej nesebični, s srčno krvjo napisani in poplavljeni muziki. Zato je ta glasba ustvarjena za tiste, ki znajo pesniku in s tem tudi skladatelju slediti v najgloblje zakopana, pred maso sramežljivo skrivajoča se čustva. Radost in razposajenost je izražena s svetlimi, krepkimi barvami glasbene palete, bolesti pa nas pečejo, rekli bi, skoraj fizično. Jok in stok je krčevit in mu ni treba običajnih izraznih sredstev, da nas objame vsa tragika situacije. Ne poznam na primer — da ostanem pri pesniških spanskem cikla — v glasbeni literaturi nobene skladbe, ki bi bila kos prečestitvi sliki Kristusovega trpljenja in nečne njegove pomoči človeku, polne dobrote, kakor jo je zapustil Wolf v »Duhovnih pesmih« tega cikla, v katerih je vspodbujal vso milino tiste vrste goreče požnostni španskega ljudstva, ki nima zveze z zabladami španske inkvizicije. Kakor pa je Wolfova umetnost sploh objektivna v tem smislu, da zrcali dejstva zunanjega sveta in psihične doživljanje drugih, tako tudi tu je le v upravljanju svoje vernosti, temveč se je le v upravljanju svoje intuicije vživel v trpljenje božjega Sina človeka, v njegovo skrajno poživljalnost in ljubezen in v iskreno požnostno španske duše, ki je pripravljena, da se sama žrtvuje namesto žrtvovalca. Ta objektivnost, to bivanje umetnika zunaj predmeta nam morda pojamsno dejstvo, da govori Wolfova glasba, če prav je izrazito nemška, tako rekoč v vseh jezikih sveta, da je zato tudi drugodcu razumljiva in draga, če je nanj

Domače vesti

Nedeljsko „Jutro“ bo posvečeno našemu obmejnemu sokolstvu

Po sklepu sokolskega saveza odpa-
dejo začasno vse javne sokolske pri-
reditve. Tako je bil odpovedan tudi zlet
našega obmejnega sokolstva, ki je imel
biti prihodno nedeljo v Mariboru. „Ju-
tro“ je za ta pomembni sokolski praznik
pripravljalo posebno številko, posve-
čeno delu in zaslugam našega obmejnega
sokolstva. Zleta ne bo, toda „Ju-
tro“ bo navzlic temu prihodno nedeljo
posvetilo velik del svoje znatno razšir-
jene nedeljske izdaje našemu obmejnemu
sokolstvu, njegovi slavni prošlosti
in njegovi plodni sedanjosti. Naj-
odličnejši sokolski delavci z naše se-
verne meje so nam poslali svoje pri-
spevke in naša sokolska številka bo
polna informacij in zanimivosti iz živ-
ljenja in dela našega obmejnega sokol-
stva, ki bodo ohranile trajno vrednost.

Opazujemo na to našo sokolsko ne-
deljsko številko že danes. Nedeljsko
„Jutro“ bi moralo priti v roke vsakega
Sokola in narodno čutečega človeka
kot trajen spomin na dneve, ko je so-
kolstvo postavljeno v prvo vrsto naše
notranje narodne in državne fronte.

Naročila za nedeljsko številko spre-
jemajo uprava „Jutra“ v Ljubljani in
njene podružnice. Poslati pa jih je tre-
ba pravočasno, da bomo mogli zado-
voljiti vsem željam.

FOTOKOPIJE POVEČAVE HITRO, ČISTO, POCENI V DROGERIJAH EMONA, IV. KANČ, LJUBLJANA ZALOGA FOTOMANUFAKTURE, NEBOČNIK

Ob obletnici smrti velikega srbskega
znanstvenika in književnika Pavla Popo-
vića, bivšega rektorja beogradske univer-
ze, člana Akademije in predsednika Srbske
književne zadruge so priredili v po-
nedeljek dopoldne v cerkvi Sv. Nikolaja
na novem pokopališču v Beogradu para-
stos. Poleg sorodnikov se je zbralo mnogo
odličnih predstavnikov, znanstvenih in li-
terarnih ustanov. Pa tudi lepo število
uglednih politikov. Eden izmed prijateljev
je po parastosu in spominski svečanosti
polecil na grob sopek svežega poljskega
cvetja z Avale, kamor je pokojni Pavle
Popović zadnja leta najrajši hodil na od-
dih. Včeraj so želeli prijatelji in spošto-
valci pokojnega Pavla Popovića prirediti
na univerzi svečano komemorativno sejo.
Na delu vseh teh društev bi bile Srbska
kraljevska akademija, Srbska književna
zadruga in univerza. Na žalost se ta seja
ni mogla vseliti v današnjih razmerah,
priredili pa jo bodo jeseni.

Enodnevni tujskoprometni tečaj v Me-
tliki. Jutri, v četrtek, priredi v Metliki
kr. banska uprava po predlogu Tujsko-
prometne zveze v Ljubljani enodnevni
tujskoprometni tečaj. Na tečaju bodo pre-
davanja o turizmu in gostinstvu, o gostin-
skem kletarstvu, o delu in pomenu turis-
tičnih organizacij in potniških pisarn, o
ureditvi gostišča, vrta in parka ter o ser-
viranju. Poleg tega bo predvajanih nekaj
kulturnih filmov. Potrebne priprave za
tečaj je izvršilo Tujskoprometno društvo
v Metliki s pomočjo Zdrugačev gostin-
skih podjetij in učiteljskega zbora. Na te-
čaj se opozarjajo vsi, ki se zanimajo za
turizem ali so z njim kakorkoli v stikih.
Tečaj se prične jutro ob 8. uri ter bo
trajal do 18. ure, vršil se bo pa v dvorani
kina „Bela Krajina“.

Pedagoški početniški tečaj za učitelje
in učiteljice ljudskih šol priredi mini-
strstvo prosvete s sekcijo Podmladka Rdeče-
ga križa od 7. do 31. julija na osnovni
šoli Vuka Karadžića v Beogradu. V tečaj
bo sprejetih 60 učiteljev in učiteljic iz

Pri korulentnih ljudeh se izkaže na-
ravna »Franz-Josefov« grena voda
kot zanesljivo in prijetno delujoče sred-
stvo proti zaprtju, katere se uporablja
brez posebne diete. »Franz-Josefov«
grena voda se dobi v vseh lekarnah,
drogerijah in trgovinah z mineralnimi
vodami.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

padla le ena iskra umetnikovega notra-
njega doživljanja. Videli bomo, da to po-
stalo pomembno tudi za nas Slovence.

Kot umetnik in človek je bil Wolf, po-
tomec nemške rodbine, ki se je že v XVIII.
stoletju bila naselila v Slovenj Gradcu,
vsesokoli nacionalen Nemec. Njegovi spisi
in njegova pisma so polna dokazov, da del
drugorodnih skladateljev ni znal pravilno
ceniti. Kdor je prečital njegove glasbene
kritike, ki sta jih izdalja Rihard Batka in
Henrik Werner (Leipzig 1911), se go-
tovo ni mogel načuditi neobičajni borbe-
nosti, pretiravanju, pristranosti in proti-
slovju, ki so v njih nakopičeni. Najbrž
se bralec tudi ni mogel ubraniti vtisu, da
se je morda že v dobi, ko so te kritike
bile napisane (1884 do 1887), torej v mladi
letih, pripravljala bolezen, ki je po-
zneje po večletnem hiranju tako tragično
končala življenje tega ognjetočnega prvo-
boritelja moderne pesni.

Spiro značaja Wolfove umetnosti ni
čudno, da slovensko občinstvo še ni našlo
pota do nje. Tudi pevcev je bogata žetev
njegovih samospisov skoraj nepoznana, če
izvzamemo nekaj pesmi vesele vsebine, ki
je vnaprej obetajo spontano odobravanje
širše publike. Spominjam se le nekega ve-
čera v našem radiu, ko je pred leti kon-
certna pevka gospa M. E. Škerlj-
eva izvajala z umetniškim okusom in top-
lim občutenjem precejšnje število skladb iz
Wolfovih pesemskih ciklov.

Wolf evan geljil pa ni mogel ostati brez
učinka na slovensko produktivno glasbo,
čim je v začetku tega stoletja nastopila
mlajša generacija skladateljev višje inteli-
gence in erudicije, polna ukažljivosti in
hrepnenja po izpopolnitvi našega ustvar-
janja na poprišču glasbe. Zlasti tiste slo-
venske skladatelje samospisov iz dobe
Novih Akordov, ki so uživali pouk in iz-
popolnjevali svojo izobrazbo v inozemstvu,
je prepričalo Wolfovo glavno estetsko na-

vseh banovin. Znesek 100 din se plača ta-
koj pri prihodu v tečaj. Prošnje je treba
vložiti najpozneje do 15. junija mini-
strstvu prosvete, odeljenje za nastavo, Beo-
grad, Takovska 12. V tečaju, ki bo pod
nadzorstvom in vodstvom ge. dr. Ljubice
Jovićevce, nadzornice prosvetnega mini-
strstva, bodo predavanja o dušeslovnih
opažanjih šolskega otroka, o osnovah so-
dobne vzgoje in pouka, o risanju in ročnih
delih, o higieni šole in otroka in o negi
dojenčkov in o prvi pomoči. Na koncu
prejmejo tečajniki primerno spričevalo.
Javijo naj se samo tisti, ki imajo res na-
men, tečaj redno obiskovati. Hrana in
stanovanje sta po lastni izbiri tečajnikov.

Za pooblaščenca inženjerja elektro-
tehnike je napravil izpit v ministrstvu za
gradnje v Beogradu g. inž. Odon Vuga iz
Ljubljane.

Desetletnico svojega obstoja proslavi
drž. meščanska šola v Novem mestu v so-
boto, 8. junija t. l. po naslednjem sporedu:
ob 8. zjutraj sv. maša v kapiteljski cerkvi,
ob 9. se odpre razstava risb in ročnih del
v risalnici meščanske šole, ob 8. zvečer
slavnostna akademija v Prosvetnem do-
mu. Na sporedu akademije pevskie in or-
kestralne točke, recitacije in nastopi ter
televadne točke. K vsem prireditvam
vključno vabi vso novomeško javnost, zla-
sti starše naših gojencev in bivše učence
upraviteljstvo.

Vedro gledališče v Zagrebu. Po raznih
brezuspешnih poskusih je Zagreb vendarle
dobil svojo humoristično pozornico, ki se
imenuje »Grabancija«. Kakor beležijo za-
grebski listi po prvih predstavah, ima novo
gledališče vse pogoje, da se vzdrži. V so-
boto in nedeljo je bilo gledališče vedno
polno in so popularni zagrebski igralci iz-

vedli 10 kratkih, spretno prirejenih točk.
»Grabancija« je svojstven hrvatski pojem,
ki pomeni bohema, popotnega študenta,
veseljaka. V literaturo ga je sprevljal pred
dobrim stoletjem Tito Brezovčak, ki je
napisal komedijo tega imena po narodnih
motivih svoje dobe, pred vojno pa ga je
populariziral zlasti A. G. Matoš.

Na stotine vagonov rib polovijo letno
v Skadarskem jezeru. Člankar, ki razpravlja
v »Vremenu« o ribištvu na našem juž-
nem Primorju in na Skadarskem jezeru
kot o neizčrpnem viru dohodka, pravi:
Po približnih podatkih vlovijo na Skadar-
skem jezeru letno povprečno 100 vagonov
navadnih rib, ki jih več kot polovico posu-
še na preprost način, dalje 40 do 50 va-
gonov krapov in podobnih rib, 5 vagonov
skakavice, en vagon jegulj, 2 vagona ku-
bule in neznatno količino postvir. Med tem
ko na Skadarskem jezeru ribiške zadruge
in njihovi člani varujejo svoje lov in je
zaščita ribištva kolikor toliko regulirana,
pa na Jadranu od Ulcinja do Budve mar-
siko uničujoče morskog bogastvo z dina-
mitom. Sodišči v Baru in Budvi skoraj
vsak teden obsodijo po nekaj dinamitašev,
vendar pa zaenkrat še ni mogoče popol-
noma zatreti te brezvestnosti. Z ustano-
vitvijo ribiških zadrug, ki jih bodo podpi-
rala oblastva, bo edino mogoče napraviti
konec dinamitarstvu, kajti poklicni ribiči
so in bodo najskebrnejši varuhi neizmerne-
ga morskega bogastva.

»Večja španskega bezga«, novele Ru-
dolf Kresala izidejo 15. junija. Knjiga, ki
jo krasi nad vse lepe ilustracije akad. slik.
Nikolaja Pirnata in katere zunanjo
opremo je oskrbel akad. slikar. France
Škodlar, je razdeljena na štiri dele: I.
Večne poti, II. Dom III. Vojna IV. Andrej
(fragmenti o izgubljenem človeku). Med
izvirnimi letošnjimi knjigami bo ta knjiga
Rudolf Kresala, ki ga vsa kritika prište-
va med naše najbolje noveliste, nedvomno
lep dogodek, če zlasti zaradi tega, ker v
knjigi skoraj da ni sodobnega vprašanja,
v katerega se pisatelj ne bi bil poglubil
in nam dal nekaj krasnih podob našega
časa in človeka v njem. Tiskana v moder-
nem tisku na finem brezlesnem papirju
velja originalno vezana v celo platno 100
din, v polusnež 120 din. Naroča se na na-
slov: Založba »Slovenski delor, Knafleja
ulica 5, Ljubljana. Dosedanji naročniki so
naprošeni, da oprostijo zamudo, ki je ni bilo
moči preprečiti.

Volk je napadel šest oseb. Iz vasi
Gobčancev v žičkem okraju poročajo o kr-

delo, da mora skladatelj posvečati največjo
pozornost in spoštovanje pesnitvi, tako da
glasba resorpira njeno vsebino do posled-
njih potankosti. Upoštevanje to načelo, so
ustvarjali uglasbitve, ki so bolj ali manj
verne slike vsebine pesnikove tvorbe, pe-
snikovega hotenja in razpoloženja ter zve-
ste spremljevalke besedila. Odsihob so
tudi pri nas izginile s površja uglasbitve,
ki puščajo pesniško podlago in nemar in
so na besedilo tako rekoč le nalepljene,
brez nujne notranje zveze z njim. Ni torej
le melodično bogastvo, ritmična barvitost in
suverena tehnika, kar je slovenske adepte
pri Wolfu pred vsem očaralo, marveč ne-
opisljiva notranja sila, ki jo izžarevajo
pesnitve v Wolfovi uglasbitvi.

H koncu bodi še omenjeno, da spominja
na slovenski zemlji tudi viden znak na Hu-
gona Wolfa: plošča, ki je vidana v nje-
govo rojstno hišo v Slovenjem Gradcu in
ki so jo posvetili njegovi rojaki svojemu
velikemu geniju.

V Ljubljani, 30. maja 1940.

Gojmir Krek

Zapiski

Predavanje pisatelja Miška Kranjca. V
ponedeljek zvečer je priredil Slavistični
klub na ljubljanski univerzi drugo obemno
tudi zaključno predavanje in svojem letoš-
njem ciklu. Pisatelj Miško Kranjec je
predaval o junaku in karakterju v sloven-
ski književnosti. V uvodnem delu svojih
izvajanj je razpravljal o minljivosti in
trajanju slovstvenih stvaritev, o umetni-
škem in zabavnem pripovedništvu, o ljud-
ski knjižni in o moralno-vzgojnih načelih
v književnosti. Poglavitni del Kranjčevih
izvajanj je bil posvečen orisu slovenske
književnosti v luči razločevanja med »ju-
nakom« in »karakterjem«. Tako ločeva-
nje ni bilo vedno utemeljeno in prepričli-
vo, tembolj, ker predavatelj ni definiral

vavi borbi med velikim steklom volkom in
sedmimi kmeti in kmetici. 14letna hčer-
ka kmeta Gjura je srečala volka na da-
leč od vasi. Odgriznil ji je nos in razmo-
varil lice in roke. Njena strina je prihi-
tela na pomoč in se spustila v nevarno
borbo z volkom. Dvakrat ga je udarila s
kamnom po glavi, potem se je obrzila
umaknila v vas. Dekletov oče je pohitel za
volkom, ki je tudi njega napadel in se je
kmet zgrudil močno obrznil z izteklim
očesom. Njegova žena Radisava, ki je hi-
tela na pomoč, je bila takisto obrznila.
Nato je volk našel še nekatere žrtve na
drugem koncu vasi. Med tem je nastopila
noč in se nihče ni upal iz hiše. Takoj zju-
traj pa je pogumni mladenič Dragoljub
Marković šel iskat volka. Golorok ga je
našel, se spopadel z njim, ga vrgel čez
domačo ograjo, segel po sekiri in ga na
mestu ubil. Vseh šest ranjencev z Drago-
ljubom vred so prepeljali v bolnišnico v
Krajevju. Nekateri izmed njih utegnejo
umreti. Volkovo glavo so poslali v pregled,
da se ugotovi ali je bila zver stekla.

Usoda potujočega cirka. Bridkosti
današnje dobe občutijo zlasti potujoči ljud-
je: artisti, ki so doma povsod po svetu.
V Zagreb je te dni prišla skromna cir-
ska družina, ki jo vodi Tugendreich Blum,
doma iz neke koroške vasi. Cirksus šteje
15 članov, od tega pa je devet direktorjev-
jih otrok. Direktor je pobit in pripovedu-
je: »Dosedaj smo morali prodati že več kot
polovico arene in vse živili, ki smo jih
imeli. Povsod nam gre slabo. Kot tuji na-
kjer več ne smemo prirediti predstav, ži-
veti pa vendar hočemo. Tako smo prodali
včeraj konja, danes drugega, denar pa
smo porabili za vsakdanji kruh in za
avto.« — Ta trupa ima namreč »motori-
zan« cirksus. Starinski avto vleče cirkuški
voz in priklopi voz, ki spominja na
weekendse hišice, kakršne vlačijo bogati
Angleži za svojimi razkošnimi limuzinami.
Iz Zagreba odpotuje družina v Italijo, kjer
ima direktorjev brat večji cirksus, pa se
bosta strnila v novo podjetje in začela z
večjim obratom.

Roparski umor v Baranji. Hrvatski
listi poročajo o nenavadno okrutnem ro-
parskem umoru, ki se je zgodil v noči
od sobote na nedeljo nedaleč od Karanca
v Baranji. V nedeljo zjutraj so kmetje
našli 48letno posestnico Marijo Boljivo
umorjeno v njeni hiši. Imela je smrtno
vohde z nožem v bližini srca, glavo pa
odrezano. Sorodniki pravijo, da je pokoj-
nica hranila doma 100.000 din. Ker denarja
ni nikjer več našli, je očitno, da so se ga
polastili zločinci. Orožniki so ugotovili, da
je imela pokojnica nekaj ožjih prijateljev,
katere so že aretirali in upajo med njimi
razkrinkati morilca, v kolikor ni šlo za
zaroto večjega števila pohlepnikov po
denarju.

Važna vest za gospode! Varujte svoje
zdravje in zahtevajte izrečno samo O. K.
ameriško gumo. Zavrnite slabe potvorbe.
to je v vašem interesu! (—)

Huda nesreča z motornim kolesom. V
noči od sobote na nedeljo se je hudo po-
škodoval 32letni Maks Uranjek, pismo-
noša na pošti v Mislinju. Ko se je peljal
na kolesu proti Slovenjmu Gradcu, je za
njim prihitel na motornem kolesu lesni tr-
govec Lušnic Stefan iz Gornjega Dolca. V
brzini se je zaletel v Uranjeka, ki je tre-
ščil z glavo ob tla. Počila mu je lobanja
in je dobil hude poškodbe po vsem životu.
Uranjeka so prepeljali v slovenjgraško
bolnišnico, kjer se zdravniki trudijo, da
mu rešijo življenje. Tudi Lušnic je po-
škodovan po glavi in životu.

Iz Ljubljane

Seja mestnega sveta ljubljanskega
bo jutri ob 18. ni so na dnevnem redu med
drugim naslednje zadeve: Predlog dunaj-
skega Kreditnega zavoda za izplačilo
sreč ljubljanskega loterijskega posojila
iz leta 1879. Prodaja mestnega zemljišča
»Meksikar« banskim upravi za postavitev
državnih protežnih delavnic, vprašanje
upravnega prispevka Mestne hranilnice za
leto 1939-40 in 1940-41. Prošnja banske
uprave za odpis vodarine in prošnja ravnateljstva
gluhonemne za odpis kanal-
ske pristojbine. Med poročili gradbenega
odborja je parcelacija kongregacije šolskih
sester in še vrsta drugih parcelacij. Tro-
šarski odbor pa bo poročal o ugovorih
posameznih tvrdk zoper predpis redne tro-
šarine na primanjkljaj blaga v prostem
skladu. Med poročili personalno pravne-
ga odbora je ostavka inspektorja Silva
Kranjca na mesto člana mestnega sveta,
izvolitev novega predsednika kulturnega
odborja, imenovanje novega člana za pre-
glednika občinskih računov ter izvolitev
novega predsednika in po-predsednika
tržnega odbora.

svojega pojmovanja »junaka« in »karak-
terja«, ki v sovrstvu nista tako jasna, ka-
kor so, postavimo, vrste v zoologiji ali
botaniki; zatrdajdel bi bilo treba več teo-
retične osvetlitve obeh pojmov. Pisatelj
Kranjec je upravičeno grajal čezmeren
vpliv vzgojnega mišljenja v naši književ-
nosti 19. stoletja in se je tudi zoper sve-
tovalno nazorske tendence v pripovedni prozi
in v kritiki zavzemal za umetniško knji-
ževnost, ki je takisto ni natančneje ozna-
čil. Navedel je samo nekatere primere, ki
kažejo, da posamezna dela obstajajo za-
radi svoje umetniške vrednosti dolgo ča-
sa živa; izmed slovenskih je omenil med
drugim Levstikovega »Martina Krpana«
in Jurčičevega »Desetega brata«. Kot pri-
mer kratkosti pa Stritarjevo prozo.
Kranjec se nasproti »junakom« zavzema
za »karakterje«. — Predavanje je vsebo-
valo nekaj zanimivih misli, čeprav bi se
dalo marsikomu ugovarjati. Obisk je pri-
čeval o velikem zanimanju občinstva: Hu-
badova dvorana Glasbene matice je bila
polna.

Ugo Ojetti o jugoslovenskih umetnikih
na beneški razstavi. V nedeljski številki
milanskega dnevnika »Corriere della Sera«
je objavil znameniti italijanski kritik, član
Italijanske akademije Ugo Ojetti, čigar
»Cose viste« zavzemajo vidno mesto v ita-
lijanski književnosti, prikaz o delih tujih
umetnikov na beneški Biennale. Posebno
obirno se bavi z nemškimi in madžarski-
mi umetniki, zaustavlja pa se tudi pri
umetnikih jugoslovenskega paviljona in
piše: »Na razstavi Jugoslavije srečujemo
tri odlične slikarje: Milivoja Uzelca,
slikarja široke in nagle koncepcije, ki živi
v Parizu, kar se mu pozna; Makama Se-
deja iz Ljubljane, čigar slike imajo ži-
vahnje, široke in dovršene barve in Marina
Tartaglio, ki poučuje na zagrebski
akademiji in slika v bolj nizkih tonih, a
je zlasti v portretih premišljen in rafini-
ran.«

Najkrasnejši muzikalni film vseh časov.
Življenje, ljubezen, ustvarjanje in smrt
prvega slovenskega genija.

V filmu se izvajajo odlomki iz njegove IV., V. in VI. simfonije, opera Evgen Onje-
gin in klavirski koncert v G duru.
ZARAH LEANDER — HANS STUWE.
Danes predstavi samo ob 16. in 21. uri, predstava ob 19. radi produkcije odpade.

Film senzacionalnih pustolovščin in izredno napetih dejanj iz življenja zloglasnih
ameriških gangsterjev. Ogorčene borbe in smeli podvigi proti tej zločinski bandi,
ki ne priznava pisanih zakonov niti ljudskega usmiljenja. Film je samo za močne
živce! — Premiera danes ob 16., 19.
in 21. uri. — KINO SLOGA, tel. 27-30

Film mladosti in petja
z mlado Deanne Durbin v glavni vlogi. Njen partner je Melvyn Douglas, znanec
iz filma »Ninočkas«.
KINO UNION, tel. 22-21, ob 16., 19. in 21. uri.

Njena prva ljubezen

Upokojen je bil dolgoletni oddelčni
predstojnik pri Okrožnem uradu za zava-
rovanje delavcev g. Ivan Milnar. Nedav-
no je proslavil svojo 70 letnico. Ob priliki
njegovega odhoda so mu tovariši v uradu
priredili poslovilni večer, ki je pokazal,
kako priljubljen in spoštovan je bil g. Mi-
lnar pri svojih tovariših in predstojnikih.
Predsednik OUZD inž. Sodja, ravnatelj dr.
Bohinjec in predsednik Zveze blagajniških
zdravnikov dr. Dereani so mu izrekli pri-
srčne besede v slovo. V imenu njegovih to-
varšev sta se poslovila gg. Jugovec in
Krek. G. Milnar je eden izmed najaktivnej-
ših delavcev in organizatorjev v sociali-
stičnem strokovnem pokretu in uživa v
vseh naši javnosti splošen ugled. Pri zad-
njih občinskih volitvah je nastopil kot na-
menstnik pri kandidaturi dr. Kramer-dr.
Jelenc. Uglednemu možu, ki je navzlic vi-
sokim letom še mladeniško čil na duhu in
telesu, želimo tudi mi še mnogo zdravih in
zadovoljnih let.

Diplomirani so bili na pravni fakul-
teti univerze v Ljubljani: gg. Neda Zi-
rovnikova iz Ljubljane, ss. Justa Ivana
Slana iz Vnanjih gor in Evaldina Marje-
ta Knezova iz Velesevoja pri Kranju, Lu-
dovik Arko iz Brež, okraj Kočevje, Zorko
Jugovič, Ljubljana, Jožef Glavnik, Ljuto-
mer, Vilhalb Šifer iz Podgorice in kočev-
skem okraju in Bojan Ušlaker iz Črnomlja.
Čestitamo!

Bramorje in voluharje

uniči preizkušeno sredstvo
BRAMORIN.
Navodila v drogeriji KANČ — Ljubljana,
Zidovska 1.

Obvezno cepljenje proti davici bo v
prostorih mestnega fizikata v Mestnem
domu med uradnimi urami od 9. do 11. in
od 16. do 18. ure samo še vključno četrtka
6. junija. Starše mestno poglavarstvo po-
novno opozarja, naj svoje predšolske otro-
ke zanesljivo pripeljejo k cepljenju, da ta-
ko zavarujejo zdrave otrokom ter se sami
izognejo kazni. K drugemu cepljenju naj
stareši pripeljejo otroke gotovo 21. dan po
prvem cepljenju.

RAZSTAVA PREPROG

Banovinska tkalnica preprog iz Sara-
jeva razstavlja svoje preproge in perja-
nje v Ljubljani v dvorani hotela »Slova«.
Desni glavni vhod. Razstava je odprta cel
dan od 5. VI. do 10. VI. 1940. Prevzamemo
naročila na dolgoročna odplačila. — Vhod
prost.

Pouka obvezne telesne vzgoje ne
prekinejo šolske počitnice, zato opozarja
mestno poglavarstvo delodajalce, da mora-
jo k temu pouku pošiljati vajence redno
tudi med počitnicami. Kdor bi kršil dolo-
be zakona o obvezni telesni vzgoji, bo
kaznovan z globo do 500 din ali z zaporo-
do 5 dni.

Sprejemni izpiti na III. državni
realni gimnaziji. Prošnje za sprejemni
izpit za I. razred se bodo sprejemale v ravnatelj-
stvi pisarni dne 21. in 22. junija 1940,
in sicer prvi dan za učence z začetnicami
od A do L, drugi dan od M do Z. Prošnja
je naslovljena na ravnateljstvo in kolikoli
z državnim kolkom za 10 din. Priložiti pa
je treba krstni list in izpričevalo o dovrše-
ni ljudski šoli. Vsa druga izpričevala ka-
kega posameznega razreda so neveljavna.
Sprejemni izpiti bodo dne 24. in 25. junija
1940. K sprejemnemu izpitu se bodo spre-
jemali samo učenci, ki so bili rojeni v le-
til 1927, 1928, 1929 in 1930.

Javna produkcija šole Glasbene Ma-
tice bo drevi ob 18.15 v veliki Filharmoni-
čni dvorani. Nastopili bodo gojenci klavir-
skega oddelka iz šole strokovnih učitel-
jev Zorke Bradacove, Milene Štrukelj-Ver-
biceve, Vide Šeskovce, Pije Lipovškove in
Marte Osterčeve — Valjalove. Iz violinskega
oddelka bodo nastopili gojenci strokovnih
učiteljev: Ivančiča in Pfeiferja in iz oddel-
ka za čelo sedilbauerja. Spored je pester
in zanimiv, nastopili bodo gojenci od 1. do
5. razreda. Ravnateljstvo vabi starše k
produkciji. Natančni spored se dobi v knji-
garni Glasbene Matice. Prihodnja produkcija
bo v petek 7. t. m. (—)

Za prihodnji cerkveni koncert Ljub-
ljanske Zvone je izšla programna knji-
žica, ki prinaša poleg natančnega sporeda
in besedila petih zborov tudi kratke, iz-
črpen članek o razvoju slovenske cerkvene
glasbe. Članek, ki je zelo zanimiv in po-
učen, je napisal Dore Matul po dr. Doli-
narjevih predavanjih o zgodovini sloven-
ske cerkvene glasbe. Vse glasbo ljubivo
občinstvo, ki namerava posetiti prihodnji
Zvonov koncert v Frančiškanski cerkvi,
opozarjamo na to sporedovo knjižico. Kon-
cert bo vodil zborovodja Dore Matul v

čajkovski

ponedeljek 10. t. m. Začetek ob pol 21. uri.
Predprodaja vstopnic v knjigarni Glas-
bene Matice (—)

Nedeljske povratne vozovnice ve-
ljuje ob sobotah tudi že za vlak P-914,
ki odpelje iz Ljubljane ob 11.50, prihaja na
Jesenice ob 13.48, v Rateče-Planico ob
15.20, na Bistrico - Bohinjsko jezero pa
ob 15.03. Ta vlak je prav prikladen zlasti
za one turiste, ki hočejo še v teku sobote
kam višje v gore.

Preskrbite si

za vsak slučaj pravočasno
SPALNE VREČE
pri trdki KOLB PREDALIČ,
športna trgovina,
Ljubljana, Kongresni trg št. 4.

Učiteljski sestanek. Sresko društvo
JUU za lititski okraj bo zborovalo v sobo-
to, 8. junija, ob 9. uri v Ljubljani, v restav-
raciji na glavnem kolodvoru.

Kolo žen zadrugar obvešča svoje
članice, da je napovedano predavanje v
Zadrugarju prelozno na poznejši čas.

JNAD »Jugoslavija«. Drevo ob 20.
bo v društveni posvetovalnici redna seja
centralnega odbora. V četrtke članskega
sestanka ne bo. Tajnik I.

Gledališče mladih bo v soboto go-
stovalo v Kamniku v dvorani Narodne
čitalnice s Cankarjevo izro »Lepa Vida«.
Predstava je bila v Ljubljani pri kritiki
in pri občinstvu nadvse ugodno sprejeta.
Na predstavo je vabljena vsa kulturna
kamniška publika. Cene vstopnicam so
občajne in se dobe v predprodaji v trgo-
vini K. Skala.

Kup neore. Včeraj so pripeljali na
kirurški oddelk 42letnega strojnika Ja-
neza Dornika, stanujočega v Gradaški uli-
ci in zaposlenega na mestnem cestnem va-
ljarju. Pri delu ga je na Zagrebški cesti
zgrabil stroj in mu zdrobil prste na desni
roki. Žr

Iz Celja

— 70letnica okrajnega učiteljskega društva JUU v Celju. Učitelstvo celjskega okraja bo v soboto 8. t. m. slavilo jubilej 70letnice ustanovitve svojega stanovskega društva. Zborovanje se bo pričelo ob pol 9. dopoldne na mestni narodni šoli Slavnostni del se bo pričel ob 10. in bo obsegal predsednikov referat o zgodovini društva, poročilo predsednika sekcije JUU Ljubljana g. Kumlja o nalogah in delu učiteljske organizacije ter pevski koncert mladinskega zbora I. deske in dekleške šole v Celju pod vodstvom skladatelja g. Cirila Preglja z izvajanjem njegovih lastnih skladb. Vsi sedanjí in nekdanji člani, aktivni in upokojenci, so vabljeni k udeležbi.

— Iz celjske statistike. V mesecu maju je obiskalo Celje 1208 tujcev (982 Jugoslovenov in 46 inozemcev) nasproti 1059 (935 Jugoslovenov in 124 inozemcev) v letošnjem aprilu in 1102 (944 Jugoslovenov in 158 inozemcev) v lanskem maju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 38 oseb in sicer 14 v mestu in 24 v javni bolnišnici. Pri celjski borzi dela je bilo 1 t. m. v evidenci 257 brezposelnih (197 moških in 60 žensk) nasproti 618 (492 moških in 126 ženskam) dne 20. maja.

— Oprostila Sodb. Pred petičanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal 55letni gostinčar Mato Božac z Zidanega mostu, ki je bil obtožen da je skušal leta 1939 nagovoriti Rudolfa Kališnika, da bi proti nagradi 100.000 din umoril njegovo ženo in sestro. Sodišče se ni moglo prekrčiti ob obtožbeni krivdi in je Božca oprostilo.

— Uboj pri Kostivnici. V nedeljo je Ivo Bratoša iz Kostivnice pri Rogški Slatini napadel 27letnega posestnika Jurija Furmana iz Drevenika pri Kostivnici s kolom in mu prebil lobanjo. Furmana so prepeljali v celjsko bolnišnico kjer je v ponedeljek podležel poškodbam.

— Dve žrtvi napadalec. V nedeljo zvečer je neki mesarski pomočnik v Imenem pri Podčetrtnu napadel 31letnega posestnika Josipa Jagriča iz Jesčevca pri Koziem in ga zabodel dvakrat v hrbet. Te dni je nekdo pri Polzeli napadel 29letnega dlnarja Antona Kugoniča z Lpe njeve pri Mozirju in mu prizadel smrtno nevarne poškodbe. Kugoniča so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer se do včera še ni zavedel.

— Obnovite takoj srečke drž razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju!

Iz Maribora

a— Na akademiji Sokolske župe Maribor v soboto, 8. junija ob pol 21. nastopijo sokolska društva Maribor-matica, Maribor I, Maribor II, Pobrežje, Ptuj in Slovenj Gradec in Sokoli - vojaki, gojenci šole za rezervne oficirje v Mariboru. Preskrbite si vstopnice pri »Putniku«. (—)

a— Za zgradbo Sokolskega doma v Mariboru gre dohodek velike tobole, ki jo priredi Sokol Maribor-matica v nedeljo 16. junija 1940. Zato prosimo vse, na katere smo se obrnili za darila, da se naši prošnji odzovejo in s tem pripomorejo k uspehu. Gradbeni odsek Sokola Maribor-matica. (—)

a— Borba med krojaškimi mojstri in pomočniki. Organizacija krojaških pomočnikov, ki se bori za kolektivno pogodbo in izboljšanje mezd, se je obrnila zdaj po prekinjenih pogajanjih z mojstri na mestno poglavarstvo s prošnjo za posredovanje. Mestni obrtni referent bo pozval obe strani k pogajanju. Računati je s stavko krojaških pomočnikov, ako ne bi bila pogajanja po posredovanju mestnega poglavarstva uspešna.

a— Mariborska protituberkulozna liga vključno prosi v interesu čim prejšnjega zaključka letošnjega protituberkuloznega tedna vodstva vseh srednjih in osnovnih šol, delodajalce, javne in državne urade, župnišča, gasilske čete, sokolske edince in fantovske odseke, občine ter vse ostale nabitelce, da čim prej zaključijo nabiralne akcije in pošljejo ligi v Mariboru svoje obračune. Nato bo podan javnosti celokupni pregled dohodkov PTL tedna.

a— Nov cerkveno-konkurenčni odbor za mestno in stolno župnijo. Na dnevnem redu petkove seje mestnega sveta je tudi volitev cerkveno-konkurenčnega odbora za mestno in stolno župnijo, razen tega tudi postavitev članov upravnega in nadzornega odbora Mestne hranilnice.

a— Iz gledališke pisarne. Drevi bo tretja predstava opere »Ples v maskah« za red B. Priporočila se nabava vstopnic že pri dnevnih blagajni.

a— Usodno nazadovanje tujskega prometa. V preteklem mesecu je bilo v Mariboru 1446 tujcev, med njimi je bilo samo 183 inozemcev in sicer 14 Nemcev, 13 Čehov, 10 Italijanov, 3 Angleži in Francozi, 2 Turka, 2 Američana. Vseh nočnin je bilo 2730.

a— Pozor pred takimi podnajemniki. K Mariji Savnikovi na Aleksandrovi cesti 64 je prišel mlajši moški in prosil za stanovanje. Možakar se ni niti prijavil, dan nato pa se je že ponudil Savnikovi za spremljevalca na izprehodu. Pod izgovorom, da je pozabil nekaj doma in da se takoj vrne, se je podal z izprehoda v svojo sobo. Savnikova je zamažala kavelj. Ko je prišla domov, je ugotovila, da sta izginila kovčega, polna blaga, razen tega tudi drugi predmeti in hranilna knjižica z večjo vlogo. Skupna škoda je okoli 5000 dinarjev. Policija poizveduje za tatinskim in nevarnim podnajemnikom, ki bi nedvomno poizkusil svojo srečo na slični tudi kje drugod.

a— Prerezane žile. V mariborsko bolnišnico so prepeljali nemškega pisatelja Wolfganga Pertota in zdravnika dr. Josipa Threna. Oba sta si prerezala žile na rokah. Vzrok njunega dejanja je bil obup pred vrnitvijo v domovino. Takojšnja zdravniška pomoč jima je rešila življenje.

a— Pogreb »pobreskega prezidenta« bo danes ob pol 16. iz mestne mrtvašnice na pobresko pokopališče. Zadnje poti 64letnega originala Ludvika Hantića se bodo udeležili v velikem številu predvsem Pobrežani, med katerimi je bil zelo znan. Pogrebne stroške je poravnal pokojnikov brat.

a— V osmrtnici po pokojni Ani Savljevi je nastala pri telefonskem prenosu napaka. Pravilno bi se moralo glasiti: Ana Savli roj. Testen (ne Pešten).

a— Obrtniško gibanje v Mariboru. V preteklem mesecu je izdala mestna obrtna obdobja 18 novih obrtnih pravic, črtala pa jih je 20.

Gospodarstvo

Rezultati trgovinskih pogajanj z Nemčijo

Zasedanje jugoslovnsko-nemškega stalnega gospodarskega odbora, ki je bilo pretekli teden zaključeno v Beogradu, ni prineslo, kakor je bilo pričakovati, nobenih večjih sprememb v našem trgovinskem prometu z Nemčijo. Ker se o kontingentih razpravlja vedno na jesenskem zasedanju odbora, so bile izvršene v tem pogledu le manjše korekture. Kontingent za izvoz naše pšenice v Nemčijo je povečan le za 1500 vagonov (nemška delegacija je predlagala povečanje za 3700 vagonov). Prav tako je povečan kontingent za izvoz našega oglja. Na našo zahtevo pa bo omogočeno povečanje izvoza širovih kož od drobnice.

Naša delegacija je iznesla pritožbe glede nerednega izpolnjevanja obvez od strani nemških trgovcev in glede težko pri uvozu iz Nemčije. Nemška delegacija je dala zagotovila, da bodo napravljeni vsi potrebni ukrepi, da se odstranijo te težkote. Zastoj pri dobavi je v glavnem nastal iz razlogov prometne narave, ki pa so sedaj odpadli. Nemčija bo izpolnila tudi svoje obveznosti glede dobave surovega železa, ki jih je prevzela na lanskem jesenskem zasedanju. Dobave premoga in koksa se že vsrjio v redu.

Na zasedanju so razpravljali tudi o carinskih vprašanjih. Vezane carinske postavke iz trgovinske pogodbe z bivšo Českoslovaško, bodo po vključitvi Českomoravске v nemško carinsko območje prenesene na Nemčijo, s čimer pa se dejansko stanje ne bo nič spremenilo, ker je te carinske ugodnosti vedno uživala Nemčija na podlagi klavzule o največjih ugodnostih. Glede na reformo naše carinske tarife, ki je stopila v veljavo 1. aprila t. l. in je prinesla povišanje številnih carinskih postavk, je nemška delegacija postavila nekatere želje in predloge, ki jim je odbor le deloma ugodil.

Da se doseže ravnotežje v trgovinskem prometu s Českomoravsko je naša delegacija dobila od nemške delegacije garancije glede možnosti za povečanje našega uvoza iz protektorata. Dosežen je sporazum, da se bo vrednost našega uvoza iz protektorata gibala na višini povprečne vrednosti uvoza v letih 1937 in 1938, to je na leto nekaj manj nego 560 milijonov din. Nemška delegacija je sprejela našo zahtevo, da mora uvoz koksa, železa in izdelkov iz železa, črnega premoga, premo-govnega katrana, šamota in šamotne opeke, cevi, strojev in drugih proizvodov doseči letno povprečje v letih 1937/38. Nemška delegacija je to zahtevo osvojila in je dala potrebne garancije.

Glede plačilnega prometa se nič ne spremeni. Dosežen je le sporazum, ki omogoča prenos naših klirinskih terjatev nasproti protektoratu na klirinski račun z Nemčijo, kadar te terjatve prekoračijo znesek 50 milijonov Kč.

V ostalem je še omeniti, da je naša delegacija dala zagotovilo, da bomo nemško celulozno volno (Zellwolle) glede poslovnega in luksuznega davka enako tretirali, kakor italijanski »fiocco«. Nemci so vrhu tega predlagali, da omogočimo po ugodnostni carini uvoz preje in tkanin iz celulozne volne v vrednosti 7 milijonov mark na leto. V tem primeru bi nam Nemci dobavili tudi za 0,7 milijona mark naravne preje in tkanin. O tem vprašanju je nemška delegacija izdelala posebno spomenico, ki bo predložena naši tekstilni industriji v izjavo, ali lahko prevzame in potroši predlagano količino celulozne volne.

Po informacijah iz Beograda bo sklenjeni sporazum stopil v veljavo 1. junija t. l. S tem dnem bodo uveljavljene tudi nove vezane carinske postavke, ki so predvidene v tem sporazumu.

Menična lombardna posojila, ki so prejšnji teden narasla za 142,3 milijona, so se v zadnjem tednu maja povečala še za 2,4 na 1984 milijonov din (lani 1835,2). Eskont bonov za narodno obrambo ra se je povečal za 301 milijonov din in je znašal ob koncu maja 3196 milijonov din. Postavka eskontiranih blagajniških zapisov za narodno obrambo je ostala nadalje nespremenjena v višini 835,5 milijona din. Zlata podlaga se je tudi v minulem tednu dvignila za 41,6 na 2162,1 milijona stabilizacijskih din (lani 1918,2) v stvarni vrednosti 3459,3 milijona din. Devize, ki se ne vštejejo v podlago, pa so nazadovale za 83,3 na 585,2 milijona din (lani 524,5).

Glede na stvarno vrednost zlate podlage je znašalo ob koncu maja kritje obtoka bankovcev in obveznosti za pokaz 25,44% (prejšnji teden 25,67%).

Stanje klirinskih računov z inozemstvom

Najnovejši izkaz Narodne banke od 31. maja o stanju klirinskih računov zaznamuje ponovno zmanjšanje salda naših klirinskih terjatev v Nemčiji za 0,31 na 3,49 milijona mark. Tudi saldo naših terjatev v Českomoravskem protektoratu se je zmanjšalo za 3,7 na 29,8 milijona Kč. Prav tako se je precej zmanjšalo saldo naših terjatev v Italiji, in sicer za 6,0 na 5,3 milijona din (ob koncu marca so znašale te terjatve še 34,8 milijona din).

Nadalje so nazadovale naše klirinske terjatve v Turčiji za 1,9 na 7,8 milijona din in v Bolgariji za 0,7 na 3,2 milijona din, povečale pa so se naše klirinske terjatve v kliringu s Francijo za 3,1 na 18,4 milijona frankov in v kliringu s francoskimi kolonijami za 3,8 na 10,1 milijona frankov.

Med pasivnimi klirirgi zaznamuje klirinski račun z Madžarsko zmanjšanje našega dolga za 4,8 na 2,0 milijona din, klirinski račun z Rumunijo pa le nebitno zmanjšanje na 10,8 milijona din. Povečal se je končno naš klirinski dolg nasproti Slovaški za 1,1 na 6,5 milijona Ka.

Gospodarske vesti

— Takstranje naročilnic, izstavljenih v banovini Hrvatski. Na vprašanje, kako naj finančna oblastva drugih banovin presoja jo naročilnice in druge listine, ki so izstavljen v banovini Hrvatski in taksirane z njenimi kolki, je finančno ministrstvo dalo naslednje pojasnilo: Za plačilo takse je merodajen kraj, kjer je nastala takсна obveznost. Zato se mora naročilnica ali kakršnakoli druga listina, ki je izstavljena na ozemlju banovine Hrvatske in se potem pošlje tvornici ali centrali na ozemlje druge banovine, smatrati, da je pravilno kolikovana in ni potrebno, da bi se še naknadno kolikovala s kolkom državne emisije.

— Avtomobilski turistični promet. Avtomobilski promet Jugoslavije je na osnovi carinskih dokumentov sestavil statistiko o avtomobilskem turističnem prometu v naši državi v preteklem letu. Po tej statistiki je lani prišlo v našo državo 22.053 tujih avtomobilov, 236 avtobusov, 3650 motociklov od koles z motorji in 207 letal. Od skupnega števila 26.179 motornih vozil je prišlo iz Nemčije 16.334, iz Italije 6.879, iz Madžarske 605 iz Francije 358, iz Poljske 288, iz Bolgarije 285, iz Anelije 233, iz Českoslovaške 147, iz nordijskih držav 145, iz Rumunije 141, iz Švice 139, iz Nizozemske 110, iz Belgije 61, iz Grčije 46 iz ostalih evropskih držav 184, iz Zedinjenih držav 107. Nadalje navaja statistika, da je iz naše države odšlo v inozemstvo in se zopet vrnilo 18.541 motornih vozil.

— Nerednosti pri izvozu klavnih konj. Direkcija za zunanjo trgovino je bila ponovno obveščena, da posamezni izvozniki konj za klanje skušajo izvažati tudi čisto zdrave konje. Nadzorstveni organi so na posameznih postajah pri pregledovanju konj za klanje, ki so bili namenjeni za izvoz, prepovedali natovornjenje nekaj sto konj, ki so bili popolnoma zdravi in sposobni za delo. Ker je ugotovljeno, da se posamezni izvozniki skušajo izogniti obstoječim predpisom o izvozu konj in da kot klavne konje natovarjajo popolnoma zdrave in za delo sposobne konje, je trgovinski minister izdal pod 3/2 št. 26.266 od 1. junija 1940 odlok, da se oni izvozniki, ki bodo skušali kot klavne konje natovariti konje, sposobne za delo, izključijo od izvoza za tri mesece, v ponovnem primeru pa za leto dni, če pa še to ne bi zaleglo, bodo črtani iz registra izvoznikov konj. Direkcija za zunanjo trgovino zaradi tega opozarja vse izvoznike, da se pri izvažanju konj za zakol strogo držijo predpisov in da v nobenem primeru ne natovarjajo zdravih in za delo sposobnih konj pod oznako, da gre za klavne konje.

— Carinsko postopanje z blagom za ljubljanski velesejem. »Službene novine« so objavile odlok finančnega ministra, s katerim se rok za carine prostega vskladišča-

nje blaga, prejetega pri carinskem oddelku na ljubljanskem velesejmu za razstavo na velesejmu od 1. do 10. junija, ki je bil po odredbi ministrstva odgođen, podaljša do 1. septembra. Po poteku tega roka bodo uveljavljena za to blago določila carinskega pravilnika za mednarodne vzorčne sejme.

— Vreče iz papirja priznane kot zavojni material. Na osnovi člena 7. in 23. predloga zakona o splošni carinski tarifi je finančni minister odredil, da se kot priznani zunanji zavoji smatrajo tudi vreče iz papirja in vreče izdelane iz papirnatih tkanin (tudi z vložkom iz papirja na notranji strani).

Borze

4. junija

Na jugoslovnskih borzah notirajo nemški klirinski čeki nespremenjeno 14,70—14,90. Grški boni so se okrepili in so se v Zagrebu trgovali po 29, v Beogradu pa celo po 30. Za bolgarske klirinske čeke je bilo v Beogradu povpraševanje po 80. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda pri slabi tendenci notirala 394—396 (v Beogradu je bil promet po 392). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo prometa, pač pa je prišlo do zaključka v delnicah sečarane Osijek po 220.

DEVIZE

Ljubljana. Oficielni tečaj: London 141,90—145,10, Pariz 80,26—82,56, New York 442,5—448,5, Curih 992,92—1002,92. Tečaj na svobodnem trgu: London 175,56—178,76, Pariz 99,36—101,66, New York 5480—5520, Curih 1227—1237.

Curih. Beograd 10, Pariz 8,10, London 14,30, New York 44,6, Milan 22,50, Madrid 45, Berlin 178,25, Stockholm 106, Sofija 4,00, Budimpešta 79, Atene 3,00, Carigrad 3,00, Bukarešta 2,25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 394—396, 4% agrarne 50 bl., 4% severne agrarne 50—51,50, 6% begluške 64 bl., 6% dalm. agrarne 55 bl., 6% šumske 56 bl., 7% stabiliz. 92,50 bl., 7% invest. 95 bl., 7% Blair 84,50 bl., 8% Blair 94 bl.; delnice: PAB 175 bl., Trboveljska 243 den., Gutmann 55 den., Sečarana Osijek 218—220 (220), Osiječka ljevaonica 160 den., Isis 31 den., Jadranska 400 den.

Beograd. Vojna škoda 390—392 (392), 4% severne agrarne 49—50 (49), 6% begluške 62,25—63 (63), 6% dalm. agrarne 54—55 (55), 7% stabiliz. — (90), 7% invest. 92—93, 7% Seligman 101 den., 7% Blair PAB 172—175 (174), Narodna banka 7900 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 4. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 82,25, za sept. 82,125 za dec. 82,875; kornuza: za julij 62,75, za sept. 61,75, za dec. 60.

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.). Tendence čvrsta. Pšenica: baška okolica Novi Sad 247 — 249; sremska 247 — 249; slav. 247 — 249; ban. 247 — 249; baška ladja Tisa 250 — 252. Rž: baška 208 — 210. Oves: sremski 201 — 203; slavonski 203 — 205. Ječmen: baški in sremski 64/65 kg 205 — 207,50. Kornuza: baška 199 — 201; par. Indija 199 — 201. Moka: baška in ban. »Ogg« 362,50 — 372,50; »24« 342,50 — 352,50; »5« 322,50 — 332,50; »6« 302,50 — 312,50; »7« 272,50 — 282,50; »8« 175 — 180. Otrobi: baški in sremski 162,50 — 165; banatski 160 — 162,50. Fižol: sremski beli brez vreč 435 — 440.

Iz Zagorja

— Zagorje spet brez pitne vode. V ponedeljek je prebivalstvo zastoj čakalo pri izlivkih na vodo. Šele pozno je zvedelo, da je nastal v Potoški vasi zopet defekt pri vodovodnih cevih. Ta ubogi in vedno zasvoženi vodovod spet ne bo nekaj dni celoval in se utegne spet zgoditi, da se bo čulo: »Saj knapi zdaj zaslužijo toliko, da namesto vode gasijo že z drugo pijačo.« Drugi sodijo, da bi poklicane in odgovorne osebnosti že davno morale preiskati vse nerednosti, ki se dogajajo že toliko časa, ter temeljito dovršiti delo, da bi vodovod redno obratoval. Malo več pozornosti in zrele miselnosti pravi, je v tej zadevi potrebno.

— Slah sejem, ki je bil zadnji ponedeljek, je spet pokazal, da smo v izrednih časih. Prav malo je prišlo kramarjev, še manjši je bil dogon živine. Cena goveji živini je precej visoka, kar pa odgovarja prodajni ceni naših mesarjev, ki ne koljejo prvorstne živine. Mladi pulski so se dobili po 125 din komad, ko je nasprotno drobnica cena narasla, to pač zaradi upejlave brezmesnih dni, ko se lahko prodaja meso drobnice. Zaradi izmenjave raznih misli v neki gostilni je prišlo do hudega obračunavanja, čemur so pa orožniki napravili konec.

Tri smrtne žrtve

je včeraj zabeležila kranjska kronika — Na kolodvoru so našli povoženega starčka — Pri Dupljah sta mojster in vajenec zavozila v vlak in se ubila

Kranj, 4. junija. Tri smrtne žrtve v enem dnevu, to je tudi v današnjih časih, ko padajo na bojiščih žrtve v tisočih, za eno samo mesto, kakršno je Kranj, vendarle nenavadna izguba. V teku današnjega dne je bilo kranjsko prebivalstvo pod vplivom dveh usodnih zadev: obupnega konca nekega starčka, ki so ga našli na progi, in pa strahovitega karambola motorja z vlakom, pri čemer sta se smrtno ponesrečila ugledni kranjski obrtnik in njegov vajenec.

Davi ob 4.30 je postajenačelnik obvestil policijske predstojništvo v Kranju, da so kakih 100 m daleč od postajnega poslopja na četrtem tiru našli precej razmesarjenega starčka. Nekateri znaki so kazali, da je izvršil samomor. Prenesli so ga v mrtvašnico na pokopališču v Strazišču. V teku dneva so bile uvedene poizvedbe o identiteti neznanega starčka. Neka žena je v njem prepoznala 81letnega preužitkarja Primožiča, ki je prebival v Hotavljah, občina Gorenja vas nad škofjo Loko. V koliko je to zagotavljalo točno in kakšni so bili vzroki, da je stari Primožič našel smrt pod vlakom, bo šele ugotovljeno po nadaljnjih poizvedbah.

Drugi dve žrtvi je terjala usoda danes v prvi popoldanski uri. Po kosilu sta se odpeljala iz Kranja proti Trzinu ugledni kranjski kleparski mojster in vodovodni

instalater Rihard Jakelj in njegov vajenec, da izvršita v Trzinu neka naročila. Zasedla sta motorno kolo, ki ga je vodil mojster, vajenec pa je sedel za njim. Zdirjala sta po cesti proti Naklemu. Na ovinku pod Zgornjimi Dupljami v bližini gozda, kjer se cesta odpre, sta se na križišču proge in ceste, nedaleč od dupeljske postaje v smeri proti Krizam, nenakrat znašla pred obličjem smrti. Pravisti trenutek je namreč hitel po progi čez cesto vlak, ki krene iz Dupelj ob 13.02, in sta mojster in vajenec v diru treščila naravnost vanj. Udarec je bil tako močan, da sta se ob nesrečnika odbila v velikem loku in obležala mrtva. O nesreči so bila brž obveščena pristojna oblastva, kakor tudi svojci v Kranju. Mojster Rihard Jakelj je bil star še 45 let in ima družino. Njegova delavnica je v Prešernovi ulici. Ker je bil splošno znan kot soliden obrtnik, je novica o tragični smrti vzbudila mnogo globokega sočutja z njegovo usodo ter iskreno pomilovanje njegove družine. O vajencu, ki še ni bil dolgo v Kranju, pravijo, da je Gutnikov France z Vrhnike. Na kraj nesreče je v teku popoldneva prispela sodna komisija, ki je ugotovila dejanski stan, nakar so oba pokojnika prepeljali v Kranj. Žaluzijcima družinama izrekamo tudi mi odkritosrečno sožalje!

Povišanje železniške blagovne tarife

Iz Beograda poročajo da so v generalni direkciji državnih železnic proučili pripombe tarifnega odbora glede povišanja železniške blagovne tarife za 15% in tarife za komadne pošiljke za 20%. Generalna direkcija je upoštevala nekatere predloge tarifnega odbora, ki so šli za tem, da se določene vrste blaga izvzamejo iz splošnega povišanja tarife. Te izjeme je direkcija upoštevala glede nekaterih živil in krme (žito krompir, seno suha detelja in lucerna, koruza in druga živilska krma). Generalna direkcija je sklenila, da bo povišanje tarife stopilo v veljavo 15. junija.

O definitivnem predlogu o preklasifikaciji blaga bo te dni še razpravljali ožji tarifni odbor. Nakar se bo 12. junija sestel plenum tarifnega odbora. Po predlogu generalne direkcije naj bi v bodoče veljal za cement tarifni razred 13 (doslej 11), za opeko 24 (23), za strešnike 22 (21), za okrogli les do 2,5 m dolžine 15 (13), za okrogli les preko 2,5 m dolžine 13 (11), za drva pri izvozu 24 (23), za železo v šibkah 7 (6), za staro železo 18 (16), za apno 21 (20), za kmetijske stroje 10 (9), za surov bombaž 6 (5), za odpadke od bombaža 10 (9), za lubje 17 (16), za črni premoč 20 (18), za rjavi premoč 20 (19), za lignit 22 (21), za koks pri uvozu 18 (17), za ogelje 19 (18), za ogelje pri izvozu 29 (21), za papir 5 (4), za časopisni papir 8 (7), za parketne deske 8 (7), za umetni škrljivec 15 (13) itd.

Uredba o odkupu volne

»Službene novine« so včeraj objavile uredbo o odkupu domače ovčje volne od proizvajalcev in njihovih organizacij. Odkupovanje volne je svobodno, vendar volne ni mogoče nakupovati po nižjih cenah kakor jih določa uredba. Cene za posamezne kvalitete in tipe bo določil od časa do časa minister trgovine in industrije. Nakupovanje volne prevzame Prizad, ki je pooblaščen, da v ta namen najame 50-milijonsko posojilo. Odkupljeno volno bo Prizad razdelil med domače industrijske podjetnike, ki so dolžni od Prizada prevzeti določene količine volne. Razdeljevanje volne bo odredil trgovinski minister na podlagi predlogov posvetovalnega odbora za tekstilno industrijo.

Uredba določa za tekoče leto naslednje cene: 1) za neprano merino-volno 55,60 din za kg, 2) za neprano primorsko (paško in dubrovniško) in drugo polmerino volno 45,50 din, 3) za neprano cigajo 38,40, 4) za neprano šarpanlinsko, galacko, serajniško, ovčepoljsko in svrliško volno 40,42 din, 5) za pirotsko, krivovirsko, lipsko in stogonoskovo 36,33 din, 6) za bosansko, črnogorsko, hercegovsko in liško pramenko in vse druge neomenjene tipe

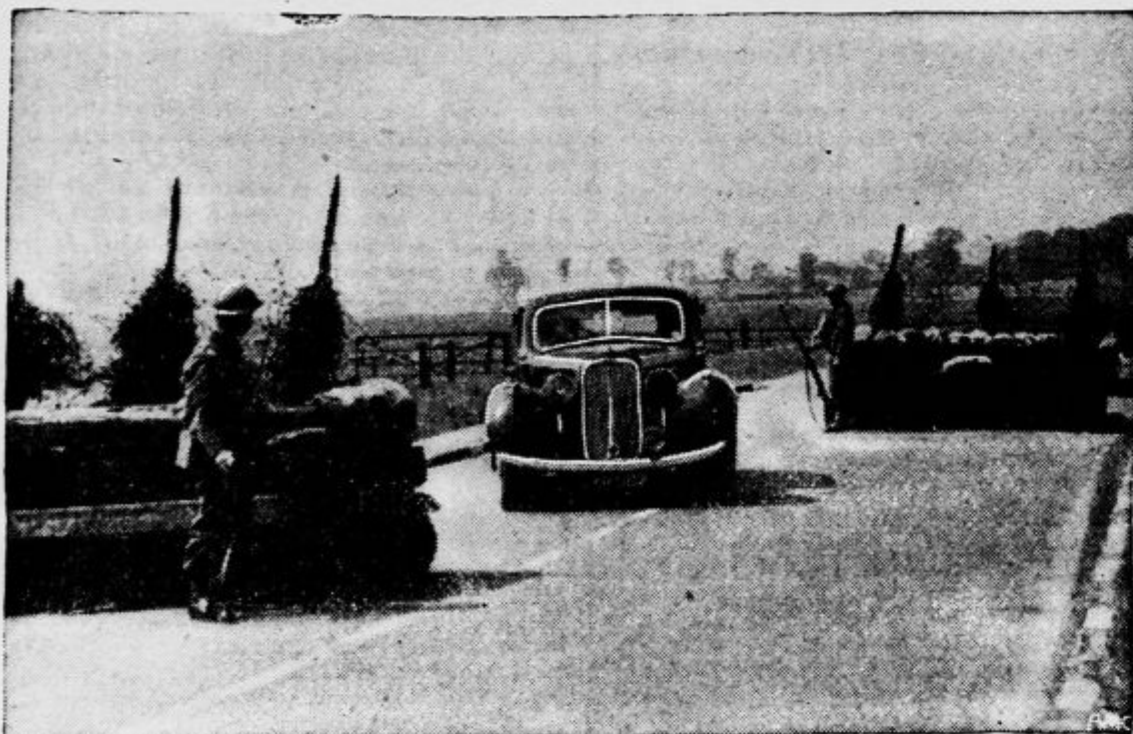
volne po 34 do 36 din, 7) za kerekačansko 32 din, 8) za jarino 32 do 34 din, 9) za volno od postriga 20 din, 10) za tabaško volno s 75 odstotki izkoriščevalne vrednosti 36 do 45 din in 11) za volno, okopano na ovcah po cenah, ki so do 38 odstotkov višje od navedenih.

Kdor bi kupoval domačo ovčjo volno po nižjih cenah bo kaznovan z denarnimi globami do 100.000 din v korist fonda za pospeševanje ovčereje.

Anketa o pravilnikih k hmeljski uredbi

Ugotovitev v našem dopisu h hmeljarskemu taboru v Zalcu dne 2. maja t. l. da zahtevajo hmeljarji anketo o pravilnikih h hmeljski uredbi, ke našla na pristojnem mestu vsaj toliko odmeva, da je prišlo te dni do neke formalne ankete v Ljubljani; formalne zato ker sta bila k njej poleg zastopnikov banske uprave in Kmetijske zbornice povabljeni le načelnik Hmeljarska zadruga senator g. Mihečič in trgovec g. Oset, kot zastopnik trgovine. Zastopnika hmeljarjev ni bilo na anketi, zato hmeljarji odločno odklanjajo vse sklepe te ankete. Ki je molče sankcioniral odpravo naše stare znamke »Južnostajerska-Savinjska dolina«, o čemer smo že včeraj pisali. Mimo tega so pravilniki sestavljeni zelo površno. Tako je na pr. določeno, da bo sedež banovinske hmeljske komisije na sedežu banovine, torej za nas v Ljubljani. Če pristavimo, da vrši ta komisija, ki je sestavljena iz hmeljarjev in hmeljskih trgovcev v razmerju 3:1, vso kontrolno službo o signiranju in trgovini na samem terenu, vidimo, da je delal pravilnik človek, ki nima pojma o našem hmeljarstvu. Pravilnik predvideva, da se sestane ustanovna skupščina Zdrženja hmeljarjev dva meseca po uveljavljanju pravilnika. Ta skupščina bo izvolila odbor, ki bo pripravil pravila združenja in sklical prvo redno skupščino, ki bo sprejela pravila in izvolila vodstvo združenja. Zdi se nam, da vsega tega ne bo mogoče izvesti pred novo hmeljsko sezono. Če smo čakali na ureditev našega hmeljskega vprašanja petdeset let, sodimo, da je pametneje in predvsem za hmeljarje bolj koristno, če še enkrat premislimo vse te pravilnike in počakamo še eno leto z novo uredbo, ker naglica v tako važnih gospodarskih vprašanjih ne more biti koristna.

Varnostni ukrepi na Angleškem

Sirom Anglije so v zadnjem času organizirali mogočno obrambo proti morebitnim nemškim padalcem. Povsod so na straži oddelki, kakršnega prikazuje pričujoča slika

London v sedanjem položaju

Eno največjih svetovnih pristanišč in središče britskega imperija

Položaj Londona kot enega največjih svetovnih pristanišč in središča britskega imperija, zlasti pa kot uvoznega pristanišča za živež je postal po zadnjih dogodkih v Belgiji in severni Franciji nedvomno precej težak. Ladijski promet z Londonom gre skozi Rokavski preliv in ustje reke Temze, zato ga je mogoče z ene strani Rokavskega preliva resno ogroziti. Kdor ima oblast nad vzhodno obalo Rokavskega preliva, lahko ustavi, če ima na razpolago potrebna sredstva, življensko važni promet z Londonom, ki obsega med drugim 40 odstotkov vsega uvoza živil na Angleško.

Strokovnjaki so mnenja, da je London kot središče tega uvoza živil nenadomest-

Belgijski kronski dragulji v Franciji

Kakor poroča »Paris-Soir« so po nemškem vdoru v Belgijo spravili zlato belgijske narodne banke v Francijo. Pred kratkim sta pripeljala dva avtomobila z grbom belgijske kraljevske rodbine razen tega tudi njeno krono in dragulje. Dragoceni tovor je spremljal neki kraljev komornik. Čim se je raznesla vest o kapitulaciji kralja Leopolda, je komornik zahteval, naj mu zaboj z dragocenim tovorom vrnejo, toda francoski bančni zavodi, ki so jim bile dragocenosti izročene v shrambo, so to odklonili. Francozi so poskrbeli, da sta se spravila oba voza s kronskimi dragulji v varen kraj.

Nemci vedo poročati tudi o tem, da se oba otroka belgijskega kralja ne mudita na Portugalskem, kakor so svoj čas poročali, temveč da sta zaupana v neznanem kraju jugozapadne Francije varstvu francoske vlade.

Coulondre — poslanik v Švici

Francoska vlada je imenovala svojega bivšega poslanika v Berlinu Coulondra, za novega poslanika Francije v Bernu

MICHEL ZÉVACO:

Don Juan

ROMAN.

»Dne 30. decembra leta 1518. sem jaz, Filip, gospod Ponthus, tukaj shranil ostanke Agneze de Sennecour, umrle zaradi prevare kralja Franca.«

»Kralja Franca!« je zamrmrala Beranžerka.

Nato je dodala ... kakor prej Leonora ... in kakor še vsaka v podobnem primeru:

»Uboga žena! ...«

Tedaj so ji obstale oči na papirju, ki je bil pritrjen ob robu grobne dolbine, tako da ga je morala opaziti na prvi pogled.

Hlastno je segla ponj ter spoznala očetovo pisavo.

Turquand ji je sporočal tole:

»Ne boj se. Ako te zasledujejo, si tukaj rešena. Obrni se. Nasproti rakve vidiš veliko marmorno ploščo, okrašeno s tremi angeljskimi glavicami. Pritisni krepko na srednjo glavo. Plošča se bo odprla navzven. Ko zapustiš to grobnico, vzdigni ploščo, ki se bo vrnila na svoje mesto. A glej, da odneseš to pisanje s seboj, tako da zasledovalci ne bodo mogli odkriti naprave. Izhod iz grobnice je v kapelici Arronskega dvorca. Zapusti jo, ne da bi se le trenutek zamudila, in beži k mojemu vrlému tovarišu in bratrancu Jehanu Lecointu, ki je pripravljen na tvoj prihod. Z Bogom, dete moje, blagosloviljam te.«

ljiv. Če bi se ustavila plovba v prelivu, bi bila Anglija prisiljena, da jo preloži v svoja zapadna in severna pristanišča. To je pa tvegano in razen tega, vsaj tako mislijo nemški strokovnjaki, tudi nezadostno, kajti ta pristanišča niso urejena za promet z živil, ki zahteva posebnih hladilnih in podobnih naprav. V ostalem so tudi severna angleška pristanišča danes bolj nego kdaj ogrožena od nemških letal.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je novi rumunski zunanji minister Jon Gigurtu eden najbogatejših mož v Rumuniji, star 54 let, rodom iz Turn Severina in po poklicu montanistični inženir, ki je študiral v Nemčiji;

da je padel na zapadnem bojišču tudi 60-letni rektor berlinske tehnike prof. Achim von Arnim, ki je poveljeval nekemu pehotnemu oddelku;

da so belgijski paviljon na njurjorskem razstavišču zaprli zaradi kapitulacije belgijskega kralja;

da se čuje pri vzhodnem vetru v Londonu grmenje topov z zapadnega bojišča; da so v Nemčiji dne 1. junija obhajali 160-letnico »filozofa vojne«, Carla von Clausewitza;

da je angleška družba Imperial Airway zaprla vse svoje urade in opustila svoje delavnice v Italiji, njeni nameščenci pa so odpotovali na Angleško;

da so člani British Instituta v Rimu v soboto zapustili Rim in se vrnili v domovino;

da sta v zadnjih dneh odrinila iz Italije ameriška parnika »Manhattan« in »President Harrison« z ameriškimi državljani;

da je brazilska vlada dala zapreti pet japonskih šol v državi, ker je poučevanje v tujih jezikih na brazilskem državnem ozemlju prepovedano;

da je padel na zapadnem bojišču prvi francoski parlamentarec, kapetan Feliks Grat, poslanec okraja Mayenne, po poklicu vseučiliški profesor na Sorbonni;

da se nahaja Gibraltar v vojnem stanju;

da je bila Francija do začetka 19. stoletja ne samo najbolj mogočna, ampak tudi najgostejše obljubena dežela v Evropi;

da so po poročilu Reuterjevega dopisnega urada pred umikom iz Belgije bile uničene vse zaloge goriva, vse tovarne za železno industrijo in, kolikor je bilo mogoče, tudi vsi premogovniki;

da je kanadska vlada storila sklep, da bo za čas sedanje vojne sprejela in prekrbovala 10.000 angleških in francoskih otrok;

da bo nemška vojna mornarica po daljšem presledku zopet začela uporabljati podmornice proti Angležem in Francozom;

da rumunske banke ne sprejemajo več nizozemskega, belgijskega, norveškega in danskega denarja;

da je Rumunija zvišala število brezposelnih dni v državi od 2 na 3;

da je v Švici prepovedano sleherni prodajanje okrepčil alkoholnega značaja vojakom v odmorih med pohodi;

da se bo še v teku letošnjega leta vrnilo iz Bolgarije, Rumunije in Grške v Turčijo okoli 100.000 Turkov;

da imajo novi nemški brzi čolni samo po 19 mož posadke.

Beranžerka je vzdihnila. Nekaj trenutkov je zamišljeno stala na mestu in strmela v nagrobni napis: Umrli zaradi prevare kralja Franca.

Nato je skrbno zganila papir in ga znova položila tja, kjer ga je bila našla; obrnila se je, kakor ji je naročil Turquand, in res zagledala pred seboj veliko, umetno izdelano marmorno ploščo.

Glavni motiv okrasja so bile tri krilate angeljske glavice. Beranžerka je stopila bliže.

»Torej,« je dejala, »če bi odkrili skrivnost omare v moji sobi in me zasledovali do tod, bi mi bilo treba samo pritisniti na to angeljsko glavico, pa bi se odprla rešilna vrata ... Nu, zdaj se vrnem ... videla sem, kam vodi podzemeljski hodnik ...«

Beranžerka je poslednjič vrgla oči na rakev Agneze de Sennecour in krenila po stopnicah nizdol. Mahoma pa je obstala, se hitro vrnila na vrh in pritisnila uho na marmorno ploščo ...

Razločno je slišala vse: butanje bruna v vrata kapelice, krike, boj in živketno orožje; z drhtečim srcem je prisluškovala ganljivim poslovnim besedam med Klotarjem in Leonoro. Uganila je, da sta dve mladi bitji v smrtni nevarnosti, in začutila, da jima mora pomagati, naj stane kar hoče. Pomislila je, kako bi bila sama neskončno hvaležna tistemu, kdor bi v podobnih okoliščinah rešil Amaurija ... njenega ženina ... grofa de Loraydana!

Dobro se je zavedala da s tem, kar hoče storiti, izda neznanecem skrivnost naprave in podzemeljskega hodnika, da uniči morda vso vrednost neskončnega dela, ki je bilo storjeno zaradi nje, in

Nebo v juniju

Ta mesec doseže sonce najvišji položaj nad obzorjem

V mesecu juniju doseže sonce najvišji položaj nad obzorjem. Dnevi so najdaljši. Vso noč je videti globoko na severu rahel svet zarje, tako da zvezdno nebo ob tem času ni tako izrazito kakor ob drugih letnih časih. Samo okrog polnoči se kaže v svoji polni krasoti. Rimska cesta, ki se prične na severu in gre vzhodno mimo glavišča, nato se končuje na jugozapadu, nam kaže svoje najsvetleje predele. Ozvezdja v zenitu stopajo bolj v ozadje. Malo zapadno stoji Veliki voz, nekaj nižje Bootes s svetlim Arkturjem, v bližini pa je mično ozvezdje Krone. Globoko ob južnem

obzorju se svetijo zvezde škorpiona z bleščicami se Antaron, na jugozapadnem nebu sta Devica in Tehtnica, na zapadu zahaja Lev.

Kar se tiče planetov, nastopa sprememba. Med tem ko so se svetle premičnice od začetka leta kazale v čudovitem sijaju na večernem nebu, prehajajo sedaj na jutranje nebo. Do srede meseca je Venera še večernica. Ob koncu meseca zahaja že uro pred soncem in se bo kmalu pojavila na jutranjem nebu. Jupiter in Saturn vzhajata čedalje bolj zgodaj, na zadnje že ob eni po polnoči. Merkurja je videti ob začetku junija zvečer, najbolj okrog 12. junija. Marta v svetli zarji menda ne bo več mogoče videti. Luna se pojavlja proti sredini meseca na večernem nebu, 20. je ščip.

General Blanchard

šef severne francoske armade, ki je najprej prihitel na pomoč Belgijcem in se je moral naposled zaradi kapitulacije kralja Leopolda umakniti

Novi šef britanskega generalnega štaba

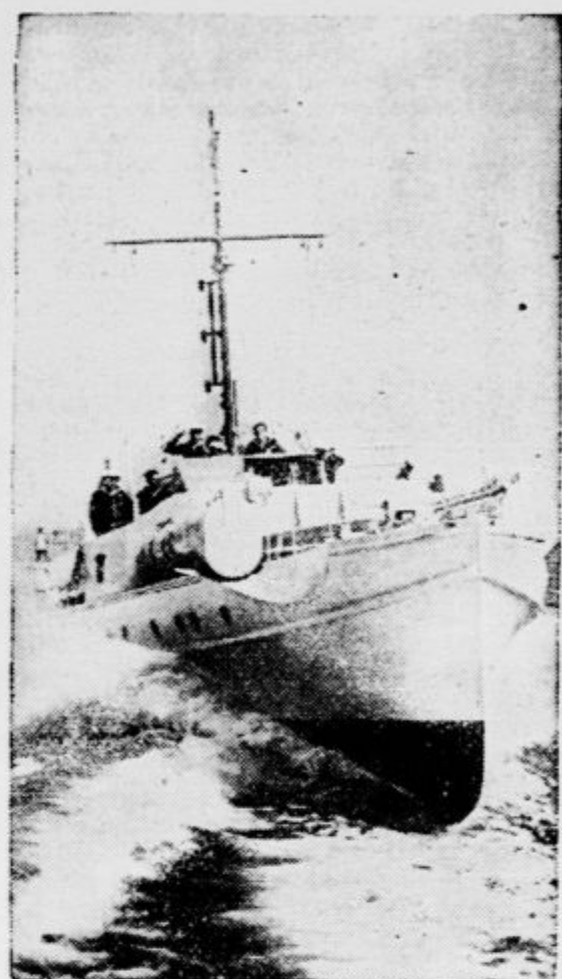
general George Dill

Samaritanstvo v sedanji vojni

Iz nekega francoskega kraja tik sedanjega bojišča odvažajo betežnega starca z nosili na kolesih

Nemški brzi čoln

s kakršnimi operira nemška vojska ob Kanalu. Ta čoln brzi po morju s hitrostjo do 100 km na uro ter ima eno samo cev za lansiranje torpedov

Zverina konj

V Hartbergu v nemški štajerski so vozili z dvema konjema premostje v neko skladišče. Že med natovarjanjem premostja je eden izmed konj ugriznil nekega hlapca, med vožnjo pa je ugriznil drugega konja v vrat. Ko je hotel voznik izpreči ugriznjeno žival, ga je pobesnel konj zagrabil z zobmi za desni komolec in ga vlekel kakšnih deset metrov s seboj. Čeprav so štiri osebe z biči na vso moč obdelavale nevarno žival, svoje žrtve ni izpustila, dokler ji ni roke popolnoma zlomila. Voznika so hitro odpeljali v bolnišnico, kjer so mu morali roko odrezati.

Najbolj prometna morska pot na svetu

Rokavski preliv in njegova pristanišča

Rokavski preliv, ob katerem se ta čas vršijo ljuhi boji, je najbolj prometna pomorska cesta na svetu. Ob tej morski ožini med Doverom in Calaisom ali v njeni bližini ležijo največja pristanišča na svetu, London, Rotterdam, Anvers in Hamburg, ki imajo sama letno 90 do 100 milijonov ton blagovnega prometa.

Iz Dovera, ki šteje 41.000 prebivalcev, se je razvijal v prvi vrsti angleški promet s celino, a tu je bila tudi ena izhodnih postaj za promet z Ameriko. Blagovni promet Dovera, ki je znašal v mirnem času 3,8 milijona ton, je vsekako znaten. Bližnji Folkestone je imel 1 milijon ton blagovnega prometa. Portsmouth ima kot največja angleška vojna luka le majhen gospodarski pomen, tem večji pomen pa ima Southampton kot zaščitna otoka Wighata. Tu je ena glavnih izhodnih postaj za velike prekomorske parnike. Luka je imela okrog 13,5 milijona ton prometa ter ima poleg mnogih ladjedelnic in dokov tovarne za stroje, železniške vozove, sladkor i. t. d. Plymouth s 193.000 prebivalci je vojno in trgovinsko pristanišče z okroglo 6 milijoni ton blagovnega prometa na leto.

Na nasprotni strani preliva je Abbeville majhno pristaniško mesto z 19.000 prebivalci. Primerno je le za majhne ladje. Iz te točke je v ostalem l. 1936. Viljem Osvoboditelj izvedel svoj pohod na britanski otok. To je bil zadnji naval na Anglijo s celinske strani. Kraj ima tovarne za tekstilno blago.

Mesto Boulogne severno od njega šteje sicer samo 52.000 prebivalcev, je pa veliko trgovinsko pristanišče z letno 4 milijoni tonami prometa. Calais s 70.000 prebivalci

ima 2,5 milijona ton prometa. Tu uvažajo zlasti volno, les in premog, mesto samo je središče industrije tula, svile in čipk. Dunkerque, najvzhodnejše francosko pristanišče ob prelivu z 32.000 prebivalci je imelo 4,5 milijona ton prometa. Sem je prihajalo mnogo oljnih sadežev, ki so jih v tamkajšnjih tovarnah predelovali v olje. Izvoz iz Dunkerquea, Calaisa in Boulogna pa je obsegal zlasti cement, železo in jeklo.

Ob izlivu Seine sledi najpomembnejše francosko pristanišče ob prelivu Le Havre, po Marseillu največje francosko pristanišče sploh. Mesto je obenem pristanišče za vojno mornarico in izvrstno utrjeno. Šteje 164.000 prebivalcev, je sedež tekstilne, tobačne, oljne in ladjedelniške industrije. Isto tako ob Seini leži Rouen s 120 tisoč prebivalci. Ima neposredne zveze z različnimi angleškimi pristanišči in je važno zlasti za preskrbo Francije z angleškim premogom. Tudi žito, kavičuk, olje, kava prihajajo tja v večjih količinah.

Poostrena štednja z bencinom v Italiji

Dne 1. junija preneha v Italiji veljati dovoljenje Italijanskega avtokluba glede kupovanja bencina. Tega dne stopi v veljavo prepoved o prometu avtomobilov, motociklov ter motornih čolnov na morju in na rekah. Prepoved predvideva izjeme samo v pogledu avtomobilov, ki jih imajo diplomati za državne avtomobile in avtomobile iz inozemstva, ki se trenutno nahajajo na italijanskem ozemlju.

Sonce nad dvema kroglama

Pred nekoliko dnevi so v Budimpešti opazovali redek nebesni pojav, dva obroča okrog sonca. Notranji krog je bilo razločno videti s prostim očesom, zunanji, ki je bil druge barve, pa samo z daljnogledom. Budimpeštanski meteorološki zavod je podal pojasnilo, da je nastal ta pojav zavoljo ledenih kristalov v oblakih, kakšnih 6000 do 7000 m visoko. Takšni kolobarji so zelo pogosti okrog meseca, zelo redki pa okrog sonca.

ANEKDOTA

V nekem znanem nočnem klubu v Parizu so imeli zelo taktnega vratarja. Gosptom, ki so zapuščali lokal in niso bili več čisto trdni, je imel navado dajati sledeče navdilo:

»Dragi gospod, zunaj na vogalu najdete dva avtomobila, ki čakata na vas. Vzemite avto, ki bo stal neposredno pred vami — kajti drugega ni!«

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

»Evo me!« se je oglasil Klotar.

»Ste zdravi in zmorni, da me poslušate?«

»Niti praske nimam in slišim vas izvrstno.«

»Čujte torej, Klotar de Ponthus: jaz, Juan Tenorio, španski plemič in član sevilske štirindvajsetorice, vas pozivam na dvoboj, na življenje in smrt, to uro, v parku Arronskega dvorca. S svojim imenom in moškim poštenjem sem vam porok, da ne boste imeli drugega nasprotnika kakor Juana Tenoria.« Drhal je zarahnela. Toda Loraydan ji je z zlovestnim nasmehom pomahal, češ, naj bo mirna, ter prikimal donu Juanu v znamenje soglasja. »Porok sem vam, da vas močje, ki jih tukaj vidite, ne bodo napadli. Ako me ubijete, se lahko svobodno umaknete, ne da bi vas kdo oviral. Klotar de Ponthus, če sprejmete mojo pošteno ponudbo, vas bom še naprej imel za dobrega in hrabrega plemiča. Ako je ne sprejmete, vas bom imel za lopova in strahopetca ter bom povsod razglašal, da ste postali nevredni plemiškega imena. Gospod Ponthuski, ali sprejmete moj izziv?«

»Sprejemem ga!« je Klotar odvrnil.

»Prav imate!« je rekla Leonora.

To reki je hotela zapustiti grobnico.

Klotar se je sklonil k nji.

»Leonora,« je dejal, »če takoj ne odidete, vam prisežem, da se ubijem v pričo vas ...«

S temi besedami se je sklonil, med tem, ko je Beranžerka potegnila omagajočo Leonoro s seboj ter vzdignil ploščo in jo potisnil v njen okvir, kjer je s suhim vreskom zavzela prvotno lego. Klotar se je radostno oddahnil, krčevito stisnil v roki držaj rapirja in zamrmral:

se nemara obsodi v to, da sama ne bo imela kam bežati, ako pride nekega dne tudi zanjo ura nevarnosti ...

Vendar se ni obotavljala.

Pritisnila je na angeljsko glavico ... in plošča se je počasi odprla ...

XI

Donu Juanu se blede, da vidi Jakomina Corentina Brezmejna hvalečnost, ki se je zablščala Klotarju v oči, je bila Beranžerki plemenito plačilo za njeno dejanje. Leonora je ta čas že skočila v grobnico in burno objela Turquandovo hčer, ki je prostodušno zamrmrala:

»Tudi jaz imam zaročenca! ...«

Klotar se jima je hotel pravkar pridružiti ...

To je bilo v trenutku, ko je sovražnik v kapelici končal svoje priprave za končni naskok. Loraydan je bil sestavljen dve krdeli, po eno za vsakega izmed obeh prehodov. Klotarjeva smrt je bila zapečaten — takisto kakor Leonorino zajetje.

Loraydan je že odpiral usta, da bi kriknil usodno povelje.

Na mah, ko je hotel Klotar stopiti za Leonoro v Agnezino grobnico, je razločno začul glas Juana Tenoria:

»Stojte, grof! Pred naskokom imam Klotarju de Ponthusu nekaj povedati ...«

»Pojdiva! Pojdiva!« je z zasoplim glasom prosila Leonora.

Ponthus je stresel glavo in se vzravnil.

Sredi globokega molka, ki je bil nastal, je Juan Tenorio zaklical:

»Gospod de Ponthus, ali ste tu?«

Zavezniki in Rusija

Sodba švicarskega novinarja o vzrokih dosedanjega, za zaveznike neugodnega razvoja odnošajev z Rusijo

Londonski poročevalec švicarskega lista »Neue Zürcher Zeitung« objavila zanimivo poročilo o dosedanjem razvoju odnošajev med zavezniki in Rusijo. Iz poročila posnemamo:

Odnosaji zaveznikov do sovjetske Rusije tvorijo posebno poglavje v evropski zgodovini poslednjih let. Dolgo let so zapadne demokracije, tako male kakor velike, gledale na sovjetsko politiko z neprikrito nevoljo. Medtem ko je že drugi sovražnik izpodjedal moralo demokratičnih držav, niso tam na nič drugega mislili kakor na komunistično nevarnost. Političarji teh držav se za druge, večje nevarnosti sploh niso zanimali. Potek angleško-ruskih pogajanj v poletju lanskega leta zelo dobro ilustrira te razmere. Dolge mesece se je angleška diplomacija protivila sovjetski formuli, ki naj bi Sovjetski uniji nudila varnost proti morebitnim tujim intervencijam v baltičskih državah. Angleški listi so tedaj dan za dnem objavljali izjave baltičskih državnikov, ki so poudarjali, da sicer žele varstva proti zunanjim napadom, da pa morajo odkloniti vse mednarodne sporazume, ki bi dovoljevali mešanje v njih notranje razmere.

Odpor baltičskih držav je bil končno tako hud, da ga britanska diplomacija sploh ni mogla več premagati. Ko pa so v maju preteklega leta prišla v London prva poročila o prvih stikih med Berlinom in Mos-

kvo, so angleški diplomati zatisnili obe oči pred to resnico. Sovjetski vodilni krogi so seveda že tedaj dobro vedeli, da hočejo tako v Londonu kakor v Parizu vplivni zunanje-politični krogi postaviti zavezniško politiko na osnovo bližnjega spopada med narodnim socializmom in komunizmom, odnosno Berlinom in Moskvom. V Berlinu so bili o tem še bolj poučeni, saj je Ribbentrop imel prav s temi krogi največ stika, ko je bil poslanik v Londonu.

Ko so končno britansko-ruska pogajanja propadla, sta francoska desnica in poljska vlada, ki jo zadene v tem pogledu enaka krivda, krepko ploskali. V Angliji pa so se že tedaj pojavljali dvomi, ali ni ta politika škodila interesom britanskega imperija. Danes se marsikateri Anglež sprašuje, ali ne bi bilo bolje, upoštevati tedaj sovjetski interesov. Ko so »Izvestija« lanskega poletja trdila, da je samo v Franciji na delu najmanj 30.000 tujih agentov, proti katerim naj bi francoska vlada predvsem nastopila, tega v Parizu niso hoteli verjeti. Danes so v tem pogledu tudi v Franciji drugačne mnenja. Sedaj so zlasti Angleži na poti upoštevanja ruskega stališča. To seveda ne pomeni, da bi bili slepi glede ruskih revolucionarnih načrtov preračunanih na daljšo dobo. Toda obramba pred to nevarnostjo po mnenju angleških državnikov ni zadeva, ki spada na vojna bojišča, kjer se tudi ne bo reševala.

BELEŽKE

Politična borba med JRJ in SDS na Hrvaškem

V soboto in v nedeljo se je mudil v Zagrebu na obisku pri svoji hčerki predsednik vlade g. Dragiša Cvetković. V razgovoru z novinarji je podal tudi daljšo izjavo o vlogi JRJ pri oblikovanju volitvah v banovini Hrvatski. Dejal je, da ves čas sodelovanja med njim in dr. Mačkom ni bilo nobenega vprašanja, v katerem bi se ne bila sporazumela. JRJ je pod sedanjim vodstvom trdno in odločno za politiko sporazuma. Prejšnje vodstvo JRJ je vodilo pogrešno politiko, zlasti v vprašanju ureditve odnošajev med Beogradom in Zagrebom. Toda tudi SDS je vodila prej politiko, ki je v mnogem pripomogla, da se je hrvatsko vprašanje od ustanovitve države sem naprej razvijalo. Kar se tiče oblikovnih volitev na Hrvaškem, je JRJ z uspehom, ki ga je dosegla popolnoma zadovoljna. Samo oni, ki odobravajo politiko sporazuma, se morejo smatrati za njene predstavnike. G. Cvetković je mišljenja, da se borba med SDS in JRJ ne tiče stališča Srbom do Hrvatov, temveč so Srbi medsebojno razdeljeni in se medsebojno bore. Ostro se je predsednik vlade obrnil proti časopisu in govornikom SDS, ki so dokazovali, da je JRJ pri volitvah na Hrvaškem doživela neuspeh.

V Zagrebu se te dni mudi tudi minister dr. Budisavljević, predsednik SDS, ki je napram izjavi g. Cvetkovića preciziral novinarjem stališče svoje stranke ter zlasti poudarjal, da je SDS šla v volitve v imenu srbsko-hrvatske solidarnosti in povezanosti, pri čemer je imela pred očmi same interese države celote. On, dr. Budisavljević, med volilno borbo ni šel nikamor na teren, da bi tako preprečil vsak spor. Razlaga predsednika vlade Srbom in Hrvatim in delovanje posameznih funkcionarjev JRJ na terenu pa je imelo za posledico, da so se združili vsi nasprotniki sporazuma.

Tekma

Jugoslavija : Hrvatska

Minister za telesno vzgojo je te dni izdal razpis, kako se naj sestavljajo pravila za posamezne državne organizacije kulturno-telesnega značaja. Ta razpis predvideva, da se za vse panoge športa osnujejo državne sportne zveze, ki bi bile pod nadzorstvom ministrstva za telesno vzgojo in preko katerih bi bil jugoslovanski sport vključen v mednarodnih sportnih organizacijah. Proti temu razpisu ministrstva se je oglasil sedaj v »Hrvatskem dnevniku« šef pravosodja pri banovini Hrvatski dr. F. Žilić, ki v posebnem članku dokazuje, da po uredbi o banovini Hrvatski ministrstvo za telesno vzgojo na ozemlju banovine Hrvatske sploh nima nobenih kompetenc. Vse sportne organizacije, gasilstvo, a tudi sokolstvo spadajo izključno pod oblast hrvatskega bana. Ministrstvo razpis o načelih, kako se naj snujejo državne sportne organizacije, na Hrvaškem nima nobene veljave.

Pisec gre še dalje in dokazuje, da sportna društva na Hrvaškem ne morejo v nobenem oziru priznavati kakršnekoli kompetence ministrstva za telesno vzgojo, tudi ako bi hotela. Zaradi tega tudi ne smejo vsotopiti v nobeno državno sportno zvezo, ki bi priznavala kakršnokoli nadzorstvo beograjskega ministra. Minister lahko predpisuje način organizacije v onih krajih države, ki ne pripadajo Hrvatski, kakor hoče, toda Hrvatske se to ne tiče. Dejstvo, da mednarodne sportne federacije priznavajo za vsako državo samo po eno zvezo in to samo ono, ki je od dotične vlade odobrena, po mišljenju g. Žilića ne more biti odločilno, ker ta mednarodna določba more veljati samo za one države, v katerih obstoji za sportne organizacije samo ena upravna oblast. Pri nas imamo dve taki oblasti, ministrstvo za telesno vzgojo in bansko oblast v Zagrebu. Dosledno temu na področju banovine Hrvatske ne more biti druge zveze kakor Hrvatska sportna zveza, ki je edini službeni predstavnik telesne vzgoje napram vrhovni sportski upravi, to je napram banski oblasti, a isto tako tudi napram inozemstvu.

Kaže torej, da bomo v bodoče nastopali na sportnih prireditvah mednarodnega značaja z dvojno ekipo: kot Jugoslavlani in kot Hrvati — seveda, če bodo mednarodne sportne organizacije pripravljene, se ukloni argument g. dr. Žilića za enkrat je pa še tako da tudi Združene države Severne Amerike nastopajo v mednarodnem sportu samo kot enota USA in federirani kantoni Švice kot Švica. Morda bodo za Jugoslavijo v velikem svetu napravili izjemo, že zaradi tega, ker smo Slovenci, Hrvati

in Srbi v svetovnem sportu nepogrešljivi in bi mednarodni stadioni ostali verjetno prazni, če se tam v bodoče ne bi pojavljale razne sportne zveze iz naše države.

„Primer naše mladine“

Pod tem naslovom smo poročali, kako je ptujska srednješolska omladina v pravnem pojmovanju narodnih državnih potreb današnjega časa pred mesecem dni sklenila, pustiti na strani svetovnonazorske in druge razlike, ki jo delijo, in pri vsem svojem delu naglašati le to, kar drži narod in državo. Osnovna je meddržavni odbor, katerega najvišje geslo je bilo, da »samo danes predvsem vsi bratje so krvi in jeziku«. Kakor nam javljajo sedaj iz Ptuj, je bil ta meddržavni odbor razpuščen, slovenska katoliška dijaška organizacija v Ljubljani pa je razposlala svojim društvom in pristajem navodila, naj se takih skupnih akcij ne udeležujejo.

Grška med dvema zastavama

Pod tem naslovom razpravlja »Völkischer Beobachter« po podatkih italijanskega publicista Lovata o težavnem položaju, v katerem se nahaja današnja Grška. Turčija smatra Grško kot svoje »varnostno ozemlje« in se je v pogodbi z zavezniški obvezala, da se bo borila proti vsaki sili, ki bi napadla Turčijo ali pa to njeno »varnostno ozemlje«. Formula varnostnega ozemlja je naperjena proti Italiji. Govori se sicer, da so predvidni turški politiki spremenili svojo

Milan Grol o koncentraciji

Beograjska »Politika« objavlja razgovor s predsednikom demokratske stranke g. Milanom Grolom o vprašanju koncentracije. V uvodu pravi list, da je bila zadnje dni opažena velika aktivnost v krogih opozicije v Beogradu in v krogih vlade v Beogradu in Zagrebu. Zagrebško časopisje je v tej zvezi več dni razpravljalo o koncentraciji, iz krogov opozicije pa ni bilo dobili podrobnejših obvestil o razgovorih, ki so jih te dni vodili demokrati in radikali s predstavnikom JNS gg. Kramerjem in Andjelovićem. Zato se je »Politika« obrnila na g. Milana Grola, ki je med drugim dejal:

»Opozicija nima nobene zveze s kombinacijami, ki se te dni iznašajo. Na njo se torej ne morejo nanašati niti besede g. Cvetkovića v njegovem zagrebškem razgovoru z novinarji, niti članek »Samouprava«. Zagrebško časopisje govori o pogojih koncentracije in »Oboz« postavlja celo zahtevo, da za koncentracijo ni dovolj; priznava, da 26. avgusta, temveč da je potreben tudi še načelen sporazum o nadaljnjih preudelitvi države, o čimer niti v današnji vladi ni še soglasnosti. »Danes je glavno vprašanje, ali smo brez rezerve solidarni v čuvanju neokrnjenosti državne celine in ali gledamo v tej neokrnjenosti osnovni življenjski in splošni interes. ki je pogoj vsem drugim posebnim interesom. Vprašanje ni, kaj kdo prinaša v prilog 26. avgustu, temveč kaj prinaša v prilog splošnemu interesu, ki vsaj v sedanjem trenutku mora nadvladati vse, kar je posebnega in strankarskega. Vprašanje je, kaj kdo prinaša k zbiranju sil za javno pomirjenje za dviganje narodnega samozaupanja. Koncentracija se ne da ustvariti, ako se ta program brez rezerve ne usvoji kot edino aktualen v tem trenutku. Mir na znotraj in mir na zunaj

Nove mezde za stavbinsko delavstvo

Iz sporočila Delavske zbornice posnemamo še naslednje podrobnosti o koncu stavke stavbinskega delavstva, ki smo jo zabeležili že včeraj:

Po enajst dnevi stavke stavbinskega delavstva je prišlo v ponedeljek končno do sporazuma. Banska uprava je bila v soboto zvečer pozvala obe sporni stranki, da skleneta do ponedeljka ob 10. dopolne kolektivno pogodbo, sicer bo moral ban predpisati tarifno lestvico v smislu pooblastila uredbe o minimalnih mezdah. Obnovljena pogajanja so se uspešno zaključila na tej osnovi:

1) Kvalificirani delavci dobe v prvih treh meznih razredih po 75 par povška na mezde kolektivne pogodbe z dne 15. VII. 1938, v četrtem in petem meznem razredu pa po 80 par. Od 30. avgusta dalje pa dobe v vseh meznih razredih še 25 par povška na uro.

2) Pomožni delavci dobe v 1. meznem razredu (Ljubljana, Maribor, Kranj, Jesenice in industrijska dela v občini Straži-

metodo, vsekakor pa se nahaja Grčija s to enostransko garancijo Turčije pod nekakim turškim protektoratom.

Grki kot narod mornarjev — pravi dalje vodilni nemški list — so odvisni od vojne brodogradnje, ki ima nadvlado v vzhodnem Sredozemskem morju. Sedaj pa je Grška tudi na kopnem postala sosedna velike sile — Italije v Albaniji. Akoravne se mora Grška držati prijateljsko napram zastavi, ki obvladuje morje, je ravno tako gotovo, da se mora spoprijazniti z zastavo, ki plapolja v balkanski sosesčini. Če bi obe zastavi bili enaki, potem bi Grški dilema bil rešen, morda v smislu resnice neodvisnosti Grške. Ker pa sta ti dve zastavi danes različnih barv in druga drugi sovražnici, mora Grška živeti v stanju strahu, ki je baš te dni dosegel svoj višek.

Tajnosti državnih vodstev

Pariški »Temps« razpravlja na uvodnem mestu o položaju in namerah Italije ter piše v tej zvezi na začetku:

»Kolikor večji obseg zavzema sedanja bitka in kolikor bolj se približujejo odločilne ure na vojaškem področju, toliko bolj se jasni politika nevtiralnih in neokupiranih držav, in to na način, ki je predmet številnih komentarjev v mednarodnem tisku. Toda ponovno moramo opozoriti, da je treba samo z največjo rezervno sprejemati vesti, ki skušajo odkriti namere te ali one vlade in napovedujejo odločitve, katerih verjetno niti oni še niso sprejeli, ki naj prevzamejo odgovornost zanje. Bolj kakor kdajkoli je zato na mestu, da se držimo samo uradno potrjenih dejstev, ki jih je mogoče skrbno preveriti. Razume se namreč samo po sebi, da ne bo noben šef v teh težkih trenutkih zaupal nikomur tajnosti, ki bi mogle kompromitirati izgleda onega, kar smatra za potrebno podvzeti na korist interesov, ki jih zastopa. Tako na političnem kakor vojaškem področju je namreč učinkovit presenečenja činitelj, ki ga v teh tragičnih urah, ki jih sedaj preživlja Evropa, ne smemo podcenjevati.«

Reorganizacija sovjetske vojske

Geneviève Tabouis se v pariškem listu »Oeuvre« dotika v svojem običajnem zunanje-političnem pregledu tudi reorganizacije sovjetske vojske in piše med drugim: »Tudi sovjeti reorganizirajo svojo armado. Vorošilov je bil 7. maja imenovan za predsednika treh ustanov, vrhovnega obrambnega sveta, odbora za vzpostavitev državne obrambe ter komisije za vojaške čine. To imenovanje je v zvezi z globokimi spremembami v ruski vojski. Ker je finska vojna pokazala več pomanjkljivosti, se reorganizacija želi dosegati dva cilja: bolj tesna vzporeditev intendantne službe in gospodarske proizvodnje, predvsem pa vzpostavitev avtoritete poveljevanja in hierarhične ideje v četi. Vrhovni obrambni svet je 7. maja obnovil skoro vse prejšnje caristične čine v vojski. Samo naziv vojaka se še ni spremenil: on ostaja slej ko prej »rdeči oboženi državljani«.

Italijanski promet med Evropo in Ameriko

New York, 4. jun. s. (Reuter). Tukajšnje poslovalnice italijanskih paroplovnic družb so zopet pričele sprejemati naročila za potovanje na italijanskih parnikih med Evropo in New Yorkom.

— samo to more biti program za katerega se lahko zahteva soglasje brez rezerve.«

»V nepredvidnih peripetijah vojne in onega, s čimer se vojna zaključuje (a zaključuje se z obračunom velikih račun malih), je bistvenega pomena prisbeben in zaupanja polno razpoloženje naroda — je nadaljeval predsednik Grol. Da narod složno, mirno in poln zaupanja koraka po poti, ki mu jo usoda odredi za to je prvi pogoj njegova vera, da je za njegovo dobro storjeno vse, kar se more storiti. Opozicijske skupine, ki se skupno z dr. Mačkom borile 11. decembra, vtrajajo pri programu, za katerega so šle v borbo in smatrajo za svojo nacionalno dolžnost do strnejo svoje vrste, svoje in vseh rodoljubnih elementov, da se ustvari čim širša soglasnost javnega mišljenja na oni strani, na kateri one delujejo. Za to nacionalno koncentracijo se mi v tem trenutku zavzemamo. V stanju, v kakršnem smo danes je jasno, da to delo za zbiranje narodnih sil ne gre skupno z onimi, ki mislijo, da je »vse dobro« in »zadosti močnov«. Ta razlika med nami in onimi ne izvira iz kakšnih naših posebnih težnj, temveč iz same stvarnosti, iz nesoglasja med današnjim stanjem in javnim mišljenjem. Kakor koli se govori o koncentraciji, narod postavlja vprašanje ne toliko novih ljudi, temveč novega stanja, ki ga on pričakuje. Način kako se danes zopet začne razprava o 26. avgustu, gotovo ne bo okrepil razpoloženja naroda. Najmanj, kar ima narod pravico zahtevati, je, da se osredotočijo vse skrbi okrog vprašanja njegove usode, okrog zbiranja vseh sil in vlaganja vseh vrednosti v eno, za narod danes edini aktualno delo. Na višini situacije je samo ta, ki se za ta nacionalni in državni program, usoden za vse nas, zavzema brez rezerve.«

Minister dr. Andres o nalogah gospodarskega sveta Balkanske zveze

Beograd, 4. junija. p. Direkcija za zunanjo trgovino je danes opoldne priredila na Avali banket v čast delegacijam gospodarskega sveta Balkanske zveze. Pred obedom so delegacije položile na spomelnik Neznanega junaka lep venec. Banketa se je udeležil tudi trgovinski minister dr. Andres, ki je napil delegacijam in v svoji zdravici med drugim dejal:

»Že nekaj let bedi Balkanska zveza nad mirom in blagostanjem Balkana. Članice Balkanske zveze si prizadevajo, da izpolnijo skupne plemenite naloge, pri čemer prihaja do izraza njihovo sodelovanje na političnem, pa tudi na gospodarskem področju. Doslej izvršeno delo ni bilo neznamo, vendar tudi še ni bilo zadostno. Bolj ko kdaj prej je treba spričo vojne, ki divja v velikem delu Evrope, ojačati naše sodelovanje, da bomo mogli uspešno braniti svoje pravice in legitimne interese. Napeti moramo vse svoje sile, da povečamo medsebojni trgovinski promet in tako zlasti dorastemo težavam, ki so nastale pri dobavi surovin zaradi sedanje vojne. Nič si ne prikrivam, kako velike in komplicirane so naloge gospodarskega sveta Balkanske zveze, pa vendar sem prepričan, da bo mogoče spričo atmosfere vzajemnega zaupanja in razumevanja, ki je vladalo doslej še zmerom na zasedanjih gospodarskega sveta zveze, opraviti veliko delo. Časi, ki jih preživljamo, so zelo težki in naravnost vsiljujejo ukrepe medsebojne pomoči, da bi se očuvali bistveni gospodarski interesi naših držav.

V imenu grške, turške in rumunske delegacije je odgovoril vodja turške delegacije Hasan Sako, ki je rekel med drugim: »Ponosen in srečen sem, da morem izraziti v imenu vseh treh delegacij priznanje in zahvalo za izkazano nam gostoljubnost. Prepričan sem, da bo solidarnost balkanskih narodov proslavila še mnoge slične manifestacije. Vaša ekscelenca je izgovorila hrabrilne besede o naporu, ki ga je

izvršil gospodarski svet ter je pohvalila delo predsednikov narodnih sekcij. Za nas je veliko zadovoljstvo in velika spodbuda, kadar slišimo vse te lepe besede, katere potrjujejo tudi vse naše napore, dosežaj izvršene, za povečanje vse gospodarske medbalkanske delavnosti in za organizacijo naše gospodarske solidarnosti. Razumljivo je, da čutijo stari ustanovitelji tega sporazuma, kakor tudi mi veliko veselje spričo navedenih priznanj, ki nam daje in vlija veliko upanje za bodočnost. Vsi smo prežeti istih idej in vsi nosimo v sebi isto prepričanje.

Pismo švicarskega vojaka

Opozorili smo že na pisma, ki jih objavljajo švicarski listi tako iz vrst civilnega prebivalstva kakor od vojakov. V enem takih vojaških pism, ki jih je te dni objavila »Neue Zürcher Zeitung« beremo: »Mi v vojaški suknji zremo od doma marsikaj: o treznih oblasteh in preudarnih državljanih, o hrabrih ženah in marijivih otrokih, a tudi o lahkomišelnih ljudeh, ki si puste marsikaj natveziti. Z njimi seveda v prvi vrsti računajo oni, ki razširjajo razne govorice vznemirljivega značaja. Od njih pričakujemo, da jim bodo slepo verjeli in jim pomagali še naprej razširati razne laži. Ne samo zgovorne ženske, tudi klepetavi moški so dobrodošli za taka opravila. Vsi pa so, ne da bi se tega zavedali, v tuji službi, iz katere jih je treba čimprej izgrizati. Mi vojniki tega ne moremo storiti, to mora storiti naše zaledje. Vsa švicarska mora danes pomagati svojim oblastem pri pobujanju raznih neresničnih govoric in prenašanju lažnih virov. Tudi to spada namreč k državnim obrambi in pri tem delu se morajo poleg moških izkazati tudi naše žene. Za govorice imamo dve udesi: skozi eno mora govorica notri, skozi drugo ven; za one, ki govorice razširjajo, pa imamo — policijo.«

Zelinka obsojen na dve leti zapora

Celje, 4. junija. Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal danes Emanuel Zelinka, prokurist kemične tovarne v Hrastniku, ki je 15. aprila t. l. okrog 14. ure pred tovarniško pisarno v Hrastniku ustrelil 39letnega odpuščenega delavca Kemične tovarne Vinke Gačnika iz Hrastnika. Senatu je predsedoval s. o. s. dr. Mak. obtožena je zagovarjal dr. Milan Korun iz Ljubljane, Gačnikovo vlogo kot zasebno udeleženko pa je zastopal dr. Zdravko Kalan iz Celja.

Za razpravo je vladalo veliko zanimanje. Prisostvovalo ji je zlasti mnogo ljudi iz hrastniške doline, pa tudi Celjani so bili številno zastopani. Razprava je trajala neprenehoma od 8. do 17.30.

Vinke Gačnik je bil pred dvema letoma zaradi nekega izpada proti uradnikom kemične tovarne odpuščen iz službe. Od takrat je dolžil prokurista Zelinko, da je on kriv njegovega odpušča. Večkrat ga je zaradi tega zasledoval in mu ponovno grozil, da se bo maščeval. Kljub grožnjam pa ni Gačnik nikoli dejansko napadel Zelinke. Na nasvet orožniškega komandirja si je Zelinka nabavil revolver in ga stalno nosil pri sebi. Zelinka se je Gačnika bal in je redko hodil z doma.

Dne 16. aprila malo pred 14. uro se je pojavil Gačnik vinjen pred pisarno kemične tovarne ter sedel na stopnice pred pisarno. Njegova mati in žena sta ga hoteli spraviti domov, Gačnik pa je dejal, da hoče počakati Zelinko, ker hoče končno vedeti, ali bo zopet sprejet v službo pri kemični tovarni ali ne. Zelinki, ki je bil doma, je njegova služkinja povedala, da ga čaka Gačnik.

Ob 14. se je Zelinka v spremstvu inž. Ullmanna in novinarja Elfrida Patza iz Celja napotil proti pisarni. Gačnikova žena Milka je šla Zelinki nasproti in ga prosila, naj ne hodi tja, da ne bo prišlo do prekrivanja ali pretepa. V tem se je Gačnik dvignil s stopnic, stopil proti Zelinki in segel z roko proti hlačnemu žepu. V tem trenutku je Zelinka, ki je malo prej izvelkel svoj revolver iz žepa, sprožil iz neposredne bližine proti Gačniku in ga zadel v trebuh. Nato je odšel v pisarno. Gačnik se je takoj po strelu zgrudil, kmalu pa se je zopet dvignil in stopil za Zelinko v pisarno. Zelinka je pred njim pobegnil skozi stranska vrata v stanovanje gostilničarke Ane Logarjeve. Gačnik se je nato vrnil iz pisarne ter se je na stopnicah zgrudil. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer pa je par ur po prevozu izdihnil.

Zelinka je pri razpravi priznal svoje dejanje in se zagovarjal s silobranom. Odvetnikov predlog, da bi predsednik vprašal Zelinko, ali se čuti Slovenca ali Nemca, je predsednik odklonil. Zasižanih je bilo 29 prič. Nobena priča ni mogla potrditi, da bi bil kdo kdaj videl pri Gačniku strelna orožja. Pokojni Gačnik je sicer čisto grozil raznim ljudem, a ni nikdar nikogar dejansko napadel. Ravnatelj kemične tovarne Albert Prochaska je izjavil, da nikakor ni hotel več sprejeti Gačnika v službo. Nekatere priče so izpovedale, da Gačnik ni segel v hlačni žep, nego si je samo popravil hlače, preden je stopil k Zel-

R A D I O

Sreda, 5. junija

Ljubljana 7: Juturni pozdrav. — 7.05: Napovedi in poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Godalni oktet J. H. Squire (plošče). — 12.30: Poročila in objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Iz čeških operet (plošče). — 14: Poročila. — 18: Mladinska ura. — 18.40: Poletna otroška zavetlišča na deželi (predavanje). — 19: Napovedi in poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos »Evgenija Onjagina« (gostovanje Borisa Popova) iz ljubljanske opere. V I. odmoru glasbeno predavanje, v II. odmoru napovedi in poročila.

Beograd 18.05: Peter Leščenko poje ruske pesmi. — 19.40: Plesna glasba. — 20: Prenos Konjovičeve opere »Kostana« iz beograjskega narodnega gledališča. — 22.40: Poročila. — Zagreb 20: Prenos »Evgenija Onjagina« iz ljubljanske opere. — 22.40: Narodna glasba. — 23: Narodna glasba. — 23.15: Ljubljanska glasba. — 23.30: Narodna glasba. — 23.45: Narodna glasba. — 23.55: Klavirski koncert Panče Vladigerova. — 19.50: Prenos Bizetove opere »Carmen« iz sofijskega narodnega gledališča. — 22.30: Narodna glasba. — Praga 19.20: Plesna glasba. — 20.10: Zabavni koncert radijskega orkestra. — 21.35: Ljubljanska glasba. — 22: Koncert del čeških skladateljev. — London 20: Beethovenov simfonični koncert. — 21.35: Koncert orkestra na pihala. — 22.30: Razna glasba. — 23: Plesna glasba. — 23.40: Komorna glasba. — Pariz 21: Zabavna ura. — 22.15: Glasba s plošč. — Rim 20.45: Mali orkester. — 21: Simfonični koncert. — 23.15: Plesna glasba. — Berlin 19.15: Ljubljanska glasba. — 21.15: Plošče. — 21.30: Mali orkester. — 22: Zabavni koncert. — 23: Nočni koncert.

Dotrpeja je v 68. letu svoje starosti naša predraga zlati mama, babica, teta in svakinja, gospa

Antonija Germek

VDOVA MESTNEGA UČITELJA IZ TESTA

Nepozabno pokojnico spremlimo k večnamni počitku v četrtek, dne 6. t. m. ob pol petih pop. iz hiše žalosti v Kolezijski ul. 25, k Sv. Križu.

LJUBLJANA, 4. junija 1940.

STANA PEČENKO, BORIS, SOLZA SKOČIB, NADA MRAKOVIČ, otroci — in ostala sorodstva.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Na 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in živitve so računano po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi so računano po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Rudarskega nadzornika

s šolo, izučeno, Poudarbo na Rudnik uglja, Bukovca, Despotovca, Moravska banovina. 14484-1

Agilen fant

mehanik ali ključavničar s šoferskim izpitom dobi mesto z vsoto ohranjenosti. Nastop takoj. Poudarbo na ogl. odd. Jutra pod »Dobro vozab« 14324-1

Frizerko

sprejme salon »Maksas«, Rejčev 2. 14541-1

Pozor mizarji!

Takoj sprejem v službo več dobrih pomočnikov. — Hartlieb Bogoljub, Podkoren, Kranjska gora. 14536-1

Frizerko

samo dobro moč, starejšo, dobra plača — iščem. Poudarbo na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobra moč«. 14548-1

Učenko

revnih staršev sprejem za mlekarstvo in vsa hišna dela. Hrana v hiši. — Mlekarna Lorber, Florjanska ul. 28. 14545-1

Absolventka

drž. trgovske šole v Ljubljani, nadzornica, zanesljiva in poštena dobi takoj mesto. Reflektirane, ne se zglašujejo pri Ravnateljstvu šole. 14547-1

Zastopnika

ki bi z avtomobilom obiskoval odjemalce v Ljubljani in okolici, išče veletrgovca. Fiksni, dnevnice in provizija. — Prednost imajo pomočniki, ki so v tem rajonu že z uspehom obiskovali trgovce in gostilničarje. Poudarbo na ogl. odd. Jutra pod šifro »70.000«. 14580-1

Brivskega pomočnika

sprejme takoj salon Gjud Aleksander, Kongresni trg št. 6. 14577-1

Šiviljo

za izdelovanje damskih plaščev v moški delavnici sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14562-1

Pomočnice

sprejme damsko krojačnico. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14560-1

Frizerka

prvo vrstna v vodni, železničarski delavnici, poštena in skrbna. — Salon Anton Veselko, Maribor, Dvorkova 10. 14587-1

Mesarski pomočnik

dobro sekač (na čoku) ter zbrčen vseh del, pošten in skrben, dobi takoj mesto. Franc Ovirik, mesar, Ljubljana. 14584-1

Postrežnico

za dopolnilne ure sprejme takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14583-1

Službe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Šivilja

z dobrim okusom se pripravlja. Sebe, Glince IX, 2. Vič. Telefon 43-96. 14555-2

500 din dam

kdo mi preskrbi stalno in primerno službo v tovarni ali slično. Poudarbo na ogl. odd. Jutra pod »Sigurnost«. 14542-2

Učenka

pridna in poštena, ki ima že 6 mesecev prakso v trgovini in 4 razredni učniške šole ter malo maturo želi nadaljevati učno dobo v trgovini na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Poudarbo na ogl. odd. Jutra pod »Pridna in poštena 20«. 14532-2

Jurist

s prvim državnim izpitom išče službo kjerkoli. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14564-2

Šofer mehanik

s provizornimi spričevili, perfektno v elektro instalacijah išče stalne službe, najraje pri industriji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14589-2

Damski frizer

prvo vrstna išče odgovarjajoče mesto. Poudarbo na Maks Kranjčević, damski frizer, Vraždin, Gunduličeva 3. 14586-2

Dvosob. stanovanje

s pritlikinami, vse pod enim ključem oddam v podprilici. Bolgarska ul. 23. 14575-21

Enosob. stanovanje

takoj in 3-sobno oddam za Julij. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14573-21

Dvosob. stanovanje

s pritlikinami oddam za takoj ali Julij. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14591-21

Stanovanja

Uradnica

sama, ves dan odsotna snažna, išče stanovanje s sobo s kuhinjo in pritlikinami za avgust. Poudarbo na ogl. odd. Jutra pod »Uradnica«. 14543-21a

Stranka dveh oseb

brez otrok išče dvosobno stanovanje po možnosti v bližini centra, ali vsaj tramvaja. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Jutra« z navedbo cene pod »Suho in sončno«. 123456789

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Prazno sobo

s posebnim vzhodom in vodovodom, pripravno za stanovanje ali pisarno takoj oddam v Trdinovi ulici 7. 14552-23

Veliko prazno sobo

solončno, lepo oddam v središču mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14568-23

Lepo sobo

prazno, s posebnim vzhodom oddam v središču mesta. Vprašati: Salendrova 6, III. nadstropje. 14569-23

Sobo

moderno opremljeno, solončno, mirno s kopalnico, oddam solidnemu gospodu 15. junija. Ilirska ul. 121. levo. 14563-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam takoj. Tabor 13, Sokolski dom, I. nadstropje, levo. 14561-23

Sobo

s strogo separiranim vzhodom oddam boljšemu gospodu. Florjanska 14557-23

Solončno sobo

lepo opremljeno, s posebnim vzhodom oddam v Sp. Šiški, Drenkova ul. 31. po leg. Sokolskega doma. 14585-23

Sobo s hrano

oddam gospodu za 600 din. Poizve se: Karlovska cesta št. 28. 14581-23

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Dve prazni sobi

v strogem centru za modni salon iščem za 1. julij. — Točen plačnik. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14571-23a

SPORT

Bogato delo za propagando smučarstva

(Izvelek iz poročila JZSS za nedeljski XVIII. občni zbor naše vrhovne smučarske organizacije)

Prihodnjo nedeljo dopoldne se bodo predstavniki naših smučarskih klubov sestali na obnem zboru JZSS, da izrečejo sodbo o storjenem delu v naši vrhovni smučarski organizaciji ter določijo smernice za bodoče poslovanje, predvsem pa položijo nove temelje tej naši vrhovni smučarski organizaciji. Letna poročila posameznih funkcionarjev so bila — kakor je že dolga leta običaj — že v naprej razposlana vsem klubom in podsavezom, tako da bodo razprave na obnem zboru kolikor mogoče vsa poročila so sestavljena ojašane. Skrbno in kažejo, kako ogromno delo je naš JZSS opravil po vseh svojih organih ne glede na izredne razmere po svetu in brez dvoma pomeni tudi pretekle zimske sezone lep korak naprej v razvoju našega smučarskega sporta.

Med poročili, ki jih imamo na razpolago tudi pri nas, je na prvem mestu poročilo generalnega tajnika dr. Franeta Bradaca, ki daje pregled glavnih dogodkov v lanskem življenju naših smučarskih klubov in iz katerega posamezno naslednje glavne ugotovitve:

Uvodoma ugotavlja poročevalec, da je imel JZSS križe in težave že zasedbo važnega mesta generalnega tajnika, ki ga je moral v teku poslovnega leta menjati trikrat ter je sedanjí generalni tajnik prevzel te posledice tik pred zaključkom sezone, kar seveda tudi ni bilo brez vpliva na izčrpanost poročila.

Glavni delo je JZSS lansko jesen usmeril deloma v notranjo organizacijo, deloma pa v priprave za izvedbo smučarskega svetovnega prvenstva. Medtem ko je odbor za prireditve svetovnega prvenstva kmalu prenehal delovati, ker so se razmere močno spremenile v škodo mednarodnih sportnih odnosov, je notranje delo v savezu kmalu potem, ko so se številni odsotni aktivni delavci spet vrnili na svoja mesta, spet šlo lepo od rok. Največ brige je imela uprava z vprašanjem reorganizacije v zvezi z novo politično ureditvijo države, glede katerega pa je slednjí dosegla, da je prišlo na dnevi red šele po končani sezoni in so se lahko klubovi funkcionarji v glavnih zimskih mesecih posvetili delu na terenu. Poročevalec omenja tukaj predvsem težave, ki jih je imel akcijski odbor za ureditev tega vprašanja z zastopniki GZSP in pa s predsednikom beograjskega podsaveza g. Limičem, ki je kratko malo napovedal izstop iz JZSS in kmalu nato tudi na svojo roko ustanovil srbsko smučarsko zvezo. Od tedaj naprej JZSS s srbskimi smučarji ni imel pravega stika in bo treba te odnose še urediti.

Med saveznimi odbori so bili najbolj agilni upravni odbor sam ter razen njega še tehnični in mladinski. Zbor smučarskih učiteljev je začel marljivo delovati šele v drugi polovici sezone in podoba je, da so se naši smučski učitelji slednjí le zavedli važne naloge, ki jo imajo pri širjenju smučarstva in pri izpolnjevanju smučarskega znanja na široko.

Poročilo vsebuje nato kratke podatke o delovanju posameznih podsavezov in ugotavlja med drugim, da GZSP, s katerim JZSS vso sezono ni mogel priti do soglasja, lani ni pokazal takega dela, kakor bi

ga bilo pričakovati. Pri vsem tem ima ta podsavez v svojih vrstah naše najboljše tekmovalce in je gotovo, da bo složno delo JZSS rodilo še lepše uspehe. Jeseničani so imeli razen mnogih drugih tekem tudi dve velikopotezni smučarski prireditvi, in sicer III. izlet gorejskih smučarjev in pa smučarske tekme KID, ki so presegale okvir podsaveznih prireditev po udeležbi in organizaciji. Ljubljanski podsavez je bil najbolj aktivna ednica med vsemi ter se je odlikoval po izvedbi številnih tekem z največjim številom tekmovalcev, z veliko skrbjo in delom med mladino, s številnimi tečaji ter najbolj s sistematičnim delom v klubih, Mariborski podsavez je zabeležil znatno povečanje zanimanja za klasične discipline ter je bil pri vseh svojih številnih prireditvah izredno marljiv in vreden. V zagrebškem podsavezu so imeli letos prav dobro sezono in so v splošnem precej napredovali ne samo številčno, temveč tudi po kvaliteti tekmovalcev. Sarajevčani so se tudi v letošnji sezoni mnogo trudili, da bi palogama dosegli razvoj smučarstva po ostalih krajih — in to z zadovoljivim uspehom. Beograjski podsavez je živel sam zase in je organiziral, posebno v pozni sezoni, tudi nekatere velike smučarske tekme po južnih krajih, vendar o njih JZSS ni prejel nobenih oficijelnih podatkov.

JZSS šteje ob koncu poslovnega leta 108 klubov in društev, ki so v minuli sezoni izvedla vsega 177 prireditev, na katerih je nastopilo 2608 tekmovalcev. V tujni so naši startali trikrat, tuji pa so bili pri nas na petih prireditvah. Generalni tajnik omenja posebej uspešno prireditev smučskih poletov v Planici, na kateri je nastopilo tudi 9 nemških tekmovalcev v obliki treninga, ki je ponovno dokazal, da planiška skakalnica nima enake v svetu.

Ker je bila minula zima s snegom zelo rododarna in je bilo dovolj snega ne samo v gorah, temveč tudi v dolinah, je to pot s smučarstvom tudi mnogo pridobil zimski tujski promet, saj so bili vsi zimski domovi in vsa znana smučišča tja do spomladi dobro obiskana. Kakor civilni sportniki se je letos z vso vmeno posvetila smučarstvu tudi naša vojska, ki je večinoma na naših terenih izvedla svoje najvažnejše smučarske tekme.

Poročevalec se proti koncu svojega poročila spominja smučarskih tovarišev iz Poljske, Finske in Norveške, ki so morali v letošnji sezoni zamenjati smučišča s bojišči, tako da mu nalaga dolžnost, opozoriti, naj se kot sportniki spomnimo njihove težke usode in občudujemo njihovo herojsko borbo.

JZSS zaključuje s tem svoje delovanje v okviru starih pravil in se lahko ponaša s tem, da je v 17 letih obstoja vzgojil tisoče in tisoče dobrih sportnikov smučarjev, ki bodo vsak čas s svojimi najboljšimi silami na razpolago državi in narodu. Želja je njegova, da bi tudi prenovljeni JZSS sledil vzorom starega ter dozdaj opravljeno bogato delo za propagando smučarstva še bolj poglobil, da bi čimprej ustala mogočna zgradba jugoslovenskega smučarstva.

Prvenstvo juniorjev v Ljubljani končano

Na prvih treh mestih so: Ljubljana, Slavija in Hermes

Preteklo nedeljo je bilo končano prvenstvo juniorjev, v katerem so sodelovali ljubljanski najboljši drugi — in prvorazredni klubov ter ligaša Ljubljana.

Borba za prvo mesta je potekala med li-gašem Ljubljano, drugorazredno Slavijo in prvorazrednim Hermesom. SK Slavija je že v jesenskem delu prvenstva dosegla nadvse častno drugo mesto, ki ga je tudi v spomladanskem delu prvenstva obdržala do konca tekmovalja. SK Slavija je s tem dokazala, da ima svoje najboljše moči v »mladi gardi«, od katere je pričakovati še mnogo uspehov. Podroben pregled uspehov je razviden iz tabele, ki je takale:

	Ljubljana	Slavija	Hermes	Jadran	Svoboda	Mars	Moste	Reka
12	0	2	62	6	24			
14	9	2	3	34	18			
14	9	2	3	31	15			
14	5	4	5	21	25			
14	5	3	6	24	37			
14	4	3	7	30	35			
14	3	4	7	19	35			
14	0	0	14	0	48			

Razpis

drž. prvenstva v slalomu s kajaki na dan 9. t. m. v Tacnu

Regata bo v nedeljo dne 9. t. m. ob 10.30. Proga bo potekala od jezua tacsenske elektrarne do železnega mostu na Savi. Dolžina proge je 300 m, srednja brzina vođe je 10 km na uro. Po pravilniku bo proga obzložena tekmovalcem 2 uri pred tekmovaljem. Na dan regate je prepovedan vsak trening na progi. Proga bo treba voziti dvakrat. Regata je razpisana za naslednje kategorije: Kategorija a) enojke, gospo-

dje do vklj. 35. leta starosti, b) enojka, gospodje starejši od 35 let, c) enojke, dame. V poštev pridejo vse enojke ne glede na dimenzijo čolna. Pravice starta imajo vsi verificirani člani Jugoslovenskega kajaka saveza. Start bo točno ob 10.30. Tekmovalci startajo po tekočih številkah v trinitutnih presledkih. Početne kategorije startajo v presledku 5. min. Za vsako kategorijo se morajo prijaviti najmanj 3 tekmovalci.

Prijavnina. Prijave se sprejemajo do vključno 5. t. m. pri Veljku Vučkoviću, Zagreb, šenojna 22/II. Nagrade. Prvi v vsaki kategoriji prejme zlato, drugi pa srebrno plaketo. Če bo v posamezni kategoriji prijavljenih več kakor 5 tekmovalcev, prejme tretje plasirani bronasto plaketo. Zrebanje startnih števil bo 7. t. m. v Zagrebu. Protesti se sprejemajo najkasneje eno uro po tekmi s priloženo takso din 100.— Tekmovalci nastopijo v klubskih dresih. Objava rezultatov bo v gostilni v Tacnu ob mostu.

Organizacija te tekme bo v rokah Kajaka kluba Ljubljane. Starta vsak na lastno odgovornost. Tekma bo ob vsakem vremenu.

K. K. Ljubljana opozarja glede na gornji razpis vse klubove tekmovalce, da se nemudoma prijavijo pri klubovem kapetanu g. Cerarju ali tajniku g. Malahovskemu.

Sportno čtivo

6. številka »Avta in sporta«, glasila Slovenskega avtomobilskega kluba, je v glavnem posvečena najnovejšim društvenim dogodkom. V njej čitamo izbrana poročila o več občnih zborih kakor tudi o delovanju nekaterih njegovih sekcij in o prvi letošnji prireditvi ljubljanske sekcije Slaka, nedavno ocenjevalni vožnji avtomobilov in motociklov po Gorenskem. Številka je dalje izpolnjena z nekaterimi zanimivimi strokovnimi članki in vsebuje še običajne stalne rubrike kakor tudi razna važna obvestila za članstvo. Tudi ta številka edine publikacije te vrste pri nas je dovolj pestra in lepo urejena, čeprav se ji pozna, da so ji izredne razmere vtisnile svoj pečat. Posamezne številke so po din 5.—, uredništvo in uprava sta v Ljubljani, Aleksandrova c. 4.

»Sportska revija« je izdala 23. številko na dan 1. t. m. Na naslovni strani je lepa slika s tekme med Gradjanskim in Jugoslavijo v Zagrebu potem pa je na 16 straneh objavljenih še cela vrsta posnetkov o najnovejših sportnih dogodkih in sportnikih vobče. Slovenska stran pod vodstvom M. Milanovića objavlja 4 slike iz sportnega življenja Slovenije in ima prispevka o slajhjih sportnih funkcionarjih v Sloveniji in o vprašanju, zakaj je slovenska publika v tako majhnem številu zastopana na sportnih prireditvah. Tudi ta številka »Sportske revije« se odlikuje po veliki pestrosti in bo v njej vsak prijatelj sporta našel nekaj, kar ga bo zanimalo. Posamezne številke so po din 3.— List izhaja dvakrat mesečno v Beogradu, naslov uredništva in uprave je: Beograd, poštni predal 973.

»Ilustrovane sportske novosti« št. 23. so izšle. Vsebine: Gradjanaki je še lahko prav Jugoslavije 1940. — Štirji jugoslovenski slušatelji na italijanski visoki šoli za telesno vzgojo v Rimu. — Haškovići in reorganizacija njihove nogometne sekcije. — Najboljši hrbti plavalca na svetu Adolf Kiefer je »izdajalec« svojega časa. — Split-skemu Jadranu ne cveto rožice pred novo plavalno sezono. — Parlament naših smučarskih voditeljev. — Uspehi vzhodnih klubov v prvenstvu Slovenske nogometne zveze itd. Vmes je še mnogo pestrega drobiža in drugih zanimivih sportnih prispevkov iz vseh panog. Posamezne številke so po 1 din.

SK Grafika. Danes od 17.30. dalje trening na igrišču Ilirije za vse. Kdor ima opremo doma, naj jo prinese s seboj. Načelnik.

SK Jadran. Redni treningi, bodo zopet v sredo in petek od 17. dalje. Zaradi nedeljskega gostovanja v Litiji naj se treningov udeležijo vsi igralci. Ob istem času se sprejemajo na igrišču novi člani. Hudjek in Stefanović naj javita naslove.

Iz Litije

i— Slab sejem. V ponedeljek je bilo na sejmu malo kramarjev in malo kupcev. Ljudje so pač zdaj zaposleni pri domačem delu, denarja primanjkuje v tem času, ko nimajo ničesar na prodaj, pa nihče se tudi po nepotrebnem ne zalaga. Še največ je bilo kupčije s kosami in je bila konkurenca velika. Prišel je čas košnje kmetom pa močno primanjkuje krme. Na živalskem sejmu je bilo le srednje število živine. Kupčije je bilo malo, mesarji niso prišli. Hlevi so pač že precej prazni in živina po hudi zimski slabi. Mesarji gredo rajši na domove, kjer imajo boljše izbire. Dva postopaka sta poizkušala na sejmu gojufati s kartami, okrog njih se je zbiralo precej ljudi in že je kazalo, da bodo tudi žeparji imeli lep delež. Orožniki pa so napravili red in poglali sumljivce iz Litije.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Tehnični uradnik

28 let star, agilen, vsestransko uporabljen, vaje samostojnega vodstva, s perfektnim znanjem nemščine želi premeniti službeno mesto. — Cenjene ponudbe prosil na oglasni oddelku »Jutra« pod: »Energija«.

OBČINA BIZELJSKO razpisuje mesto

obč. tajnika

soljska izobrazba 4. razredi srednje ali nje enake strokovne šole. Varščina din 5.000.—.

Prošnje pravilno kolkovane z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbencih, do 15. VI. 1940.

Uprava občine Bizeljsko, dne 3. junija 1940.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih sprejeli ob težki izgubi našega ljubega soproga, brata in svaka, gospoda

Voltmann Edvarda

se tem potom vsem najpriskrbeje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo njegovemu šefu in vsem uslužbencem tvrde Ant. Krisper za številno spremstvo na njegoví zadnji poti, nadalje gasilski četi iz Nadgorice in njegovemu naraščajo, zastopnikom Slovenskega lovškega društva in drugih društev in korporacij, kakor tudi vsem njegovim prijateljem in znancom, ki so ga v tako častnem številu spremlili k zadnjemu počitku.

Prisrčna zahvala tudi vsem darovalcem vencev in cvetja.

Mestni pogrebni zavod

Očelna Ljubljana

ŽALUJOČI

NAJLEPŠE ČTIVO!

Ravljien: Zgodbe brez groze
Klabund: Pjotr-Rasputin
Ravljien: Črna vojna
Thompson: Sivko
Majerjeva: Rudarska balada

Broširana knjiga: dtn 10.—
Vezana knjiga: dtn 15.—